

Lo Neolatino

ad prima vista

Versione regularizzata

Clark Stillman et Alexander Gode
(auctores de *Spanish at sight*)

Dennis Bolten
(adaptatore ad lo romance neolatino)

Prima Editione
2024

La presènte adaptatione de lo tèxto originale *Spanish at sight*
ha suto elaborata exclusivamente con fines educativos.

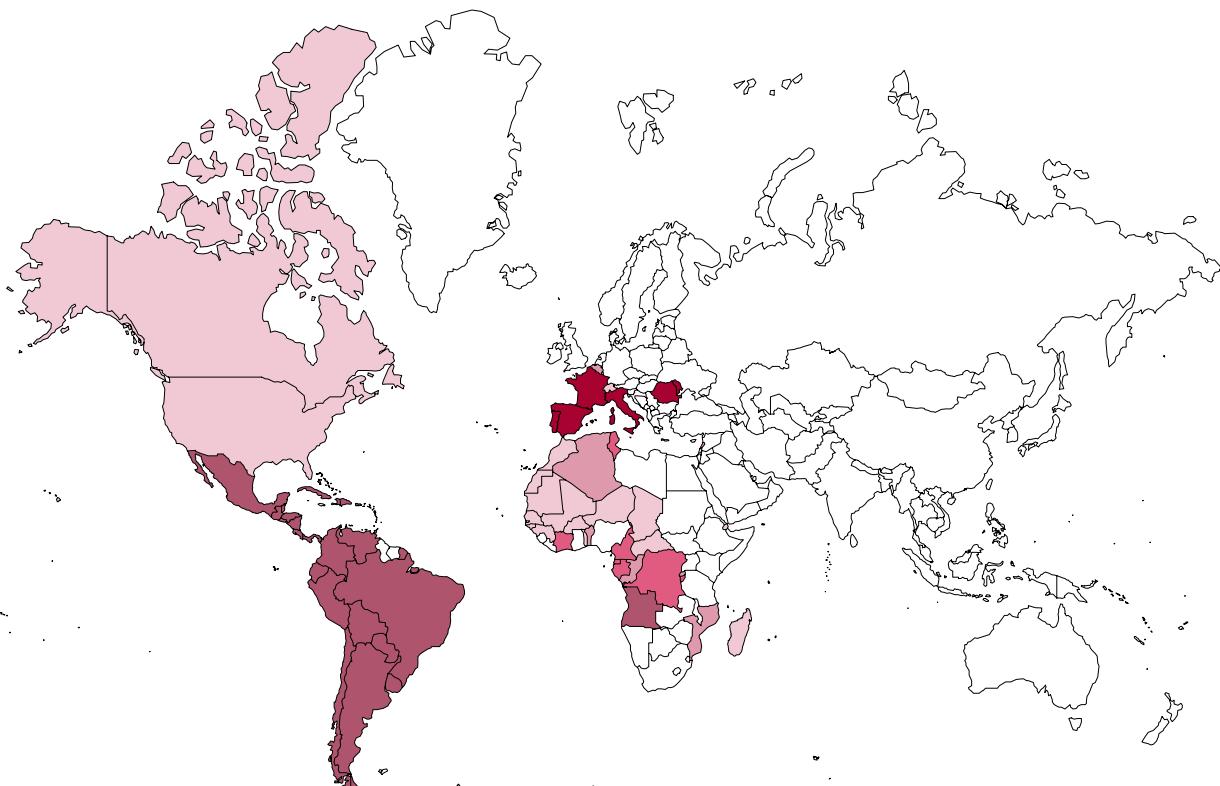
[*Versione provisionale - Jenario 2024*]

Editione I - MMXXIV

Los pòpolos latinos, tanto entro Euròpa quanto fòra, han mancato de uno modèllo de lengua (neo)latina commune dès que lo latino et pòs lo francese foron desplattats en la communicatione internationale per una lengua de orígen germànic, lo anglese, de crescente uso globale.

Por facilitare et altrosí significare la communicatione inter- et panlatina actuale, lo projècto **Vía Neolatina** ha recuperato et actualizzato lo latino, orígen de las lenguas neolatinas aut romànica et traditionale stàndarde commune. Lo modèllo de lengua que presènta cui sè una síntese de la variatione romànica que pròva de sere representativa de lo ensèmole; una varietate nòva et commune mais en lo mesmo tèmpo naturale et plurale que permette ad lo usuario comunicare-se en toto lo Mondo Latino adaptando-la ad los soos interèsses et necessitates. Sè útile tanto ad latinos quanto ad non latinos que necessitan una pòrta de ingrèsso centrale ad lo romance, uno pònte vèrsos divèrsos romances particulars.

Visita-nos en neolatino.eu

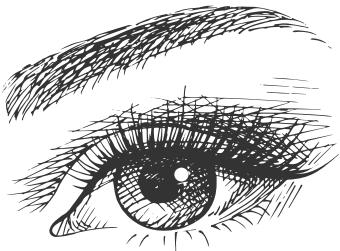
- Pageses romances autòctonus
- Romance nativo majoritario
- Romance secondario majoritario
- Romance secondario minoritario >30%
- Romance secondario minoritario >10%

GRAFÍAS	SÒNOS	EXÈMPLS	SÒNA COMO...						
		NEO	POR	CAS	CAT	FRA	ITA	RUM	ANG (BBC)
a, à	[a]	vacca, làcrima	vaca lágrima	vaca lágrima	vaca llàgrima	vache larme	vacca lacrima	vacă lacrimă	cow buy
b	[b]	bène	bem	bien	bé	bien	bene	bine	bee
c	[k] ante a, o/o, u	còrpo	corpo	cuerpo	cos	corps	corpo	corp	cap
	[f] ante e/è, i	cèco	tcheco	checo	txec	tchèque	ceco	cec	chin
ch	[k]	archeòlogo	arqueó-logo	arqueó-logo	arqueò-leg	archéo- logue	archeo-logo	chitară	cap
cí	[ʃ] ante a, o, u	ciocolate	tcheco	chocolate	txec	tchèque	cioccolato	ciocolată	chin
d	[d]	dolce	doce	dulce	dolç	doux	dolce	dulce	doe
dz	[dʒ]	pran[dz]o	dzeta	dseta	dotze	zéta	pranzo		lds
e, é	[e]	n[e]gro, l'èttera	n[e]gro, letra	n[e]gro, letra	[e]ll	chant[e]r	n[e]ro, lettera	n[e]gru	pet
è	[e]	fèrro	ferro		ferro	fer	ferro		cur, approx. pat
f	[f]	fòrte	forte	fuerte	fort	fort	forte	foarte	fat
g	[g] ante a, o, u	gola	gola	gola	gola	geule	gola	gură	gap
	[dʒ] ante e, i	gèlo	Bra grande		heretge	adjonction	gelo	ger	gin
gh	[g] ante e, i	portughese	portugués	portugués	portuguès	portugais	portogheze	portughez	gap
gí	[dʒ] ante a, o, u	giardino	Bra grande		heretge	adjonction	giardino	ger	gin
h	[]	havere	haver	haber	haver	honneur	ha		honor
i, í	[i]	filo ídolo	fio, ídolo	hilo, ídolo	fil, ídol	fil, idole	filo, idolo	fir, idol	bee
i	[j] en diptòngos	iòga	ioga	yoga, miel	ioga	yoga, miel	yoga, miel	yoga, miere	yet
j	[dʒ]	jòco			val joc				joke
k	[k]	koala	koala	koala	kilogram	koala	koala	koala	koala
l	[l]	ala	ala	ala	ala	aile	ala	ală	led
lí	[ʎ]	lîama	filha	calló	filla	papillon (*cayó)	figlia		approx. million
m	[m]	mare	mar	mar	mer	mare	mare		map
n	[n]	nòve	nove	nueve	nou	neuf	nove	nouă	nap
nî	[n]	nîam!	vinha	viña	vinya	vigne	gnam!	bani	
o, ó	[o]	[o]lmo, pôlvore	[o]lmo	[o]lmo, polvo	[o]m, pols	[o]rme	[o]lmo, polvere	p[o]m	approx. core
ò	[ɔ]	fòrte	forte		fort	fort	forte		approx. pot
p	[p]	pane	pão	pan	pa	pain	pane	pâine	pea
qu	[kw] ¹	aqua	aquático	acuático	aquàtic	aquatique	quantità	cuaternar	quantity
r	[r]	hora, ròta	hora	hora	hora		ora,	ruota	
rr	[r]	tèrra		tierra	terra		terra		
s	[s]	[s]ale	[s]al	[s]al	[s]al	[s]el	[s]ale	[s]are	salt
sí	[ʃ]	siòu, camisîa	show, baixar	show	xou, baixar	show, toucher	show, scienza	show, cămașă	show
t	[t]	[t]èmpo	[t]empo	[t]iempos	[t]emps	[t]emps	[t]empo	[t]imp	time
ti	[tsj] ante vocale ²	optione					opzione		
ts	[ts]	tsunami, altsare	tsunami	tsunami	tsunami	tsunami	tsunami, alzare	tsunami	tsunami
u, ú	[u]	l[u]na, última	l[u]a, última	l[u]na, última	l[u]na, última	bouche	l[u]na, última	l[u]nă, ultimă	too
u	[w] en diptòngos	càusa	causa	causa	causa	oui	causa	cauză	kiwi
v	[v]	ha[v]ere	ha[v]er	Dafne	Dafne	a[v]oir	a[v]ere	a[v]ea	have
w	[w]	kiwi	web	kiwi	kiwi	kiwi	kiwi	kiwi	kiwi
x	[ks]	connexione	conexão	conexión	connexió	connexion	texano	conexiune	ox
y	[i]	whisky	whisky	whisky	whisky	whisky	whisky	whisky	whisky
	[j] en diptòngos	Nòva York		Nueva York	Nova York	New York	Nuova York	New York	York
z	[z]; aut [dʒ]	zòna	zona; dseta	mísma; dseta	zona; dotze	zone; zéta	tesoro; zona	zonă	zone; lds

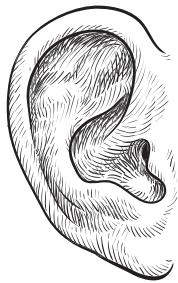
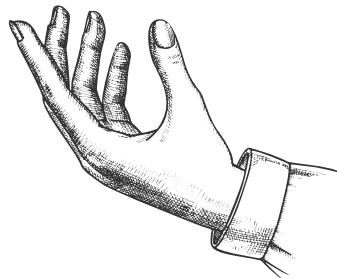
¹ Exceptioñalmente, qu sòna [k] en qualques paraulas: que, qui, quèn et los soos compòstos (*qualque, quionque, alquèn*). Non obstante, exsite una grafia alternativa regulara (*che, chi, chèn*, etc.).

² Post s, como en *questione, cristiano*, la pronuntia èst [tj] (non [tsj]).

uno òclo

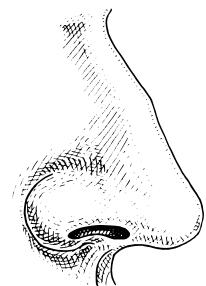
una mana

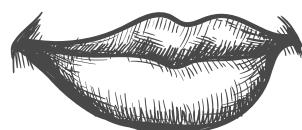
una aurecla

uno pède

uno naso

una bocca

uno òclo + uno òclo = doos òclos

una aurecla + una aurecla = doas aureclas

una mana + una mana = doas manas

uno pède + uno pède = doos pèdes

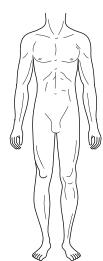
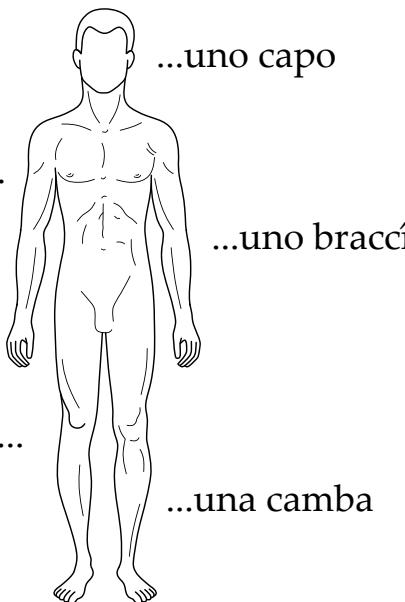
+ uno naso

+ una bocca

+ etc.

somma totale = uno còrpo

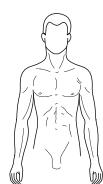
uno còrpo

uno còrpo sene capo

uno còrpo sene braccîos

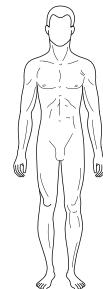
uno còrpo sene cambas

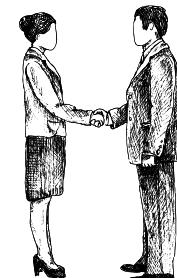
una persona
uno hòmene

una persona
una fémena

uno còrpo
con capo,
braccîos
et cambas

una fémena
una sennîora

la sennîora Fernandes

uno hòmene
uno sennîore

lo sennîore Popescu

La sennîora Fernandes sè una persona.

Lo sennîore Popescu sè una persona.

Lo sennîore Popescu et la sennîora Fernandes sèn doas personas.

Joanne Popescu. Maria Popescu.

Joanne sè lo fillò de lo sennîore Popescu.

Maria sè la fillâa de lo sennîore Popescu.

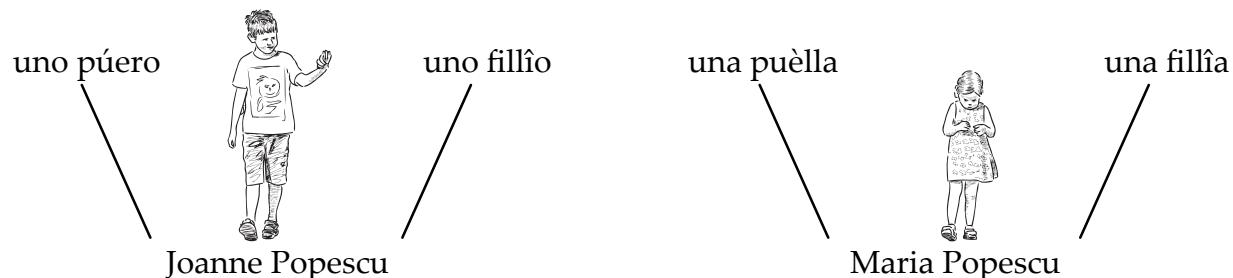
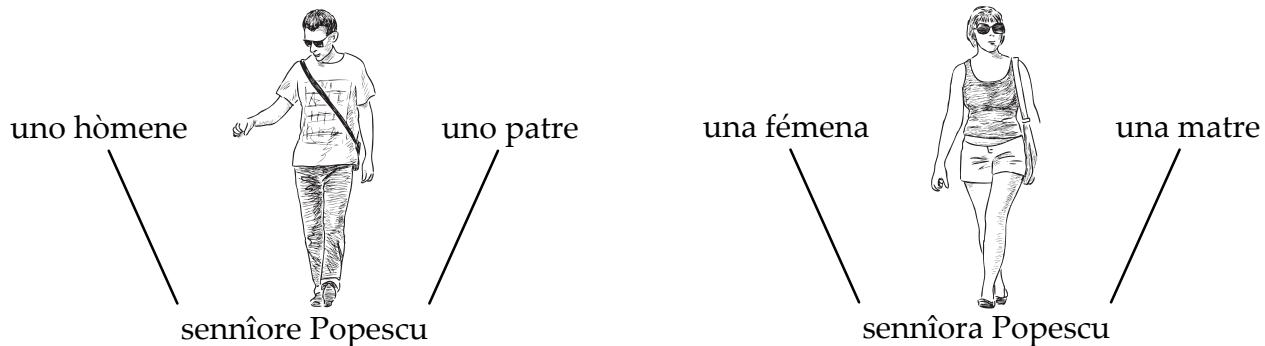
Joanne sè lo fillò de la sennîora Popescu.

Maria sè la fillâa de la sennîora Popescu.

Joanne sè lo fratre de Maria.

Maria sè la sorore de Joanne.

Maria et Joanne sèn los fillîos de lo sennîore et sennîora Popescu.

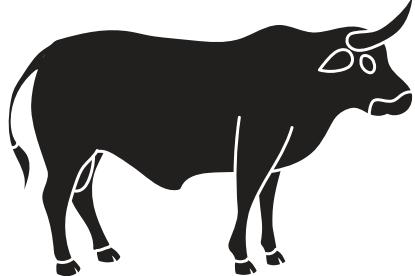

quattro personas

una familia

la familia Popescu

Ah! Uno tauro!

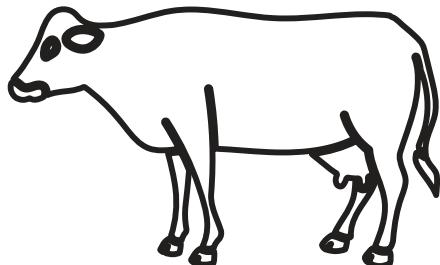
Negro

Sí, sí, uno tauro.

Lo tauro sè negro.

Cuesta tauro sè uno tauro negro.

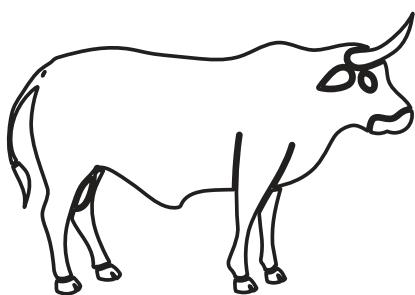
Oh! Una vacca!

Sí, sí, una vacca.

La vacca sè blanca.

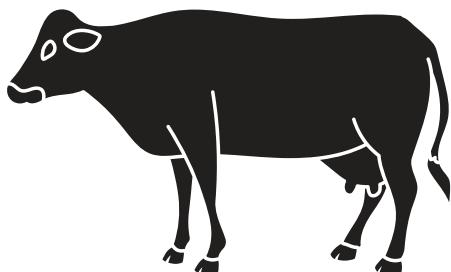
Cuesta vacca sè una vacca blanca.

Cuesta tauro non sè negro.

Cuesta tauro sè blanco.

Blanco

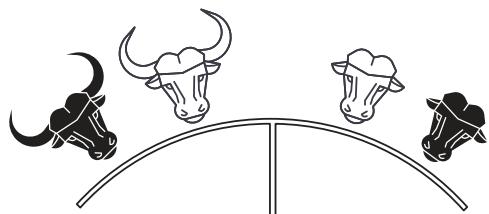

Cuesta vacca non sè blanca.

Cuesta vacca sè negra.

Uno de los tauros et una de las vaccas sèn blancos como la nève.

Lo altro tauro et la altra vacca sèn negros como la nòcte.

Uno tauro negro et uno tauro blanco.

Doos tauros negros? -Non!

Doos tauros blancos? -Non!

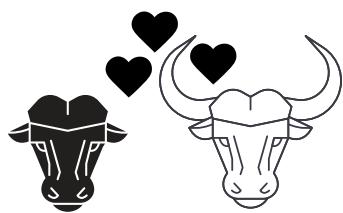
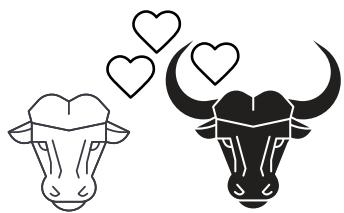
Uno sè negro et lo altro sè blanco.

Una vacca blanca et una vacca negra.

Doas vaccas blancas? -Non!

Doas vaccas negras? -Non!

Una sè blanca et la altra sè negra.

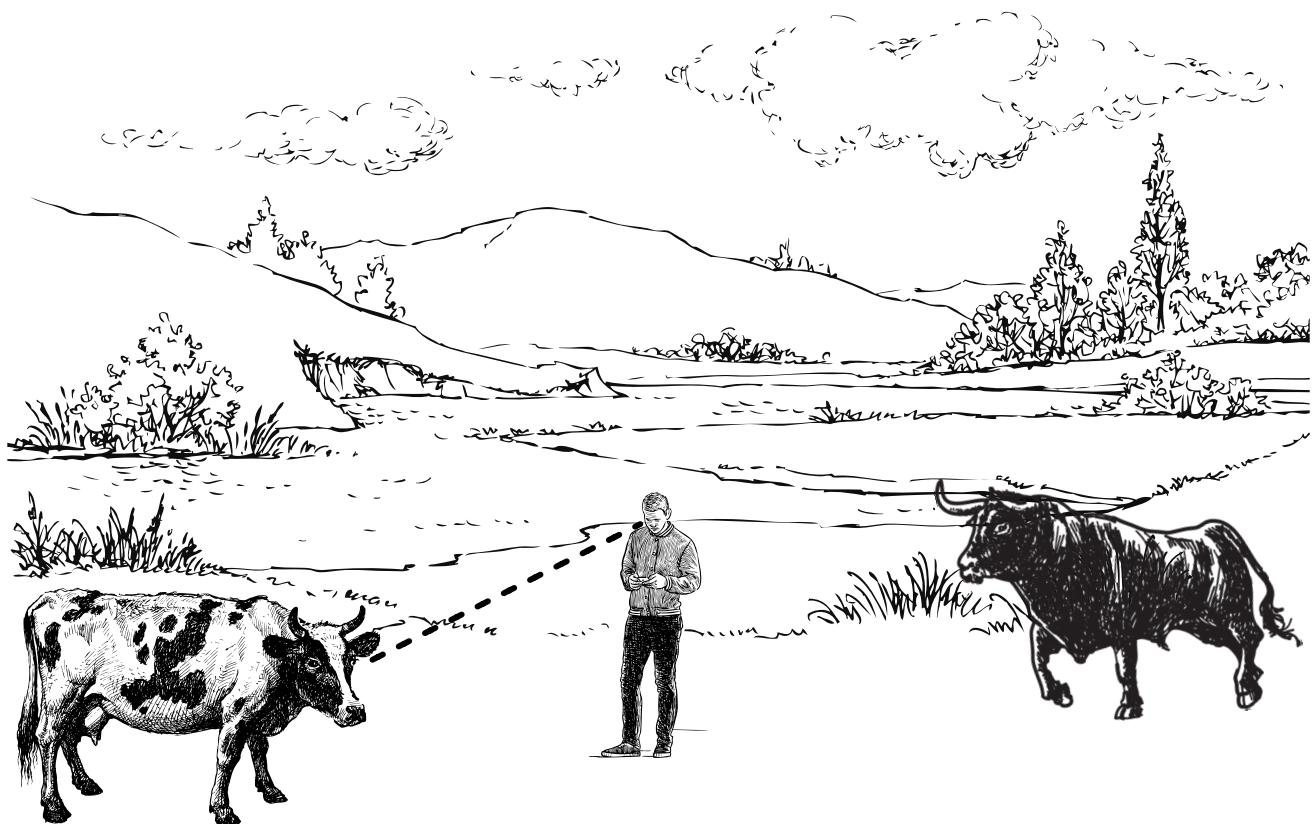

Lo tauro negro ama la vacca blanca.

Los tauros negros aman las vaccas blancas.

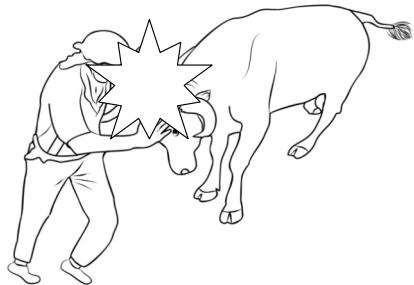
Los tauros blancos aman las vaccas negras.

Lo tauro blanco ama la vacca negra.

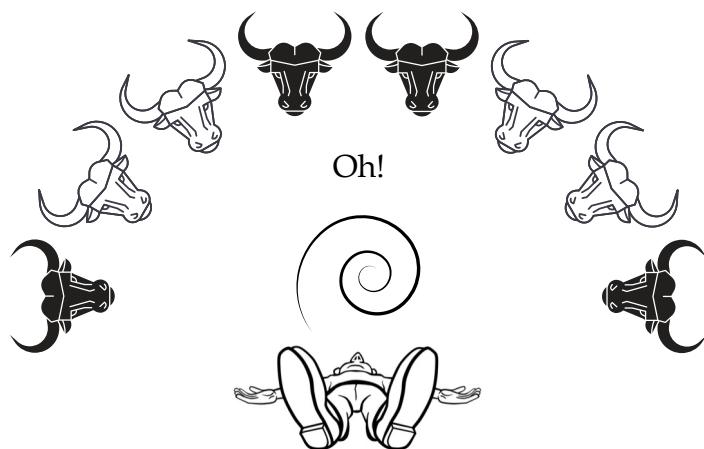

Lo Senniôre Fernandes vede una vacca.
Cuesta vacca sè una vacca blanca et negra.

Lo Senniôre Fernandes non vede lo tauro.
Cueste tauro sè uno tauro furioso.

Lo Sennîore Fernandes non vede lo tauro?

Lo Sennîore Fernandes vede moltos tauros!

Lo Sennîore Fernandes vede uno tauro blanco...

Elle vede altrosí uno tauro negro.

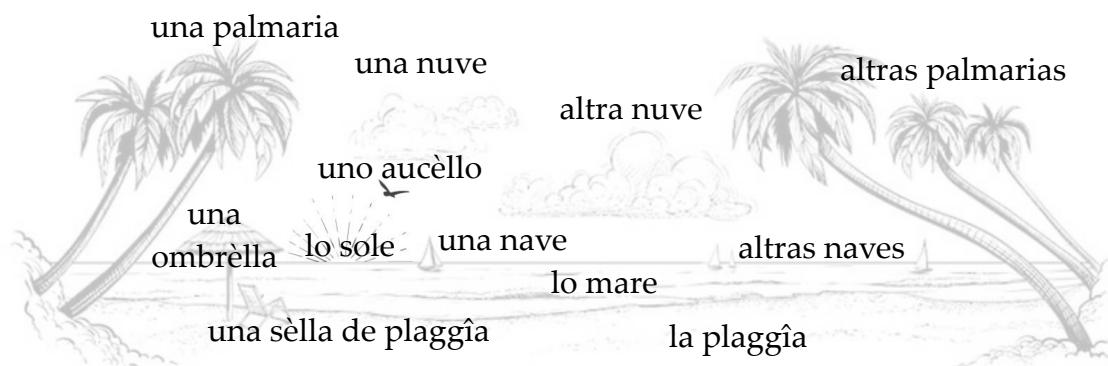
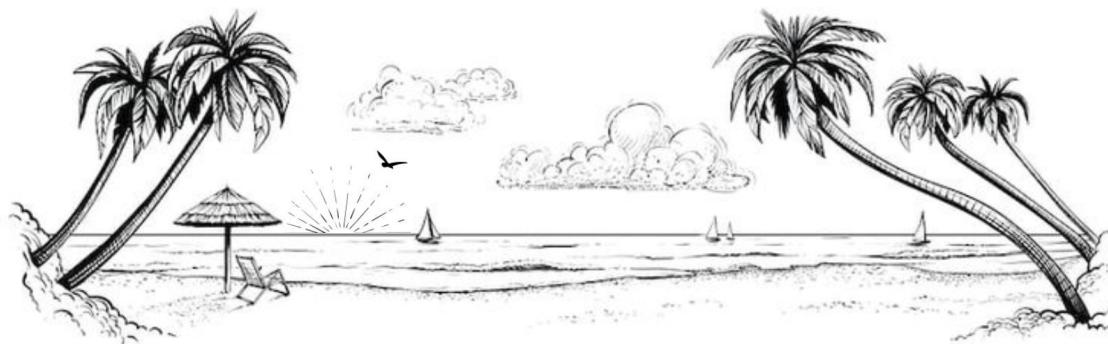
Lo Sennîore Fernandes vede moltos tauros blancos...

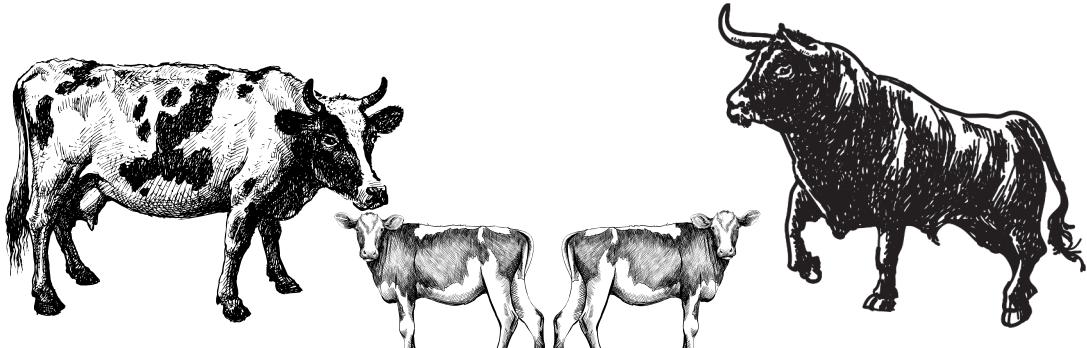
Elle vede moltos tauros negros.

Elle vede non solamente tauros blancos et negros...

Elle vede altrosí:
tauros rossos - rossos como lo sangue;
tauros blavos - blavos como lo cèlo;
tauros verdes - verdes como la hèrba...

Lo sennîore Fernandes vede totos los tauros que exsisten
et moltos que non exsisten.

La vacca sè una matre.

Lo tauro sè uno patre.

Sè una bona matre.

Sè uno bòno patre.

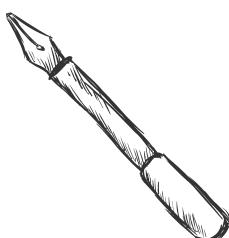
La sennîora Popescu
sè una matre altrosí.

Sè una matre molto bona.

Lo sennîore Popescu
sè uno patre altrosí.
Sè uno patre molto bòno.

La sennîora Popescu sè una fémena,
la vacca non sè una fémena,
mais
la vacca et la sennîora Popescu
sèn matres.

Lo sennîore Popescu sè uno hòmene,
lo tauro non sè uno hòmene,
mais
lo tauro et lo sennîore Popescu
sèn patres.

La pluma
non sè una fémena;
la pluma
non sè una matre,

Lo lape
non sè uno hòmene;
lo lape
non sè uno patre,

MAIS

La pluma sè
LA
pluma.
= feminina

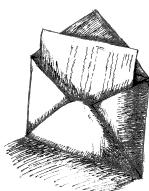
Lo lape sè
LO
lape.
= masculino

La pluma sè
LA
pluma.

Lo lape sè
LO
lape.

Per què?

La lèttera

Lo libro

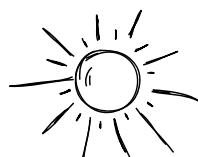
La hèrba

Lo àrbore

La Luna

Lo Sole

Lo caffè en la tassa

Lo òvo en la collària

La fémena
sobto lo paraplobbia

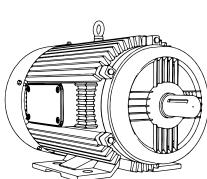
Los escriptòrios
en la officina

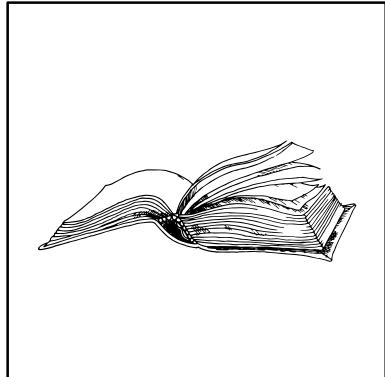

Una làmpada elèctrica

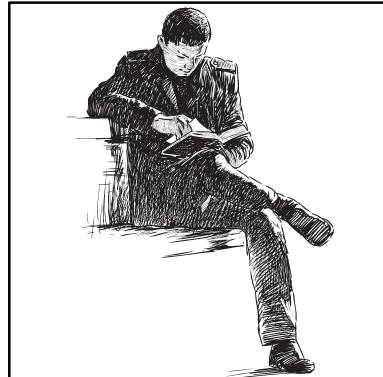

Uno motore elèctrico

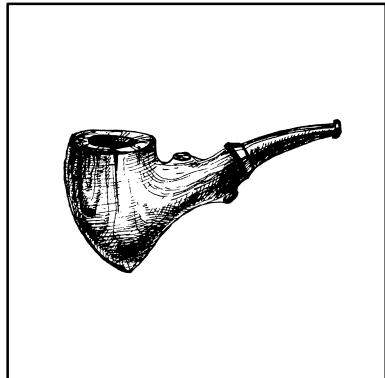

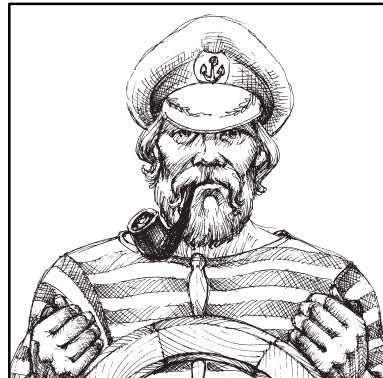
Lo libro sè por legere.

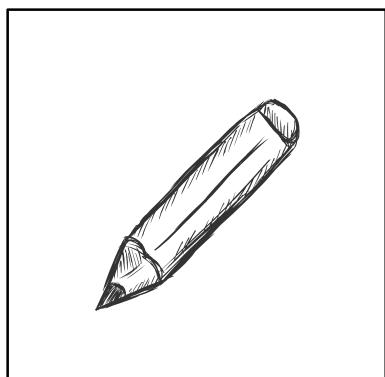
Lo Sennîore Fernandes lège.

La pipa sè por fumare.

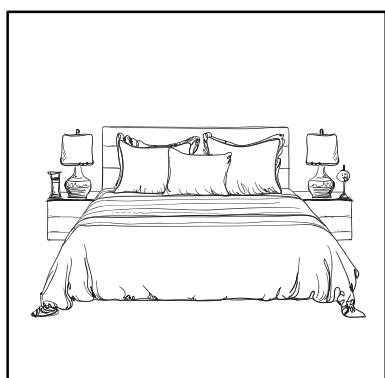
Lo marinero fuma.

Lo lape sè por escrivere.

Lo Sennîore Popescu escrive.

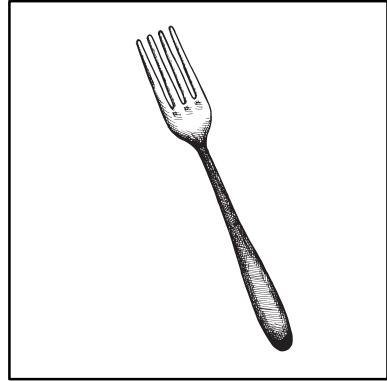

Lo lècto sè por dormire.

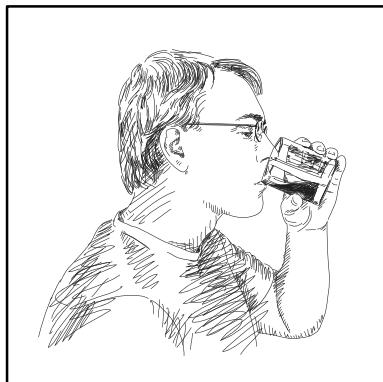
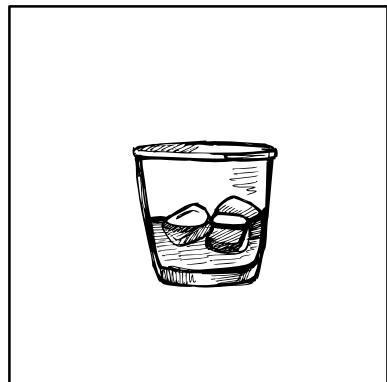

La Sennîora Martin dòrme.

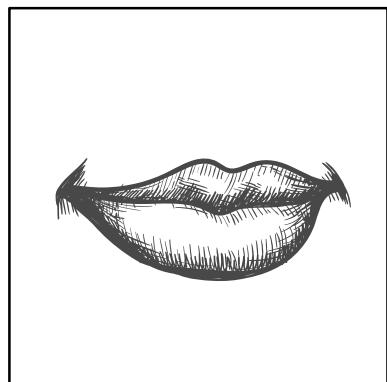
Lo lape et lo lècto sèn causas útiles.

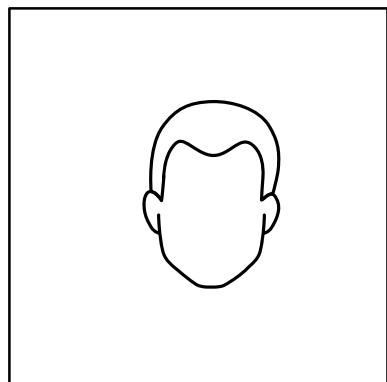
La forchetta sè por mangiare. Lo Sennîore Fernandes mangia.

Lo vetro sè por bevere. Lo hòmene beve.

La bocca sè por parlare. Lo Sennîore Rossi parla.

Lo capo sè por pensare. La Sennîora Popescu pènsa.

Parlare sè plus facile que pensare.

Groenlanda sè una ísola.

Amèrica sè uno continènte.

Los Àngelos

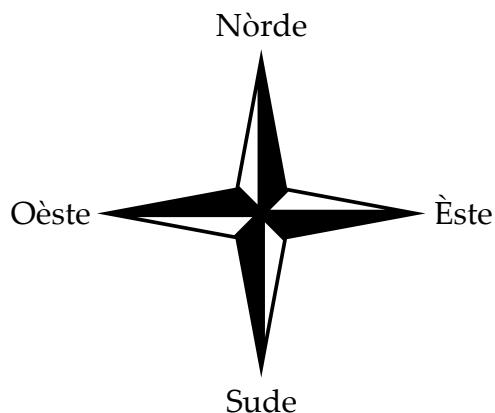
Nòva Jorche
et
Wàssington } sèn civetates.
estàn en los **Statos Unidos**.

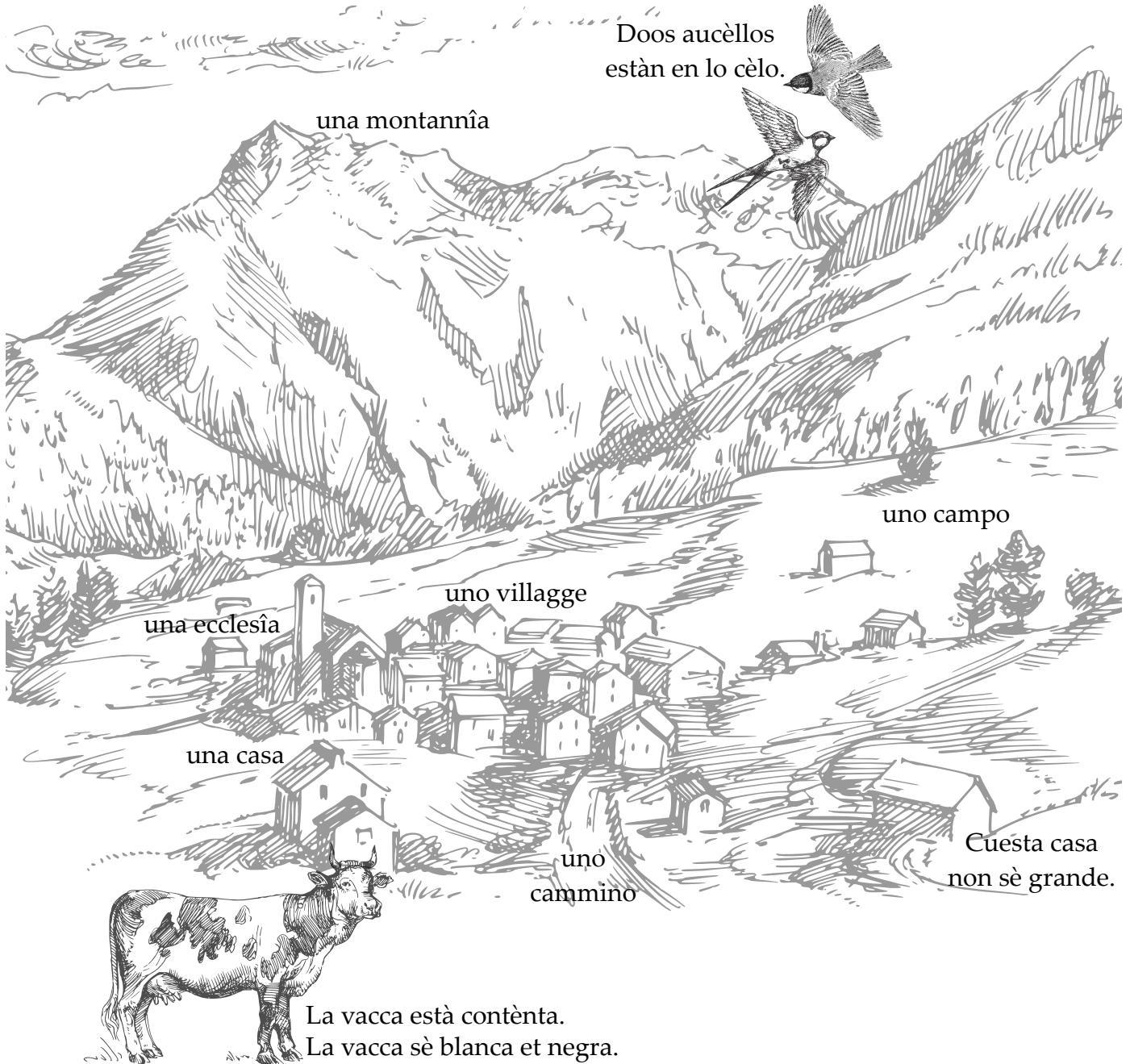
sè una civetate en los **Statos Unidos**.
està en los **Statos Unidos**.

Mèxico està en **Amèrica de Nòrde**.

Los pageses de **Amèrica Centrale**
non sèn grandes; sèn petittos.

Lo Brasile sè uno pagese de Amèrica de Sude.
està en

Lo sennîore et la sennîora Martin sèn personas amàbiles.

Mais, en cueste momènto,
lo sennîore et la sennîora Martin non estàn de bòno humore.

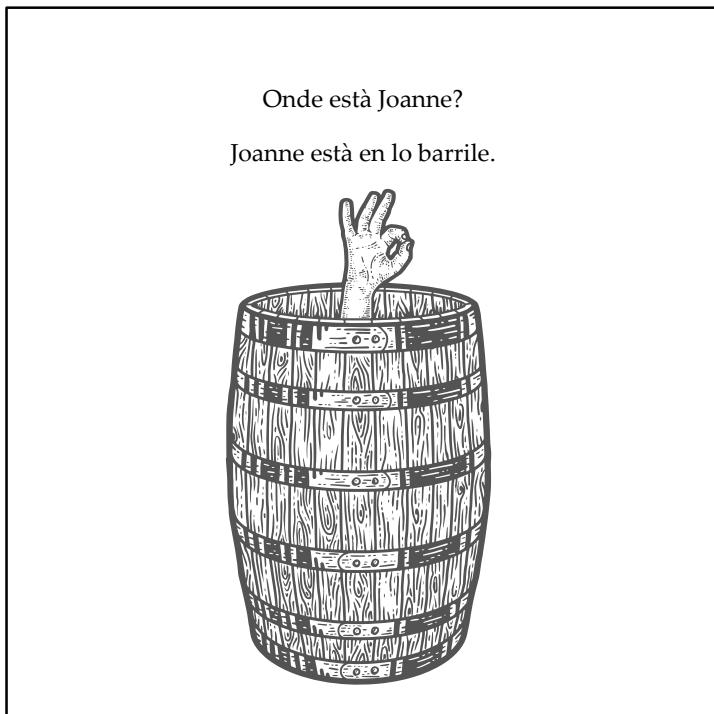
Per qué la sennîora Martin non està de bòno humore?
Per que soo cappèllo està ruinato.

Lo sennîore Martin non have lo cappèllo ruinato.
Per qué non està de bòno humore lo sennîore Martin?

Lo aucèllo en lo àrbore canta.

La sennîora Martin non canta;
lo sennîore Martin altronón canta.

Joanne sè terribile: Joanne sè uno jóvene.

Joanne està jocando,

Raramente,

Joanne està studiando.

frequèntemente.

Cuesta torta sè por la sennîora Popescu.

Lo vinte-et-nòve de febrario
sè uno dia importante por la sennîora Popescu.

Felicitaciones, sennîora Popescu!

La sennîora Popescu recepe moltos flores de lo sennîore Popescu.
(Lo sennîore Popescu ama los flores.)

La sennîora Popescu està contènta, molto contènta: està felice.
Està contènto lo sennîore Popescu?

La sennîora Popescu sè una fémena cortese.
"Qué formosos flores!" dice la sennîora Popescu.
"Gracias! Moltas gracias!"

La sennîora Popescu sè amàbile. La sennîora Popescu sè cortese.

Lo sennîore Popescu sè amàbile. Lo sennîore Popescu sè cortese altrosí.

Lo sennîore Popescu et la sennîora Popescu sèn amàbiles et corteses.

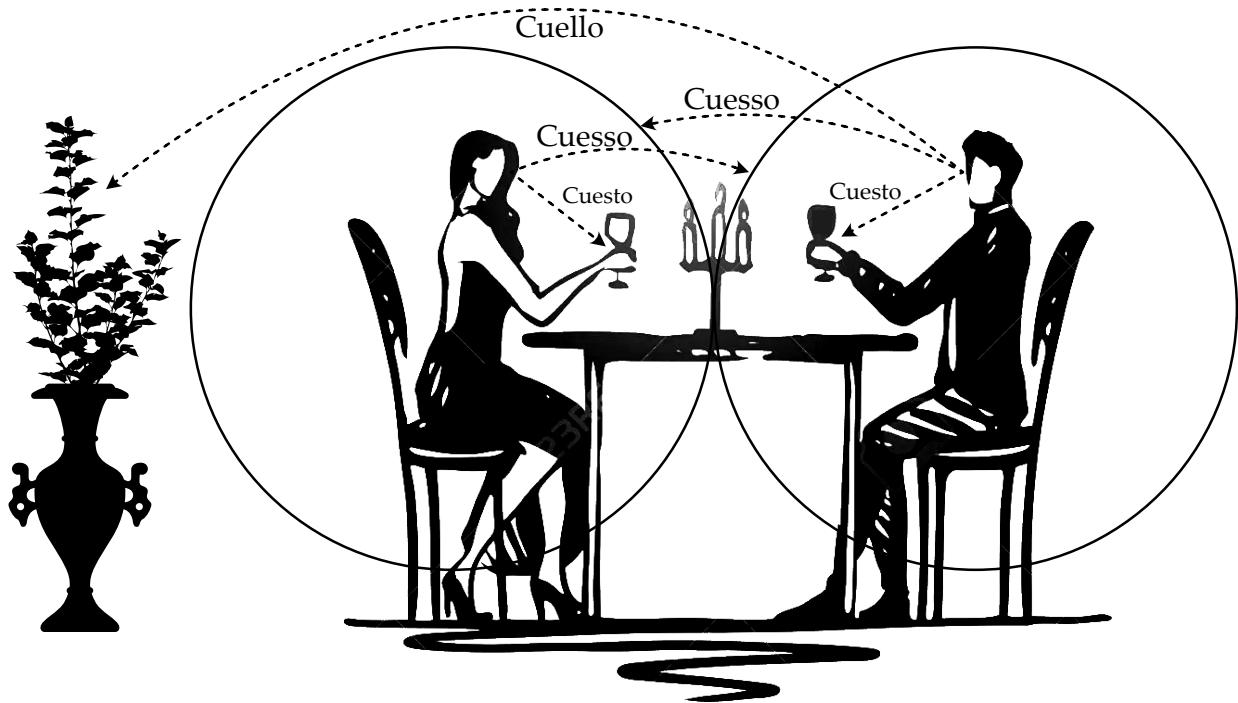
La sennîora Popescu pènsa:

"Sí, sí!

cuestos flores sèn formosos

mais

èo prefèro la torta."

Lo sennîore Popescu: "Una torta deliciosa. Et acora una coppa de vino blanco spumante..."

La sennîora Popescu: Lo doctore dice que non! Cueste vino sè por mi.

Por ti sè cuese vino: lo vino rosso.

Lo sennîore Popescu (con disgusto): Cueste vino non sè spumante!

La sennîora Popescu: Lo vino spumante non sè bòno por uno hòmene nervoso.

Lo sennîore Popescu: Bah!

(Silentio.

Lo sennîore Popescu beve lo vino rosso.

La sennîora Popescu beve lo vino blanco spumante.)

Lo sennîore Popescu: Cuellos flores sèn molto formosos.

La sennîora Popescu: Sí sèn formosos - mais èo prefèro cueste spumante!"

Vino rosso

Vino spumante

La sennîora Popescu lavora en la officina.
Sè aggratàbile lavorare en la officina?

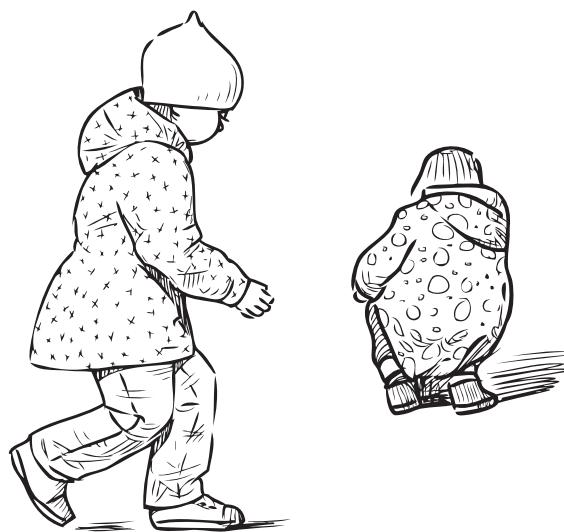

Lo sennîore Popescu lavora en la cocina.
Sè aggratàbile lavorare en la cocina?

Lo sennîore Popescu pènsa:
"Lavorare en la officina sè aggratàbile, mais lavorare en la cocina sè necessario."

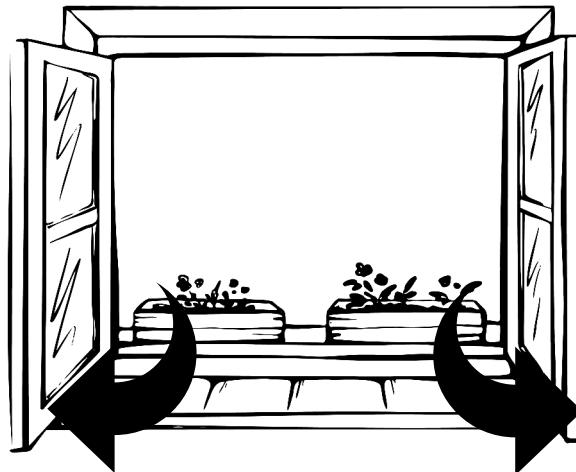
La sennîora Popescu pènsa:
"Lavorare en la cocina sè aggratàbile, mais lavorare en la officina sè necessario."

Maria et Joanne Popescu non lavoran.

Maria et Joanne jòcan fòra.
Sè necessario jocare fòra?
Non sè necessario, mais sè molto aggratàbile.

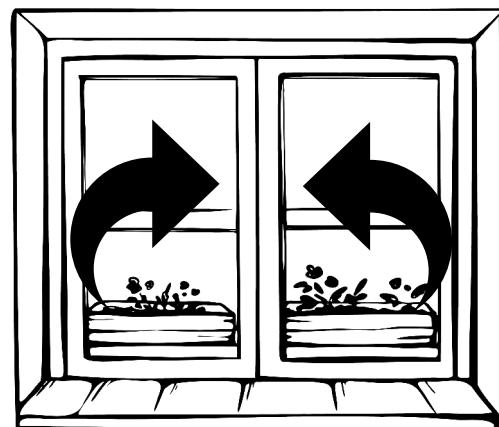
1. "Quanto calore!" dice lo sennîore Popescu.

2. Elle decide de aprire la fenèstra.

3. La fenèstra està aprita.
Lo sennîore Popescu la ha aprito.

4. "Quanto fregdo!"
dice la sennîora Popescu.

5. Ella decide de clàudere la fenèstra.

6. La fenèstra està claudata.
La sennîora Popescu la ha clauduto.

Qualques minutos depòs...

La sennîora Popescu: "Face molto fregdo, non?"

Lo sennîore Popescu: Non!

Qualques minutos depòs...

Lo sennîore Popescu: Face molto calore, non?

La sennîora Popescu: Non!

Qualques minutos depòs...

La sennîora Popescu: Èo havo molto fregdo.

Lo sennîore Popescu: Èo havo molto caldo."

La sennîora have fregdo. Lo sennîore have caldo.

Lo sennîore dice que face calore. La sennîora dice que face fregdo.

Qui have rattsone?

Qué dice lo termòmetro?

Secondo lo sennîore Popescu, lo termòmetro dice: "la temperatura està alta."

Secondo la sennîora Popescu, lo termòmetro dice: "la temperatura està bassa."

Qualques minutos depòs...

"Quanto calore!" dice lo sennîore Popescu. "Èo
vòlo bevere qualcausa"

"Quanto fregdo!" dice la sennîora Popescu. "Èo
vòlo bevere qualcausa"

Qué formosa harmonía!

La sennîora et lo sennîore estàn
de accòrdo.

Ambodoos vòlen bevere
qualcausa.

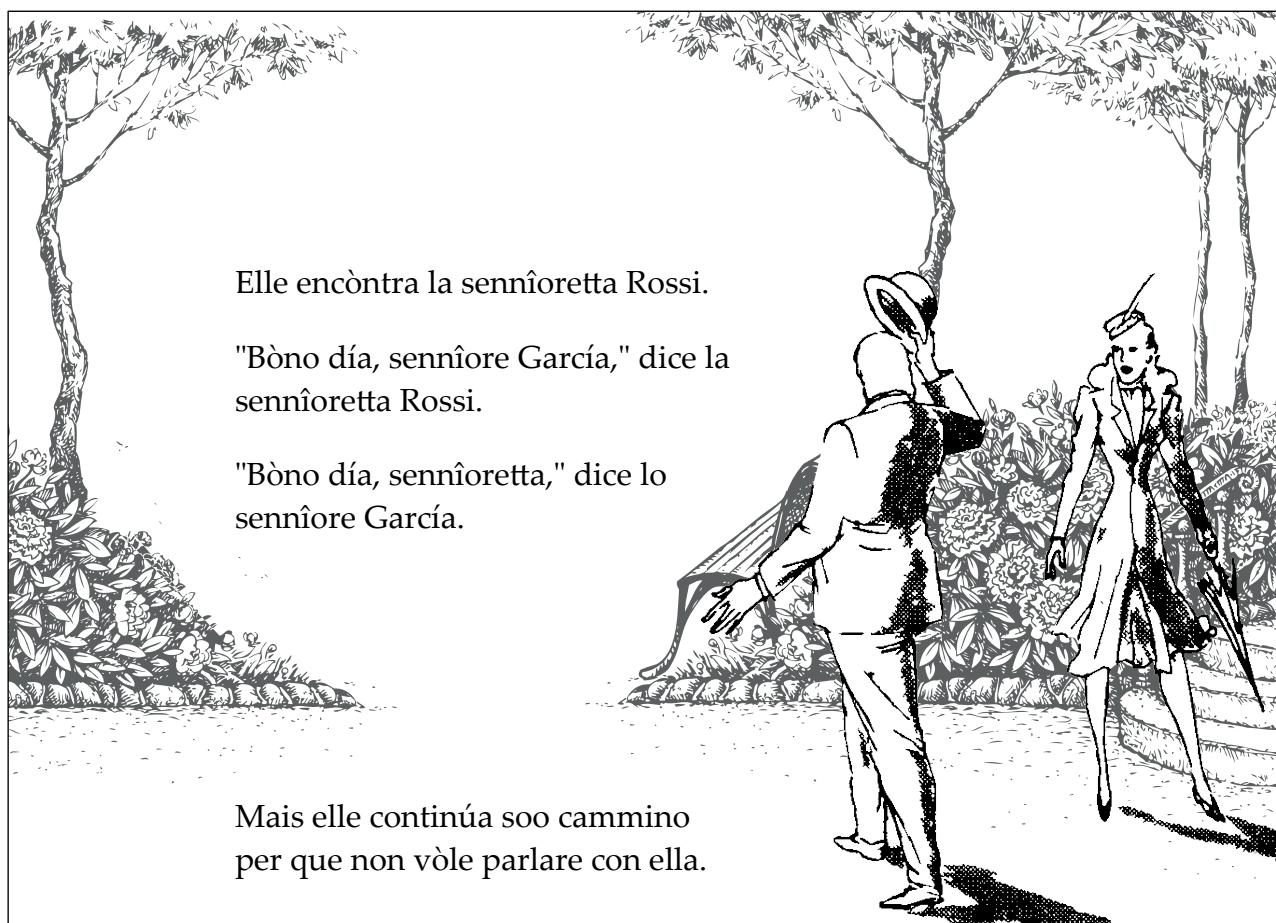
Lo sennîore Popescu beve uno
vetro de té fregdo: té con glaciâ.

Ambodoos beven té.

La sennîora Popescu beve una
tassa de té caldo: té con lacte.

Ambodoos beven té con súccaro.

Súbito, comèntsa ad plòvere.

Lo sennîore García non està
contènto.

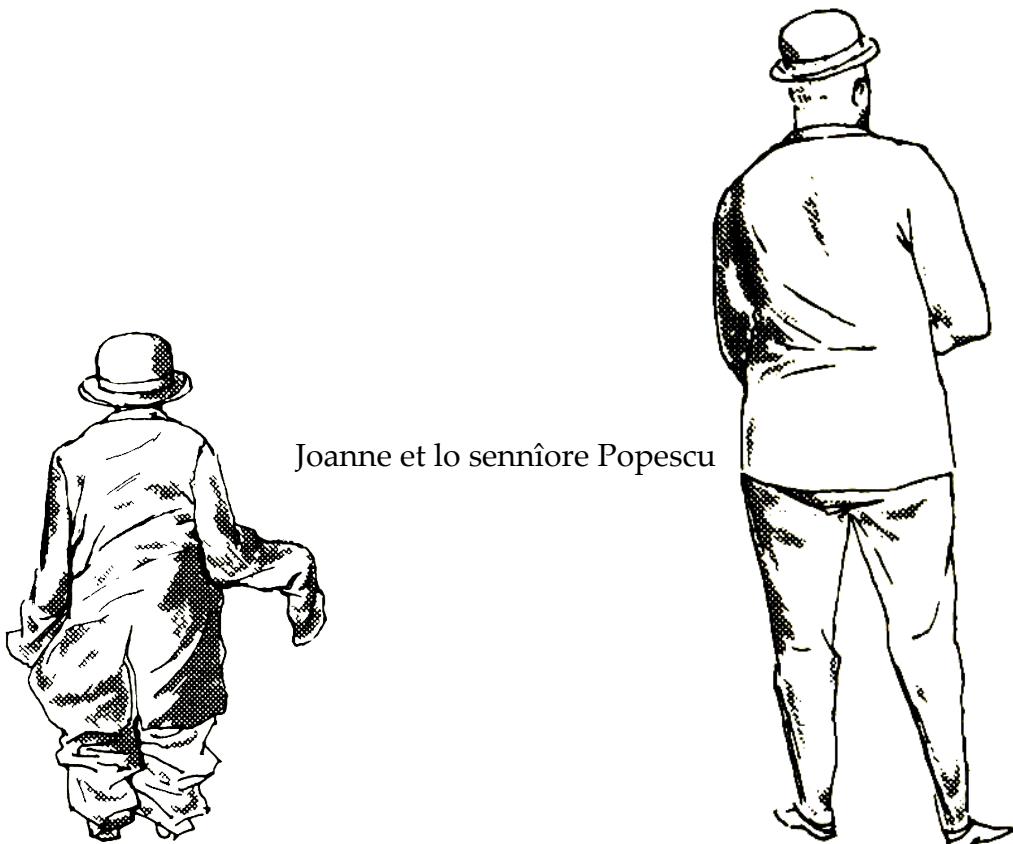

Acora face malo tèmpo.

Plòve fòrtemente.

Mais lo sennîore García està contènto.

Està contènta la sennîoretta Rossi?

Joanne et lo sennîore Popescu

"Èo non so Joanne - èo so lo sennîore Popescu!" dice la voce de Joanne en lo cappèllo de lo sennîore Popescu.

"Qui èst cuesto? Cuesto non sè lo sennîore Popescu? Sí, sí! Sè altro sennîore Popescu.

Ècco doos sennîores Popescu:
lo sennîore Popescu (fillîo) et lo sennîore Popescu (patre).

Lo sennîore Popescu (fillîo) sè pettitto, sè plus pettitto que lo sennîore Popescu (patre).

Lo sennîore Popescu (patre) non sè molto grande,

mais sè plus grande que lo sennîore Popescu (fillîo).

Lo cappèllo de lo sennîore Popescu (fillîo) sè

tanto grande quanto lo cappèllo de lo sennîore Popescu (patre).

Lo cappèllo de lo sennîore Popescu (fillîo) sè

assates grande por lo sennîore Popescu (patre).

Lo cappèllo de lo sennîore Popescu (patre) sè

tròppo grande por lo sennîore Popescu (fillîo).

La sennîora Popescu

Altra sennîora Popescu

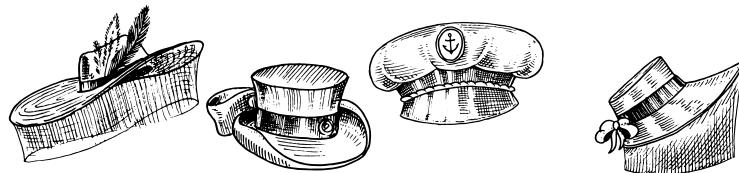
Hi ha plus que uno sennîore Popescu.

Naturalmente, hi ha altrosí plus que una sennîora Popescu:
la sennîora Popescu (fillâ) et la sennîora Popescu (matre).

Doos sennîores et doas sennîoras:
quattro personas.

La persona plus pettita sè la sennîora Popescu (fillâ).

Qui sè la persona plus grande?

Hi ha cappèllos que son absolutamente impossíbles.

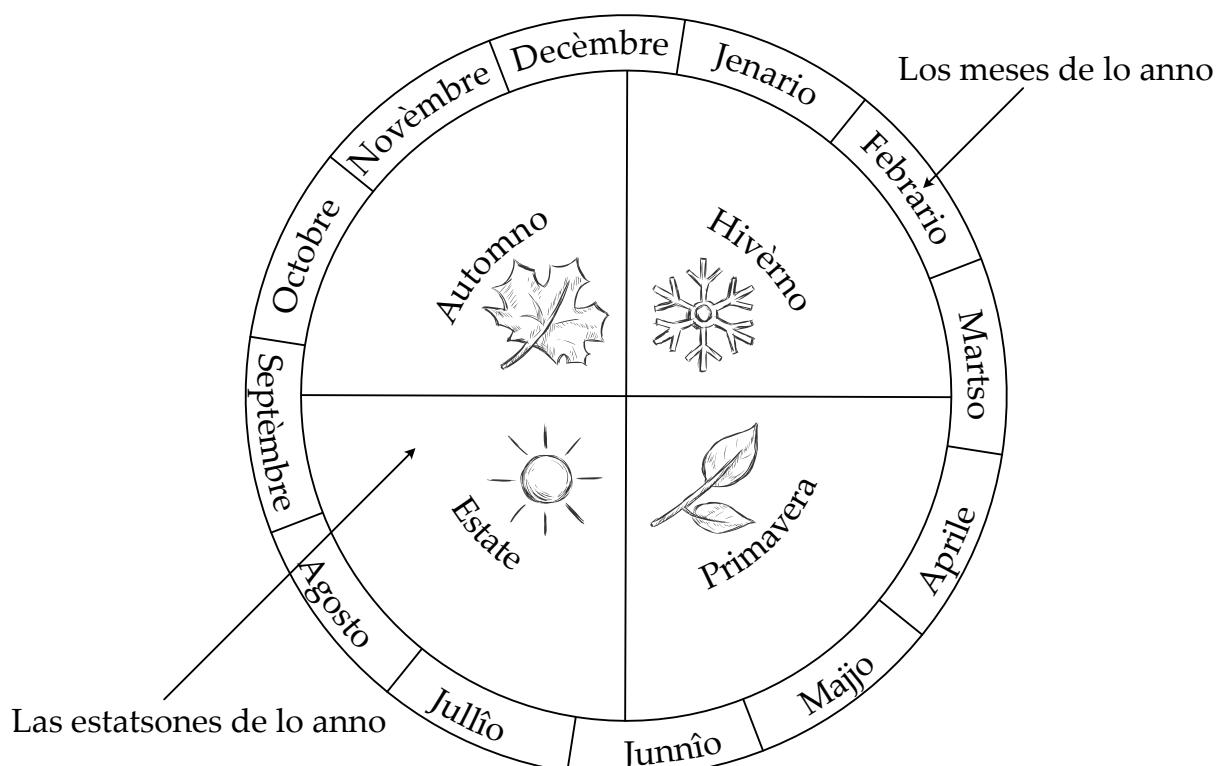
Hi ha altros cappèllos que son menos impossíbles.

Hi ha altrosí cappèllos que son plus aut menos possíbles?

Junnîo 2023

Los días
de la setmana

Lunes	5 - cinque	12 - dòdece	19 - decenòve	26 - vinte-et-sèx
Martes	6 - sèx	13 - trédece	20 - vinte	27 - vinte-et-sèpte
Mèrcores	7 - sèpte	14 - quattórdece	21 - vinte-et-uno	28 - vinte-et-òcto
Jòves	1 - uno	8 - òcto	15 - quíndece	22 - vinte-et-dooos
Vèneres	2 - doos	9 - nòve	16 - sèdece	23 - vinte-et-tres
Sabbato	3 - tres	10 - dèce	17 - decesèpte	24 - vinte-et-quattro
Doméneco	4 - quattro	11 - óndece	18 - deceòcto	25 - vinte-et-cinque

0	dèce	20	trenta	40	cinquanta	60	septanta	80	novanta
zèro	10	vinte	30	quaranta	50	sexanta	70	octanta	90
100	doos-cèntos	300	quattro-cèntos	500	sèx-cèntos	700	òcto-cèntos	900	mille
cènto	200	tres-cèntos	400	cinque-cèntos	600	sèpte-cèntos	800	nòve-cèntos	1000

una fémena
 uno hèmene

quattro fémenas
 quattro hèmene

trenta fémenas
 trenta hèmene

cènto fémenas
 cènto hèmene

doas-cèntas fémenas
 doos-cèntos hèmene

mille fémenas
 mille hèmene

doos-mille fémenas
 doos-mille hèmene

uno milione de fémenas
 uno milione de hèmene

doos milions sèx-mille sèx-cèntas septanta personas

Sexanta seconds facen uno minuto.

Sexanta minutos facen una hora.

Vinte-et-quattro horas facen uno día.

Sèpte días facen una septemana.

Quattro septemanas facen uno mese.

Dódece meses facen uno anno.

Uno anno have cinquanta-et-doas septemanas.

Uno anno have tres-cèntos sexanta-et-cinque días.

Uno anno have òcto-mille sèpte-cèntas sexanta horas.

Uno anno have cinque-cèntos vinte-et-cinque mille sèx-cèntos minutos.

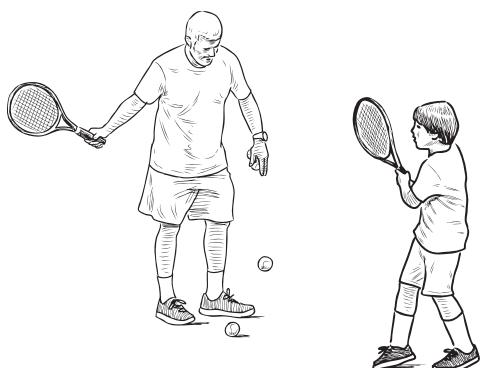
Uno anno have trenta-et-uno miliones cinque-cèntos trenta-et-sèx seconds.

Lo senniore Rossi have trenta-et-tres annos.

Lo senniore Rossi nasceu lo quattórdece de febrero, mille nòve-cèntos novanta.

Quantos annos have la sennioretta Rossi?

Solamente Dèo et la sennioretta Rossi lo sapen.

Totos los sabbatos, Joanne Popescu joca Tennis con lo soo avo.

Totos los doménecos, la familia Popescu va ad la Ecclesia.

Qué hora sè?

Sèn las doas.

Corrècto!

Sèn las doas en ponto.

Qué hora sè?

Sèn las nòve
menos quarto.

Corrècto!

Sèn las nòve menos quarto, aut
las nòve menos quíndeca minutos.

Qué hora sè?

Sèn las cinque
con dèce.

Corrècto!

Sèn las cinque con dèce, aut las
cinque et dèce minutos.

Qué hora sè?

Sè la una et mèjja.

Corrècto!

Sè la una et mèjja, aut la una et
trenta minutos.

Qué hora sè?

Sèn las tres
menos vinte.

Corrècto!

Sèn las tres menos vinte, aut las
doas et quaranta minutos.

Lo sennîore Fernandes va ad la statione ferroviaria por prèndere uno treno.

Elle non have molto tèmpo; sè tarde, molto tarde.

Lo sennîore Fernandes mira soo horològgio.

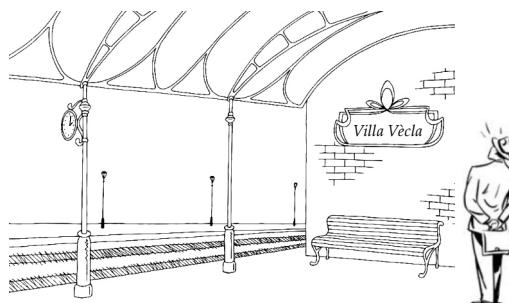
Sè possibile?

Sèn las doas menos cinque.

Lo treno parte ad las doas en punto.

Lo sennîore Fernandes corre por non perdere lo treno!

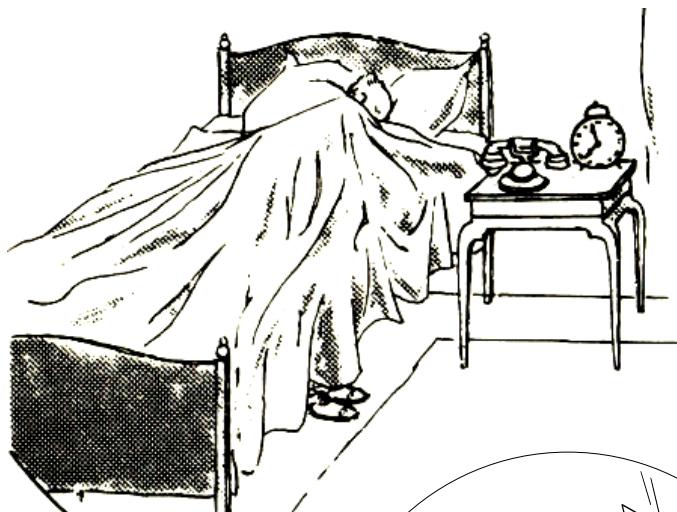
Lo sennîore Fernandes entra en la statione.

Sèn las doas et uno.

Lo sennîore Fernandes ha perduto soo treno.

Non hi ne ha altro ante de las cinque menos quarto.

Vae, pàupero sennîore Fernandes!

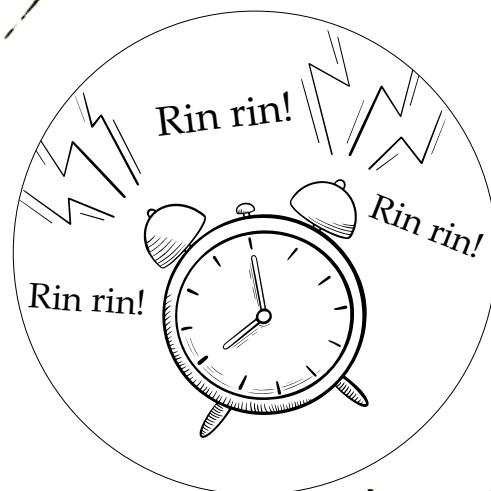
Lo senniòre Martin dòrme.

Soos calcíos estàn sobto lo lècto.

Uno telèfona està sovre la mesa.

Uno horologgiò està sovre la mesa.

Sèn las òcto.

Lo horològgio sòna!

"Alló!

Parla Martin.

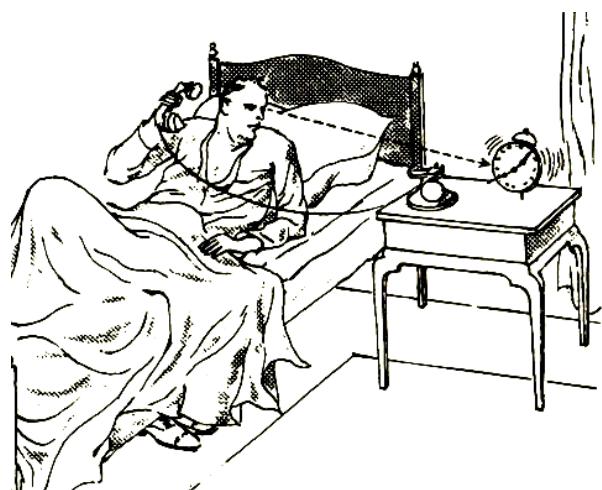
Alló?

Qui sè?

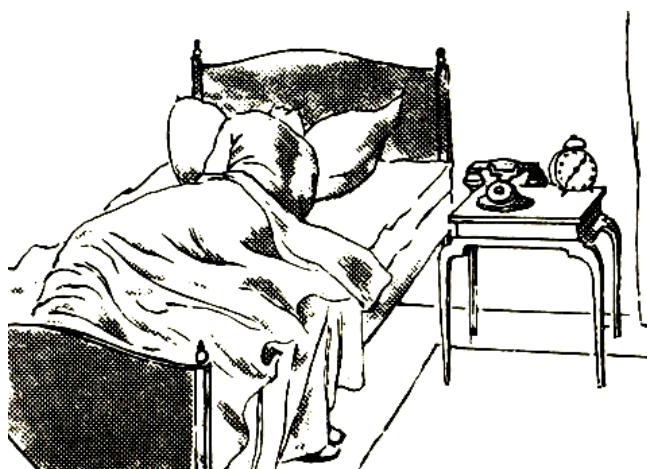
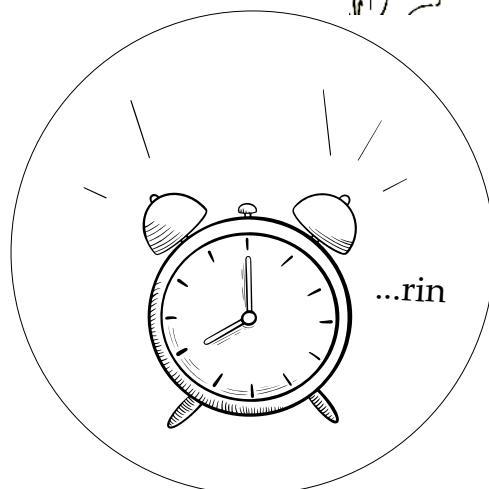
Al..."

"...oh."

...rin

Los calcíos de lo sennîore Martin estàn ancora sobto lo lècto.

Lo horològgîo està ancora sopre la mesa.

Sèn las òcto et cinque.

Lo sennîore Martin dòrme.

Lo senniore Rossi have sèpte crovatas: una por cata dia de la septemana.

La crovata de lo doméneco sè naturalemente la plus bèlla, sè violacea.

La crovata de lo lunes sè, naturalemente, blava.

Lo martes, la crovata de lo Senniore Rossi sè verde.

Lo mèrcores la crovata sè negra con líneas blancas.

La crovata de lo jòves sè de colore rosso.

La crovata de lo véneres sè gàlbena.

Por los sàbbatos, lo Senniore Rossi have una crovata multicolore.

Quale dia sè hòjje?

Hòjje sè sabbato.

Quale crovata sè por hòjje?

La crovata gàlbena? - Non, la crovata gàlbena non sè por hòjje. Sè la crovata de lo véneres, de hère.

Rossa? - La rossa sè por los jòves, sè la crovata de ante-hère.

Violacea aut blava? - Non, cuestas sèn por mane et depòs-mane.

La crovata multicolore? Sí, por hòjje la crovata multicolore, la crovata de los sàbbatos: de lo sabbato de la septemana pròxima, de lo sabbato de la septemana passata; de totos los sàbbatos.

Hòjje sè uno dia molto occupato por la sennîora Da Silva.

Ad las nòve en ponto està en la officina.

Una hora plus tarde, ad las dèce en ponto, la sennîora Da Silva està en conferèntia.

Non hi ha problèmes importantes, mais totos los días, ad las dèce de lo mattino, la sennîora Da Silva have una conferèntia.

Hòjje como hère, hère como mane, totos los días en lo mattino hi ha conferèntias:

hère en lo mattino,

hòjje en lo mattino,

mane en lo mattino.

Los sàbbatos et doménecos non hi ha conferèntias.

Los sàbbatos et doménecos, ad las dèce, la sennîora Da Silva està en soo lècto.

Hòjje sè uno dia molto occupato por la sennîora Da Silva: hi ha una conferèntia en lo mattino et altra en la tarde.

Ante la conferèntia de la tarde, ad mejodía, la sennîora Da Silva prènde lo prandzo con quelques amicos.

Sè molto pratico: una combinatione de prandzo et conferèntia.

Cuesta sera, pòs totas las conferèntias de lo dia, la sennîora Da Silva va ad casa con lo metropolitano et cena con soa familia.

Cuesta nòcte, ella dormirà molto bène pòs uno dia tanto occupato.

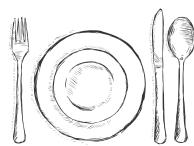
Mattino

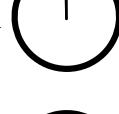
Mattino

Mattino

Mejjodía

Tarde

Tarde

Tarde

Tarde

Tarde

Sera

Sera

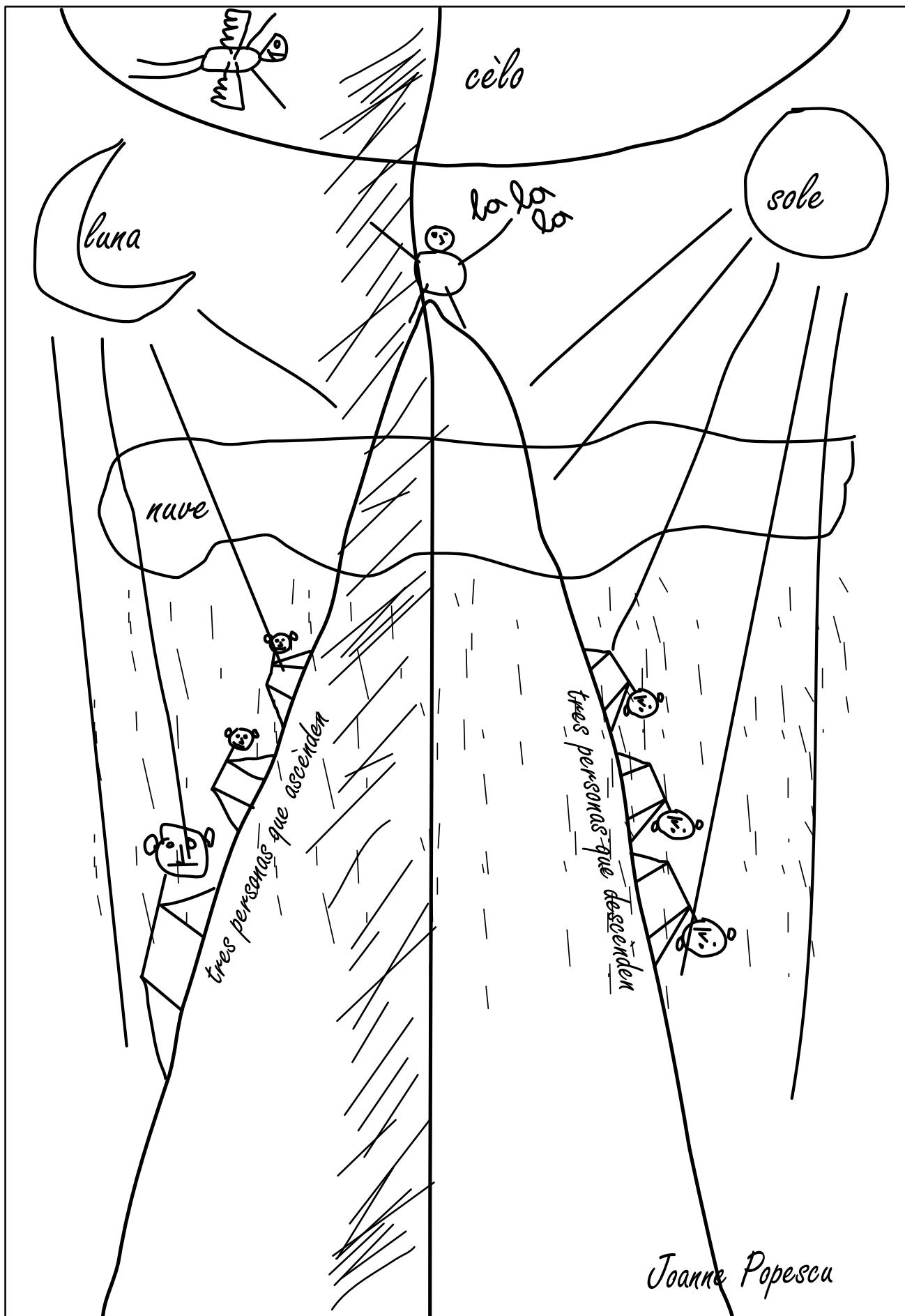

...

Nòcte

Lo senniore Popescu: Molto artístico! Sene dubio, cueste desegno sè molto artístico. Mais... mais qué sè?

Joanne [con tòno de repròva]: Papà!

Lo senniore Popescu: Èo vedo lo sole... Ah! Sí, sí - en cuesta parte de lo desegno face sole: sè dìa.

Joanne: Corrècto! Et cui hi ha luna: sè nòcte.

Lo senniore Popescu: Èo vedo lo sole et vedo la luna. Mais, onde estàn las estellas?

Joanne: Èo havo altro desegno por las estellas. Cui hi ha solamente la luna et lo sole. Por vedere las estellas lo cèlo deve estare plus obscuro, non?

Lo senniore Popescu: Cèrto! Ja comprèndo - Allora, cuessa animale entre la luna et lo sole... sè uno aeroplano?

Joanne: Non, papà! Sè uno àngelo, et lo àngelo està en lo cèlo.

Lo senniore Popescu: Lo cèlo! Naturalmente! Sí, sí! Et sobto lo cèlo, cueste còno, qué sè? - Sè la tèrra?

Joanne: Non! La tèrra non està en cueste desegno. Cuesto sè una montannâa.

Lo senniore Popescu: Et sopre la montannâa hi ha uno hòmene.

Joanne: Sí! Uno hòmene està sopre la montannâa; tres hòmenes vòlen ascendere, et tres altros vòlen descendere.

Lo senniore Popescu: Pàupero diàbolo!

Joanne: Qui?

Lo senniore Popescu: Lo hòmene que està dealto! Ha ascenduto et acora non pòte descendere!

Joanne: Cómo que non? Sí, elle pòte descendere!

Lo senniore Popescu: Mais èo vedo que have mèto de descendere. Per cuesso crita "la la la."

Joanne: Mais "la la la" non sè critare. "La la la" sè una cantsona. Lo hòmene canta.

Lo senniore Popescu: Et per qué canta?

Joanne: Per que non està en la plòbbia como los hòmenes sobto las nuves.

Lo senniore Popescu: Ah! Cuestos pontos sèn la plòbbia!

Joanne: Sí! Et los hòmenes que ascènden estàn en la plòbbia.

Lo senniore Popescu: Per qué vòlen ascèndere?

Joanne: Por arripare dealto.

Lo senniore Popescu: Et sene dubio los altros vòlen descendere por arripare debasso. Molto plausibile! - En qualonque caso, èo estao contènto de non estare sopre cuesta montannâa.

Joanne: Per qué?

Lo senniore Popescu: Per que face molto fregdo en la montannâa. Si la montannâa sè alta, la temperatura sè bassa. Èo non vollò havere fregdo.

Joanne [pènsa uno momènto]: Papà! Face molto fregdo en lo cèlo?

Lo senniore Popescu: Per qué?

Joanne: Per que lo cèlo està tanto alto. Los pàuperos àngelos devén havere molto fregdo.

Lo senniore Popescu: Ah! Non, Joanne - per que en lo cèlo sèmpre face sole.

Lo senniore Martin et soo fillô Jaco passejan per la civetate.

Jaco: Papà, qué facen cuessos hòmenes?

Lo senniore Martin: Cuessos hòmenes lavoran.

Jaco: Per qué lavoran cuessos hòmenes, Papà?

Lo senniore Martin (ad los hòmenes): Excusate, sennîores, mèo fillô vòle sapere per qué lavorates Vós?

Lo hòmene: Nós lavoramos per que hòjje non sè doméneco.

Lo senniore Martin: Moltas gratias, sennîores. (Ad soo fillô) Ellos lavoran per que hòjje non sè doméneco.

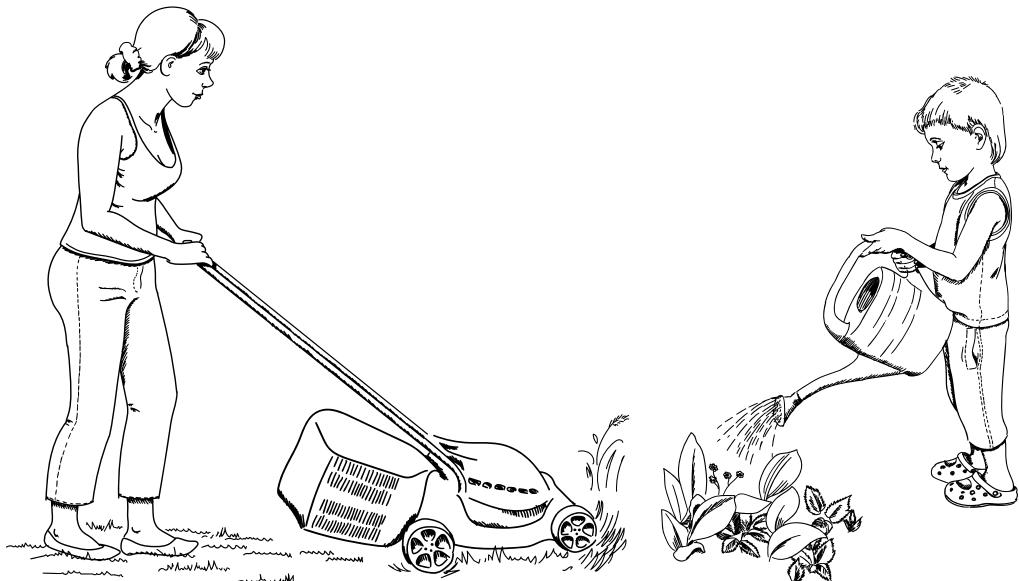
Jaco: Papà, per qué non lavora cuesse hòmene?

Lo senniore Martin (ad lo hòmene): Excusate, Sennîore, mèo fillô vòle sapere per qué non lavorates Vós?

Lo hòmene: Èo non lavoro per que hòjje non sè doméneco.

Lo senniore Martin: Moltas gratias, sennîore. (Ad soo fillô) Elle non lavora per que hòjje non sè doméneco.

Jaco (ad la sennîora): Per qué lavorates Vós?

La sennîora: Nós lavoramos per que hòjje sè uno día laboràbile.

Jaco (ad soo patre): Ellos lavoran per que hòjje sè uno día laboràbile.

Jaco (ad la sennîora): Per qué non lavorates Vós?

La sennîora: Èo non lavoro per que tu non lavoras.

*Jaco (ad soo patre): Ella non lavora per que èo non lavoro.
Per qué non lavoro èo?*

Jaco: Nosaltros mangâmos molto, non sè, Papà?

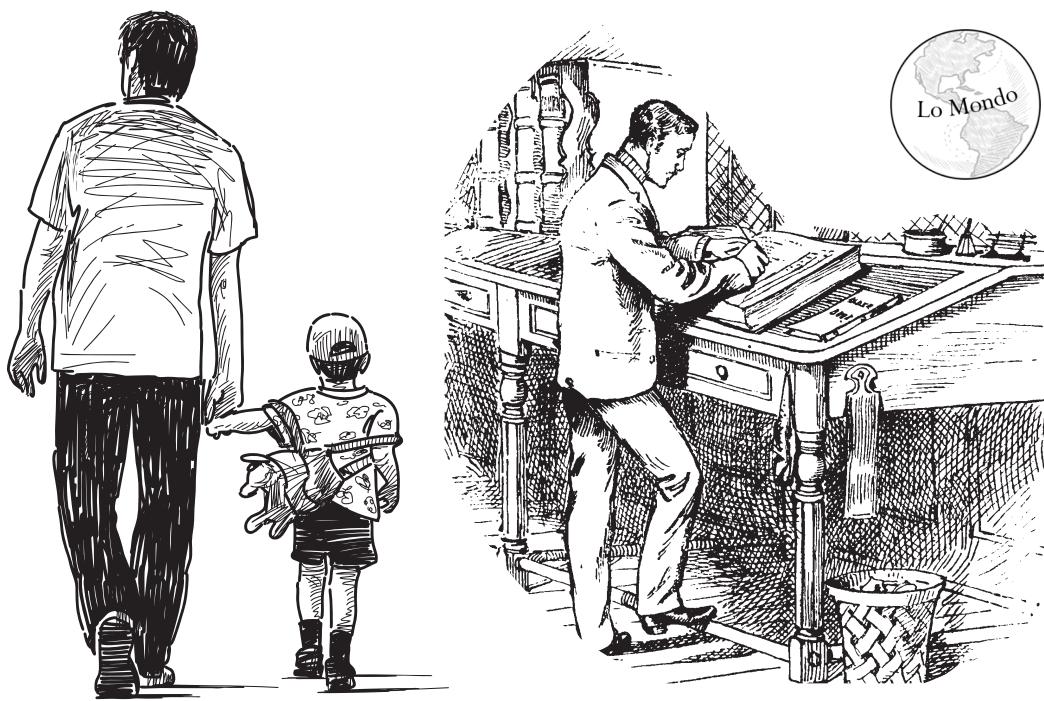
Lo sennîore Martin: Èo non mangîo molto. Naturalmente sè necessario mangiare uno paucu por vivere. Nós vivemos, nós mangâmos. Cuesso sè naturale.

Jaco: Mais cuessas fémenas, Papà, ellas mangân molto plus que nós!

Lo Sennîore Martin: Jaco! (Ad las fémenas scandalizzatas) Excusate, Sennîoras, mèo fillîo non sape neausa de cuesso. De plus, elle mangâ molto altrosí.

(Silentio)

Lo sennîore Martin (ad las fémenas et ad soo fillîo): Èo credo que sè una bòna idèa mangiare ad casa. Mèo fillîo dice causas terribiles.

Jaco: Papà, qué escribe cuesse hòmene?

Lo senniore Martin (ad lo hòmene): Excusate, senniore, mèo filliò vòle sapere qué escrivetes Vós?

Lo hòmene: Escrivo mèo testamènto per que hòjje sè lo último dia de lo mundo.

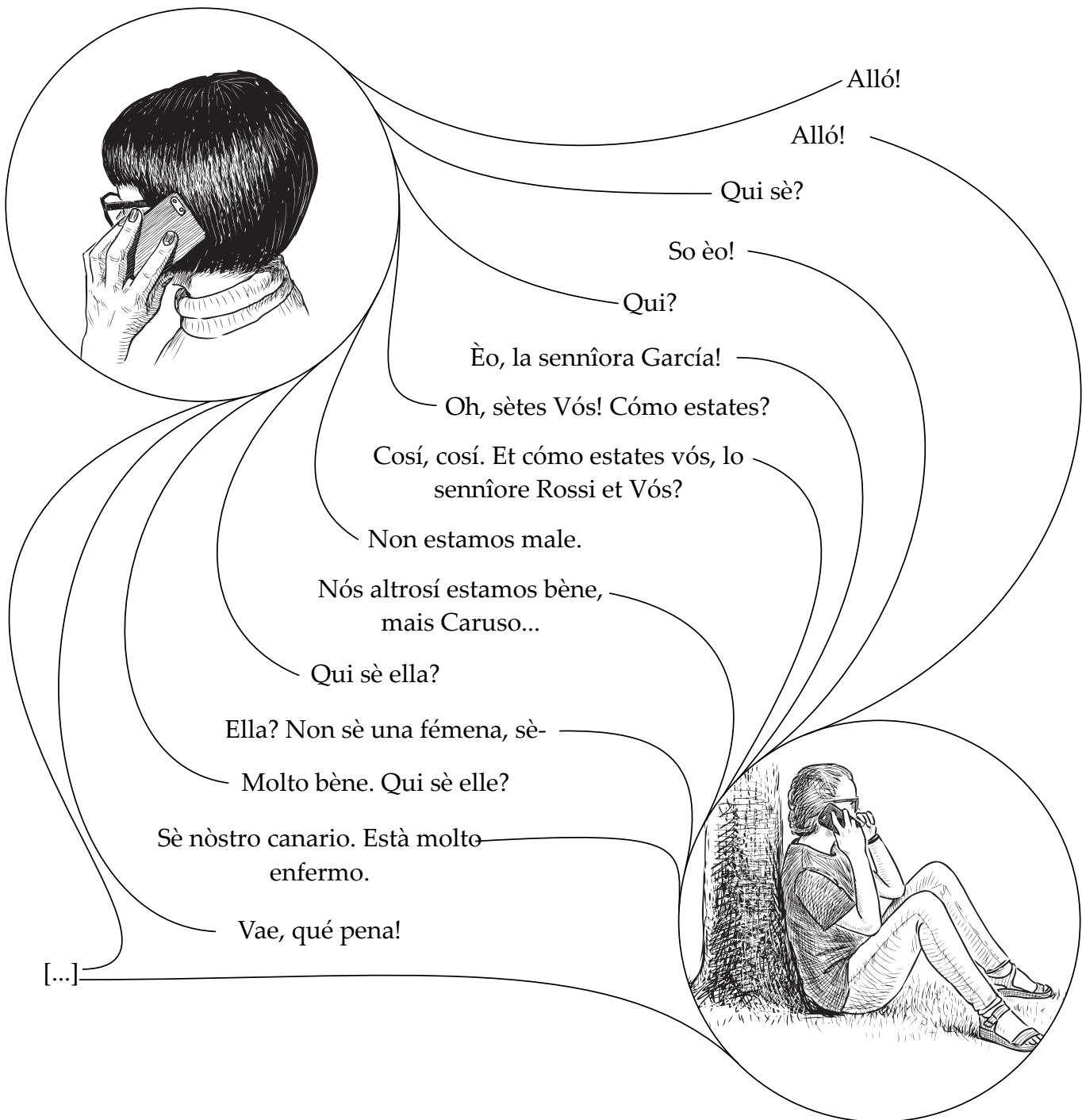
Lo senniore Martin: Moltas gratias, senniore. (Ad soo filliò) Elle escribe soo testamènto.

Jaco: Èo vòlo escrivere altrosí, papà. Los otros escriven; per qué non escrivemos nós?

Lo senniore Martin: Si hòjje sè lo último dia de lo mundo non havemos tèmpo por escrivere.

Jaco (con resignatione): Pòto escrivere mane, papà?

Lo Senniore Martin: Sí, seguro que pòtes.

La conversatione continua horas et horas...

Ad lo fine, la sennîora Rossi està molto fatigata.

La sennîora Rossi està fatigata, et altrosí està furiosa.

Qué pènsa la Sennîora Rossi?

"Qué fémena!" Pènsa la sennîora Rossi.

"Èo so fémena altrosí, mais non estao en favore de creaturas como cuessa:

Ah! Sennîora, Vós sètes uno caso patològico; Vós estates enferma, non vòstro canario!

Pàupera familia! Elle sè uno hòmene molto amàbile, mais elle està complètamente en soas manas;

et ella sè impossibile: sèmpre està ad lo telèfono lamentando-se.

Et qué dice ella? En realitate, non dice neausa.

Sèmpre sè la mesma història:

'Nós sèmos pàuperos, nós estamos enfermos;

Vós sètes ricos, et Vós estates en bòna salute. - Et los altros:

Los hòmenes! Ellos sèn impossibles, per que non estàn de accòrdo con la sennîora García.

Et las fémenas! Ellas sèn impossibles per que estàn de accòrdo con los hòmenes.'

La sennîora García sè impossibile!"

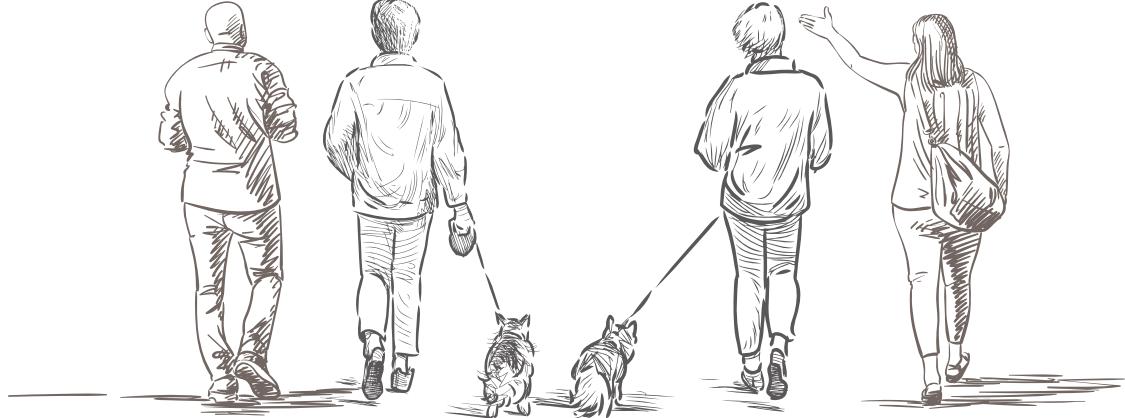
"Qué fémena!" Pènsa la sennîora Rossi.

"Qué fémena!" Pènsan totas las fémenas.

"Qué fémena!" Pènsan totos los hòmenes.'

Tota la gènte pènsa:

"Qué fémena!"

Una rattsone pòte havere doas consequèntias.

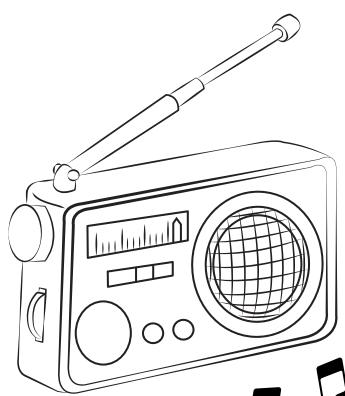
La sennîora Martin: Lo sennîore Martin sè molto nervoso. Non pòte supportare lo '*miau miau*' de los cattos. Èo non pòto supportare lo '*guaf guaf*' de los canes.

Per cuesso non havemos né cane, né catto.

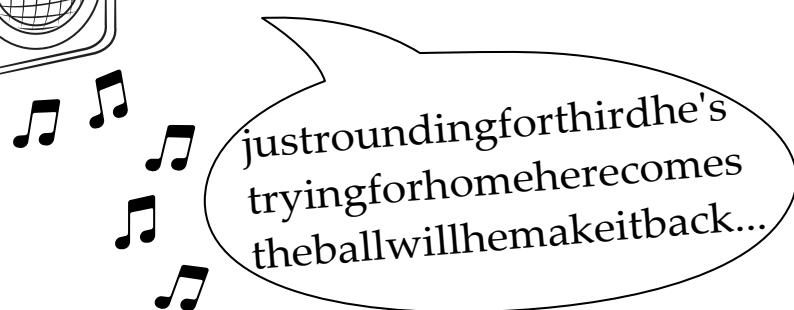
La sennîora Fernandes: En nòstra familia sè lo contrario: lo sennîore Fernandes non suppòrtta los canes et èo non suppòrto los cattos.

Per cuesso èo havo uno cane, et elle have uno catto.

Sè molto curioso:
per la mesma rattsone,
los Fernandes haven doos animales
et los Martin non ne haven necuno.

La Sennîora García vòle ascoltare la radio.

"Qué èst cuesso?" dice lo Sennîore García.

"Ah! Èst anglese! - Èo non comprèndo lo anglese."

Lo Sennîore García non vòle ascoltare la radio.

Vòle legere suo libro en neolatino.

Lo senniore Da Silva non è occupato.
Non ha niente da fare.

Entra nel stabilimento di Madòmna Stanesco.

Quel che sa Madòmna Stanesco sul senniore Da Silva.
Sopre lo passato? Sopre il futuro?

Madòmna Stanesco: Bòno día, sennîore...

Lo sennîore Da Silva: Mèo nómene sè Da Sil...

Madòmna Stanesco: Lo sapo. Vòstro nómene sè Da Silva. Èo sapo toto. Vós nascestes en la parte centrale de lo pagese. Vòstra sposa... Vós havetes una sposa, nón?

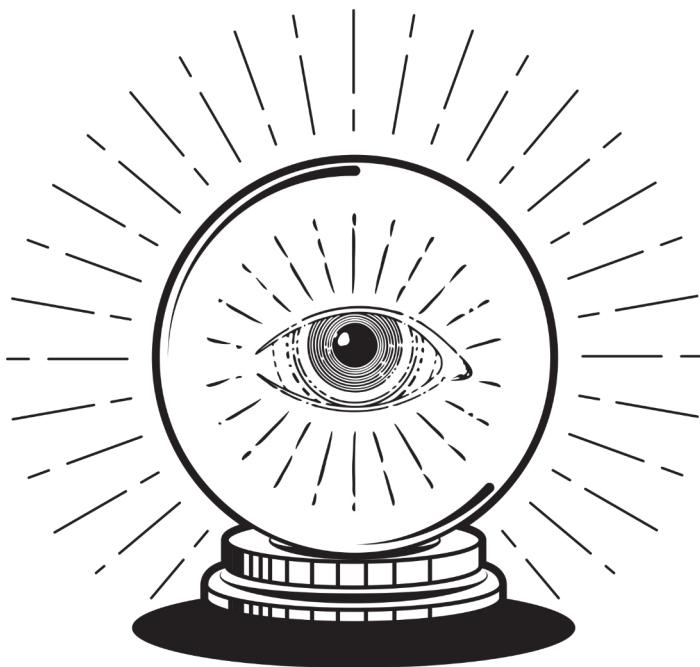
Lo sennîore Da Silva: Sí, Sennîora.

Madòmna Stanesco: Èo lo sapo. Èo sapo toto. Vòstra sposa nasceu en lo anno mille nòve-cèntos...

Lo sennîore Da Silva: Per Dèo! Vós lo sapetes? Què profunda scìentia!

Madòmna Stanesco: Por mi non hi ha secrètos né en lo passato, né en lo presènte, né en lo futuro. Voletes Vós una descriptione de Vòstro passato?

Lo sennîore Da Silva: Non, Sennîora, non! Lo passato non sè interessante. Èo estao interessato en mèo futuro!

Madòmna Stanesco prènde la mano de lo sennîore Da Silva et mira las líneas.

"Bène," dice, "Vós seretes uno hòmene ricco et felice. Mais... Què pena!"

Cui hi ha quelques difficultates.

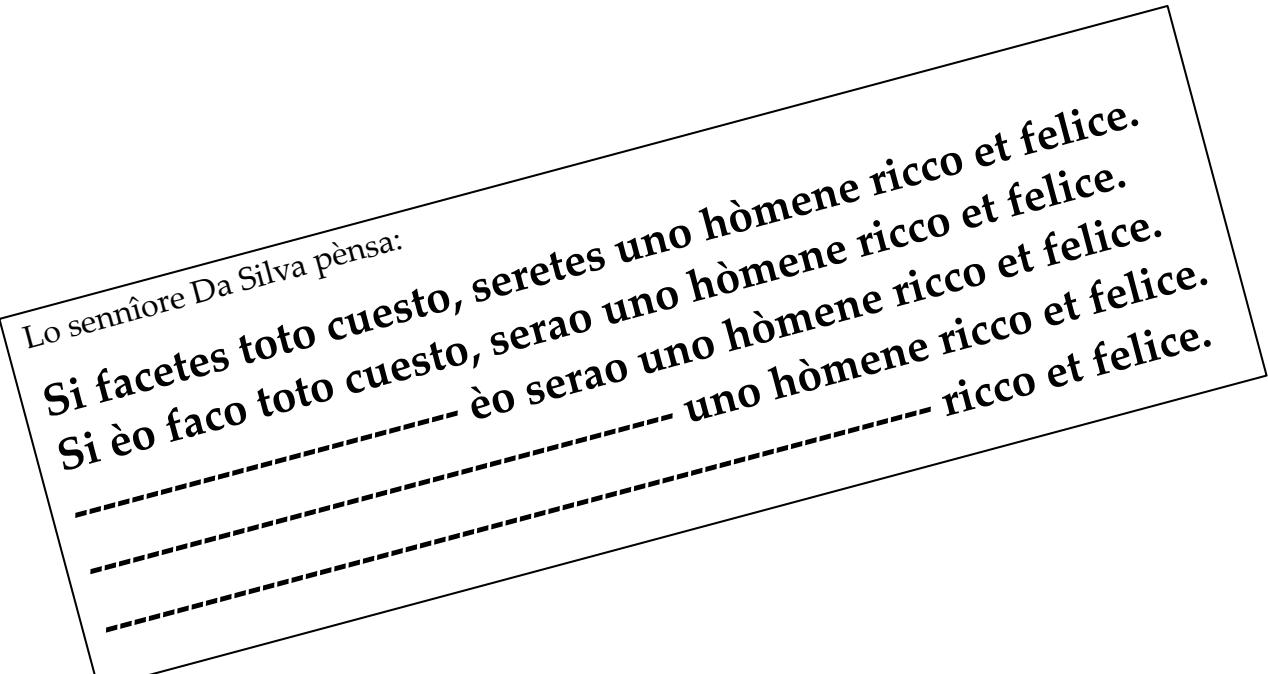
Vós fumates tròppo, sennîore Da Silva. Devetes abandonare lo tabacco. Non fumate cigarrettos! Non fumate cigarros! Non fumate neausa!

De plus, Vós bevetes totos los días moltas tassas de té et de caffè. Non bevete tanto caffè! Non bevete tanto té! - Acora altro problèma...

Vós dormites molta veces fine ad las nòve de lo mattino. Naturalmente, dormire sè bòno, mais non dormite molto en lo mattino!

Vàdete ad la officina de bòna hora et lavorate molto. Non prèndete uno taxi en lo mattino por ire ad la officina né en la tarde por ire ad casa. Et finalmente - cuesto sè molto importante - Vós mangîates tròppo. Mangiate menos, senniore Da Silva.

Si facetes toto cuesto, seretes uno hèmene ricco et felice."

Lo senniore Da Silva èxe ad la estrata. Prènde uno taxi, se sède comfortàbilemente, et fuma uno cigarretto.

Lo senniore Da Silva va ad suo restaurante favorito. Prènde uno cebo enorme et beve tres tassas de caffè. Allora, elle pacà et èxe.

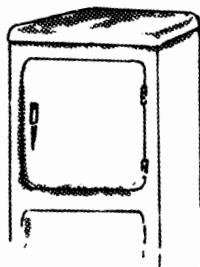
Lo senniore Da Silva clama de nòvo uno taxi por ire ad casa. Se sède comfortàbilemente, et fuma uno cigarro.

"Toto va bène, molto bène," pènsa lo senniore Da Silva. "La senniora lo ha dicìuto. Èo serao uno hèmene ricco et felice.

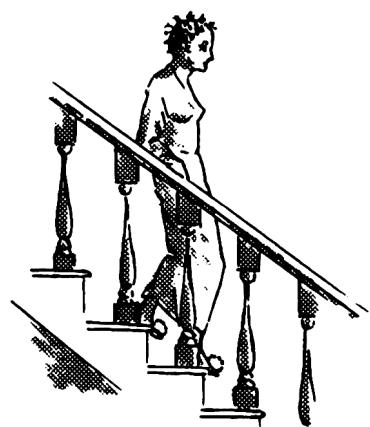
Sè mejjanòcte.

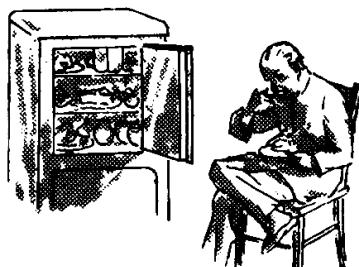
Lo sennîore Popescu
descènde la escala.
Elle cerca qualcausa.

Ècco cuello que cerca lo
sennîore Popescu.

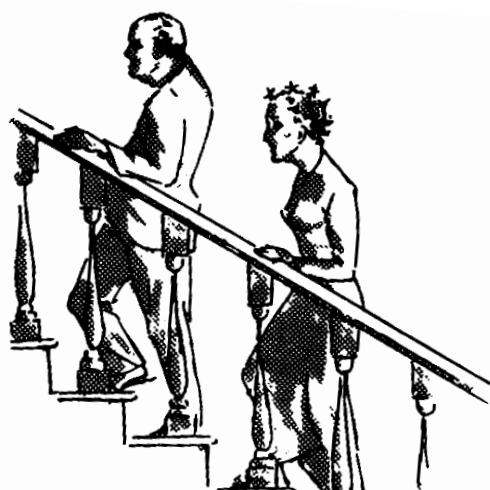
La sennîora Popescu
descènde la escala.
Ella cerca qualcuno.

Ècco cuello que tropa la
sennîora Popescu.

Uno instante plus tarde, la sennîora Popescu ascènde la escala.

Lo sennîore Popescu ascènde altrosí.

Lo senniore García: Cueste sè lo cammino vèrso la statione?

Lo hòmene: Non, senniore.

Lo senniore García: ...?

Lo hòmene: Mais èo credo que potetes ire per cueste cammino altrosí. [*Lo hòmene pènsa; allora comèntsa ad segnalare violentemente con las manas; con ambodoas manas; la derecta et la senestra. Et allora dice:*] Prèndete la prima estrata ad la derecta, depòs la seconda ad la senestra. Continuate fine ad lo primo semàforo. Collí hi ha doas vías, una ad la derecta, altra ad la senestra. Non prèndete la senestra... Altronón prèndete la derecta. Continuate en la mesma direccione fine ad lo pròximo semàforo. Ad la senestra hi ha doos edificios grandes. Cuestos edificios non sèn la statione. Sèn hoteles. La statione està ad la derecta.

Lo senniore García: Moltas gratias! Cueso està completamente claro!

Lo hòmene: Està bène.

Lo senniore García: Hé! Excusate ancora!

Lo hòmene: ...?

Lo senniore García: Perdonate-me! Mais... Hi ha altra causa. Èo vòlo comprare quelques cigarros. Potetes Vós dicere-me si hi ha una tabacchería cui en proximitate?

Lo hòmene: Ah, cuesso sè plus difficile. [Elle pènsa.] Nón, Senniore. En cuesso non pòto sere-Vos útile. Nón, èo non ne havo la menore idèa.

Lo senniore García: Està bène. Sene dubio pòto comprare-los en la statione. Moltas gratias!

La sennîora Rossi have uno grande interèssu en la nòva secretaria de soo esposo. Per qué have uno interèssu en la secretaria? La secretaria non have interèssu en ella.

Ella pènsa: "...?"

Ella dice: "Cómo sè la nòva secretaria?"

Ello pènsa: "Sè una perla"

Ello dice: "Ehh... Nón sè mala."

Ella pènsa: "Como totas las secretarias."

Ella demanda: "Cómo se clama?"

Ello pènsa: "Anna."

Ello respònде: "Ah, eh... Sennîoretta Fernandes - Anna, credo"

Ella pènsa: Lavora en la officina de mèo esposo?

Ella demanda: "Con qui lavora?"

Ello pènsa: "Con mi, bène entenduto."

Ello respònде: "Con lo resto de lo equipo de secretarios."

Ella pènsa: En la mesma officina?

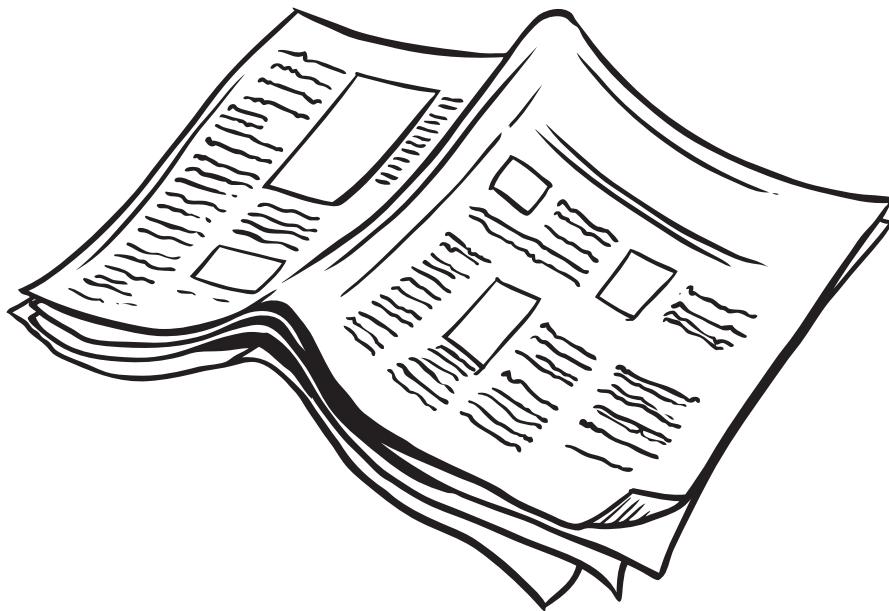
Ella demanda: "Onde lavora cuessa sennîoretta Fernandes?"

Ello pènsa: "Hmm, por qué non lavora en mèa officina particolare?"

Ello respònде: "En la officina."

Ella pènsa: "En la officina de mèo esposo?"

Ella demanda: "En quale officina?"

Ello pènsa: "Qué dicere?"
Ello dice: "En... Nòstra officina.

Ella pènsa: "En soa officina, de elle?"
Ella demanda: "En la officina de qui?"

Ello pènsa: "Qué curiositate!"
Ello respònде: "En la officina centrale, con totos los secretarios."

Ella pènsa: Èst attractiva la secretaria?
Ella demanda: "Qué tipo de persona sè?"

Ello pènsa: "Una secretaria de classe superiore."
Ello respònде: "Qué tipo? Sè una secretaria como totas."

Ella pènsa: "Como totas have vinte annos et sè formosa et intelligente."
Ella demanda: "Quantos annos have?"

Ello pènsa: "Vinte? Vinte-et-cinque?"
Ello respònде: "Oh, non sapo - trenta annos, fòrse? Plus aut menos."

Ella pènsa: "Devo examinare cuesta persona èo-mesma."
Ella demanda: "Et quando poterao encontrare-me con cuesta sennioretta?"

Ello pènsa: "@\$&!#%@!!"
Ello respònде: "Et quando poterao èo legere mèo diario en pace?"

"Ólala!" dice lo senniore Rossi que lege lo diario. "Cuesto èst interessante."
"Qué èst interessante?" demanda la senniora, por qui la secretaria èst sèmpre

plus interessante. "Hi ha una notitia spore la sennioretta Fernandes en too diario?"

"Qué fémena!" pènsa lo senniore Rossi, "Qué obstinatione!
Qui ha auditò dicere tale causa?"

Allora lo senniore Rossi dice, en parte, cuello que ha pensato:
"Qui ha auditò dicere tale causa?"

"Quale causa?" demanda la senniora.

"Oh," respònde lo senniore Rossi, "non sè molto: solamente la història de uno esposo
cujjo nòmene sè interessante."

La senniora Rossi: Cómo se clama?

Lo senniore Rossi: Se clama como èo, se clama Rossi.

La senniora Rossi: Hi ha tantas personas con cueste nòmene! Quando uno hòmene se
clama Rossi, non sè interessante!

Lo senniore Rossi: Mais cueste Rossi sí sè interessante.

La senniora Rossi: Per qué?

Lo senniore Rossi: Per que have tantos fillíos.

La senniora Rossi: Quantos?

Lo senniore Rossi: Vinte.

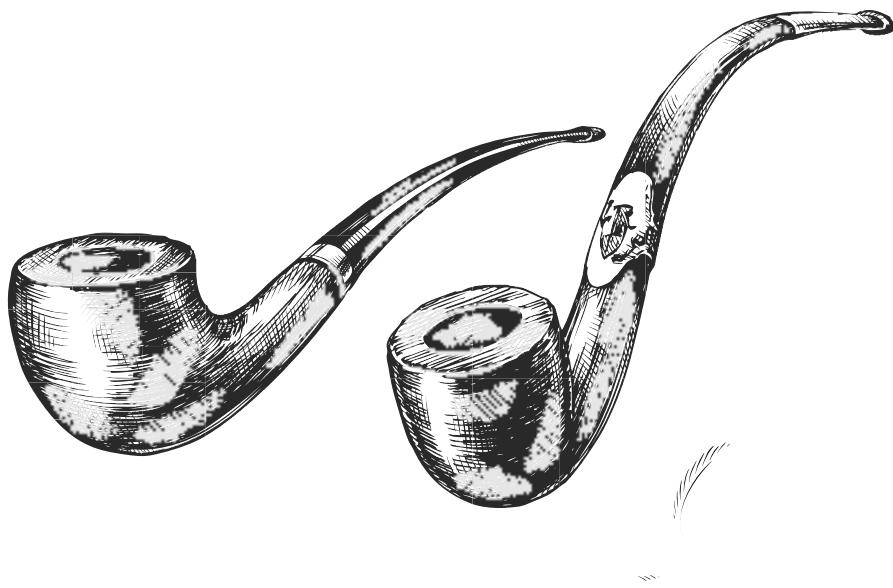
La senniora Rossi: La pàupera fémena!

Lo senniore Rossi: Fémena? Plus que una! Fémenas!

La senniora Rossi: Fémenas? Quantas?

Lo senniore Rossi: Tres aut quattro.. - Lo diario non entra en detallíos. Dice solamente:
"Hòjje la sennioretta Helena García ha donato soa mana ad lo senniore Alejandro Rossi.
Lo felice marito have octanta annos. Sè patre de vinte fillíos. Soa nòva esposa ha suto soa
secretaria durante plus de trenta annos. Sè interessante de notare que totas las fémenas
con qui lo Senniore Rossi ha vivuto en felice et fertile unione han suto soas sec..."

...secretarias ante lo matrimonio.

Cuestas pipas son de lo sennîore Popescu: una sè vècla, la altra sè nòva.
Lo sennîore Popescu usa solamente la vècla: sèmpre la vècla, jamàis la nòva.

Lo sennîore Popescu dice:
"Pipas vèclas por hèmenes vèclos.
Pipas nòvas por hèmenes jóvenes."

Cuesto sè una exaggeratione: en realitate non sè vèclo lo Sennîore Popescu.

Ad lo contrario:
el lo sè assates jóvene por usare una pipa nòva.
Ello sè troppo jóvene por usare una pipa fine ad lo fine de soos días.

Lo sennîore Popescu fuma molto. Elle fuma sèmpre.
Et la sennîora Popescu?
Ella non fuma jamàis.
Jamàis non fuma necausa.

Joanne et Maria non fuman. Ellos solamente mangian moltos dolces.

Lo senniore Martin (non sene arrogantia):
"Èo pòrto uno cappèllo de Panamà."

Lo senniore Martin pòrta uno cappèllo de Panamà.
Nós portamos cappèllos ordinarios.

En días como hòjje, los hèmenes prudèntes non pòrtan panamàs.

Lo senniore Martin (sene arrogantia):
"Èo portai uno cappèllo de Panamà."

Lo senniore Martin portau uno cappèllo de Panamà.
Nós portammo cappèllos ordinarios.

Los hèmenes prudèntes non portaron panamàs.

Lo senniore Martin (con arrogantia):
"Èo portarao uno cappèllo de Panamà."

Lo senniore Martin portarà uno cappèllo de Panamà.
Nós altrosí portaremos panamàs.

En lo paradiso, los hèmenes sèmpre portaràn panamàs.

Lo senniore Popescu (ad lo camerero):

"Caffè? Non por nós.

Èo non bevo caffè.

Doos vetros de lacte por nós!"

Joanne beve lo lacte.

"Papà, per qué bevemos lacte?

Totos los altros hòmenes beven caffè."

Lo senniore Popescu:

"Non sèmos como los altros hòmenes."

Losenniore Popescu pènsa ad soa prima visita ad cueste stabilimènto:

"Èo bevei caffè, sè vero.

La senniora Popescu beveu té.

Sí, sí, non bevemmos lacte.

Totos los hòmenes beveron caffè et totas las fémenas té."

Joanne pènsa ad lo futuro:

"Èo beverao caffè.

Maria beverà caffè altrosí.

Nós non beveremos lacte.

Mamà et Papà, ad casa,
beveràn lacte."

Lo senniore Popescu vòle bevere lacte.

Joanne deve bevere lacte.

Joanne pènsa: "Mamà dice que èo devo bevere lacte por vivere.

Mais èo non vòlo vivere por bevere lacte.

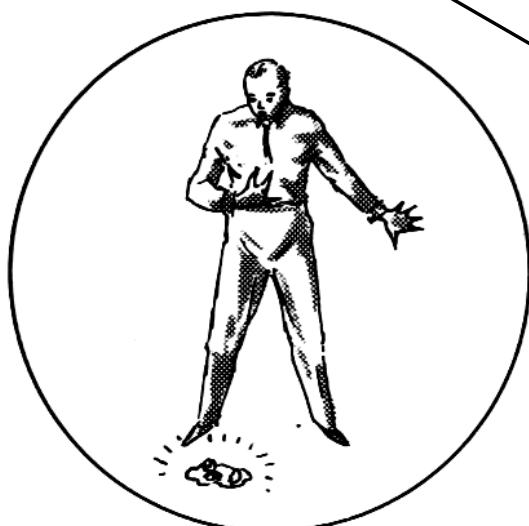
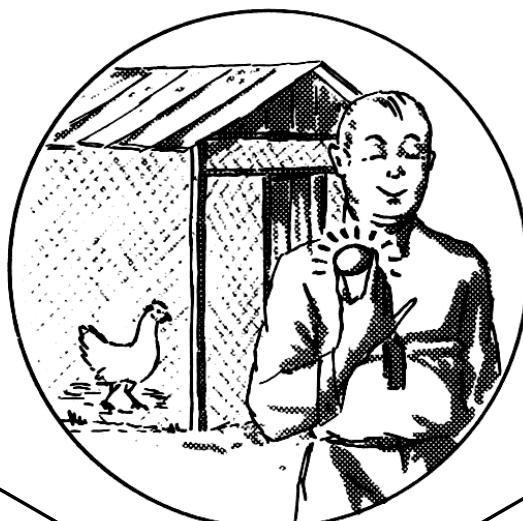
Èo viverao: èo beverao caffè.

Acora non vivemos: bevemos lacte.

Lo senniore Popescu està de bòno humore.

Lo senniore Popescu have uno òvo.

Sè vero, lo objècto en la mana de lo senniore Popescu sè uno òvo.

Qué transformatione!

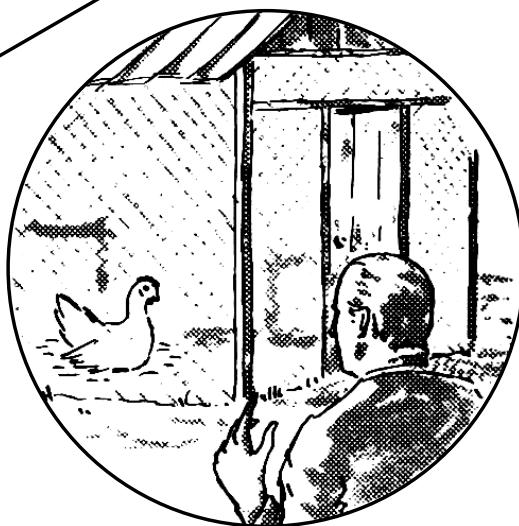
Acora lo senniore Popescu non està de bòno humore.

Elle estava de bòno humore.

Acora non have lo òvo: haveva uno ante.

Acora lo objècto en lo sólo non sè uno òvo.

Face paucò tèmpo que lo objècto èra uno òvo.

Lo senniore Popescu non sè pessimista.

Elle have confidèntia en lo futuro.

Elle estarà de bòno humore de nòvo.

Elle haverà altro òvo.

Lo òvo de lo futuro serà lo òvo plus formoso de lo mondo.

Sennîore Popescu, estates Vós de bòno humore?

"Nón, sennîore," dice lo sennîore Popescu tristemente,

"sè impossibile estare de bòno humore.

Face paucò tèmpo que èo estavo de bòno humore, mais acora..."

Lo pàupero sennîore Popescu estava de tanto bòno humore,
mais acore dice tristemente:

"La mèa familia et èo estavamos tanto contèntos con cuello òvo,
mais los dèos estavan còntra nós..."

Sennîore Popescu, havetes uno òvo?

"Nón, sennîore," dice lo sennîore Popescu solèmnemente,

"èo non havo lo honore de havere uno òvo.

Face paucò tèmpo que èo havevo uno òvo, mais acora..."

Lo bòno sennîore Popescu haveu uno òvo,
mais acore dice solèmnemente:

"La mèa familia et èo havemmos uno òvo,
mais los dèos haveron altras intentiones..."

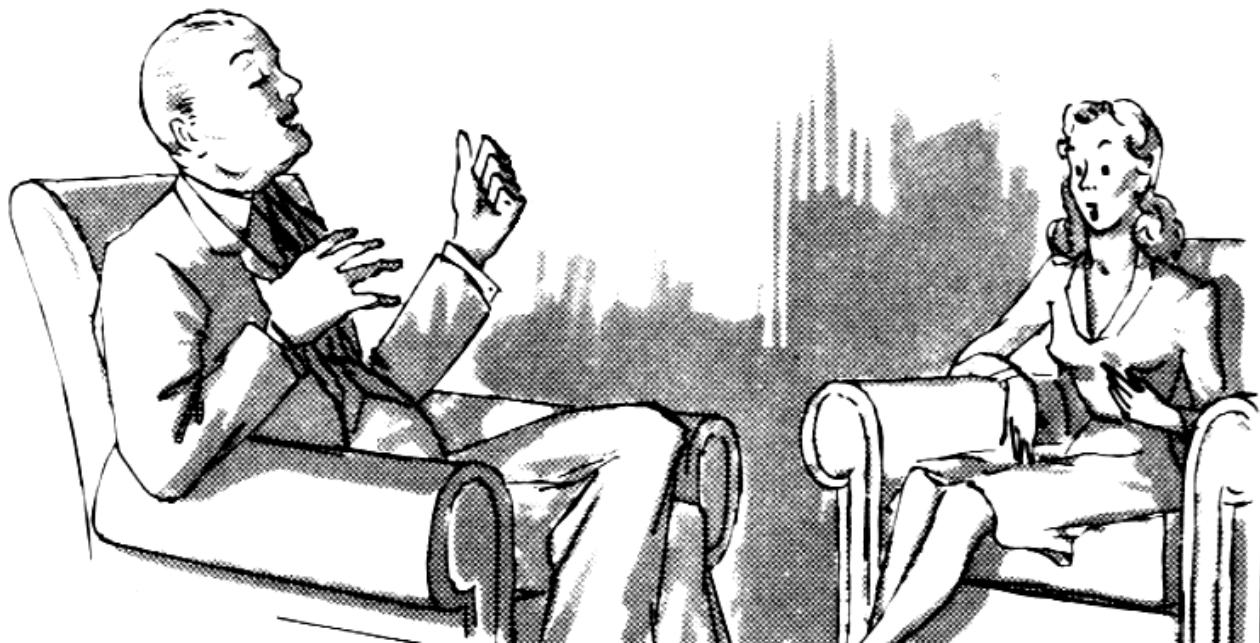
Sennîore Popescu, sè uno òvo cuesse objècto en lo sòlo?

"Sí, sennîore," dice lo sennîore Popescu con resignatione,

"cueste objècto non pòte sere altra causa.

Face paucò tèmpo que èo fui proprietario de cueste òvo, mais acora..."

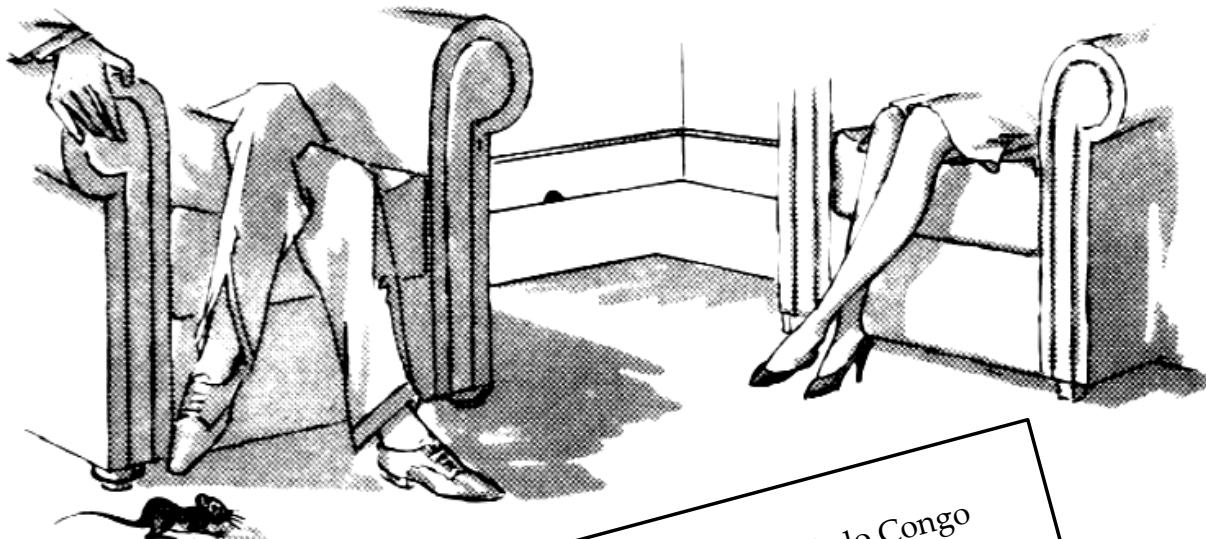
Lo Sennîore Popescu fou proprietario de cueste òvo,
mais los dèos foron dèos de vendecantia.

Lo sennîore Popescu reconta una avventura ad la sennîora Rossi:

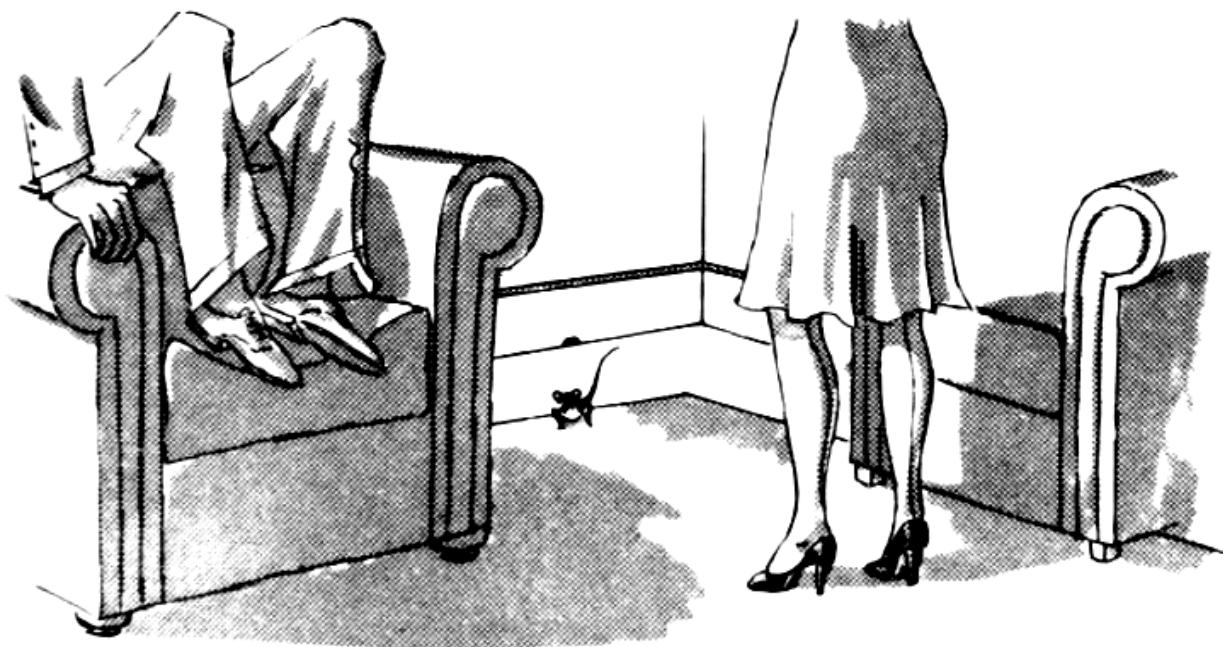
*"Quando èo foi uno jóvene de trenta annos
approximadamente, vivei en África centrale, por qualche
tèmpo. Vós sapetes que collí hi ha ancora una natura molto
selvagge. Cui, en lo nòstro pagese, la vita sè facile, mais collí
nón. Collí la vita sè plus pericolosa. Hi ha moltos animales
periculosos - leones, hippopotamos, etc. - que bène pòten
occidere uno hèmene. Naturalmente èo jamàis havei mèto.
Havei uno fusilo por defendere-me de totos los animales
grandes."*

En cueste momènto uno animale - uno pettitto animale - se appròxima ad lo pède de lo senniore Popescu, mais cueste non lo vede.

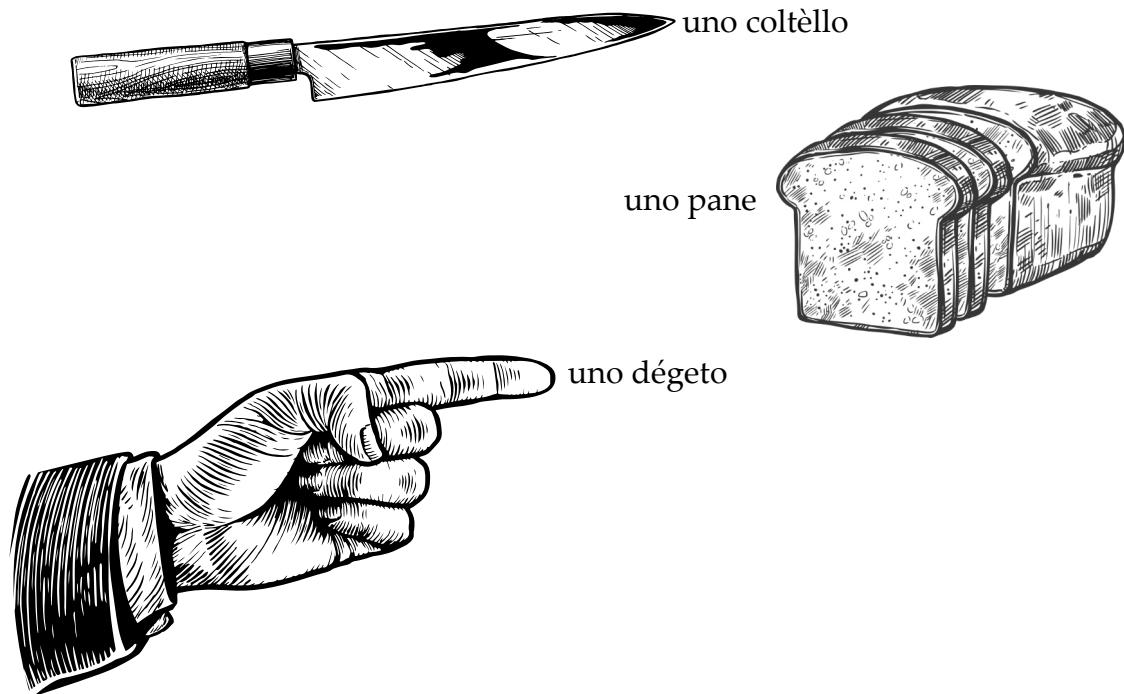
"Uno dìa me tropai entre los altos àrbores de lo Congo
orientale. Súbito doos animales grandes..."

Súbito lo senniore Popescu vede lo
pettitto animale.
Non pènsa plus ad Àfrica.

"Semela que non hi habbia animales pettitos en Àfrica,"
dice la senniora Rossi.

Cui estàn

Lo coltèllo sè por tallâre.

Lo pane sè por mangâre.

Lo dégeto non èst por mangâre né por tallâre.

Lo sennîore Martin vòle mangâre uno pètso de pane.

Jaco: Papà, cuesse coltèllo tallâa bène.

La sennîora Martin: Sí, sí. Attentione!

UNO ACCIDENTE HORRÍBILE

"Ai, ai, ai!" crida lo sennîore Martin,

èo me hao tallîato lo dégeto."

Jaco: Qué ha succeduto?

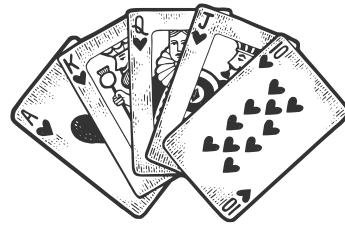
Lo sennîore Martin: Mèo dégeto! Mèo dégeto!

La sennîora Martin: Non hemos dicîuto que lo coltèllo tallâa bène?

Lo sennîore Martin ha perduto toto appetito.

Et la sennîora et Jaco? Han perduto lo appetito altrosí?

Jaco nón.

Lo sennîore Da Silva non sè amatore de Poker.

Non jòca bène.

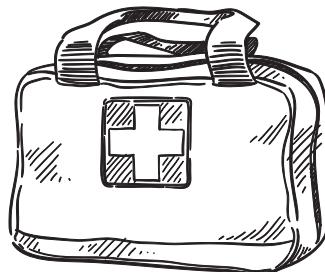
Ello guadannâ raras veces et moltas veces pèrde.

"Non me place jocare Poker," dice lo sennîore Da Silva.

Hòjje lo sennîore Da Silva guadannâ.

"Lo Poker sè uno grande jòco," dice lo sennîore Da Silva,

per qué non jocamos totos los días?"

Lo sennîore Da Silva està enfermo.

Non sè necausa grave,

mais soa esposa ha clamato lo doctore.

"Aprete la bocca, sennîore Da Silva," dice lo doctore.

Lo sennîore Da Silva, sene pensare necausa, apre la bocca.

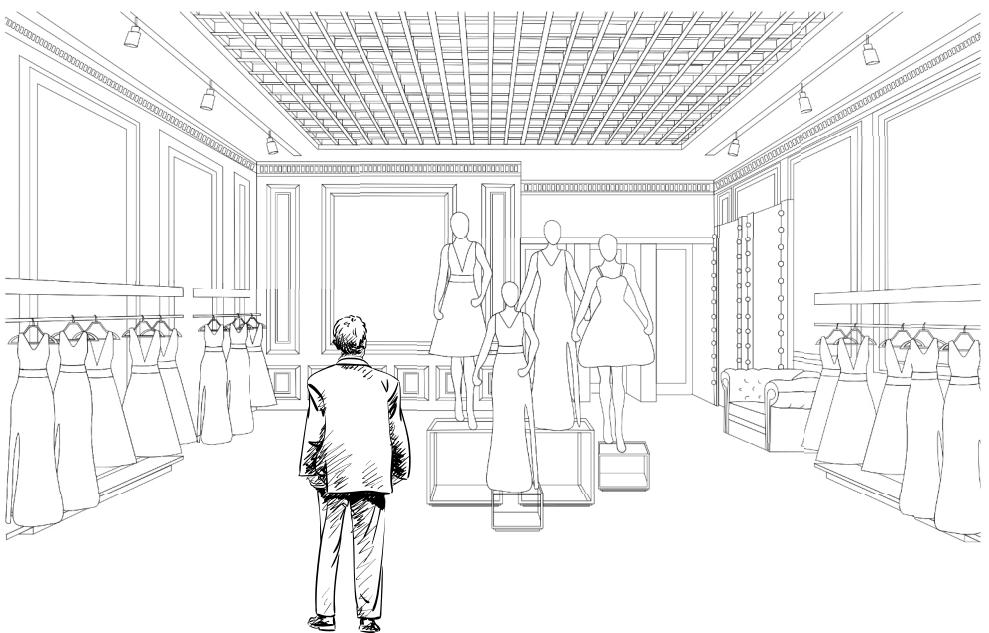
"Dicete 'A'," dice lo doctore.

Qué pènsa lo sennîore Da Silva acora?

Lo sennîore Da Silva dice, "aah."

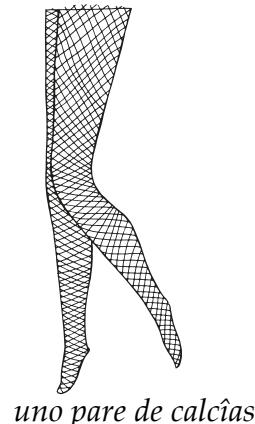
Sè molto diffíicle pensare con la bocca aprita.

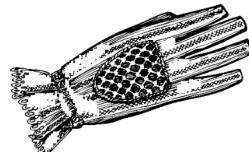
Lo senniore García vòle comprare qualcausa por soa sposa.

Lo senniore García mira una poteca de artículos por fémenas.

uno pare de calcias

"Qué comprarao?" pènsa lo Senniore Garcia.
 Uno pare de calcias? - Per qué non?
 Calcias de cottone aut calcias de seta?
 De seta naturale aut de seta artificiale?
 "Ah, non!" pènsa lo Senniore Garcia.
 "Cuesto sè tròppo complicato.
 Èo comprarao uno pare de guantes."

uno guante

Lo senniore García entra en la poteca.

La sennioretta: Bòno día, senniore. En qué pòto servire-Vos?

Lo senniore Garcia: Vòlo comprare uno pare de guantes.

La sennioretta: Qué tipo de guantes voletes Vós?

Lo senniore García: Lo tipo non importa.

La sennioretta: Preferites los guantes de seta aut cuellos de cottone?

Lo senniore García: Non importa.

La sennîoreta: Los guantes de seta estàn de mòda. Quale colore preferites?

Lo sennîore García: Non importa.

La sennîoreta (uno paucò nervosa): Moltas sennîoras pòrtan vestes rossos en cuesta primavera. Ècco uno pare de guantes rossos molto formosos. Sèn assates grandes? Què mesura voletes Vós?

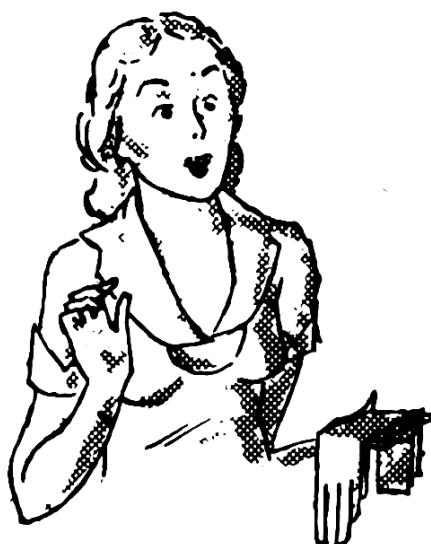
Lo sennîore García: Non importa.

La sennîoreta (desperata): Lo sèx sè une mesura mèjja...

Lo sennîore García: Està bène. Non importa. En qualonque caso mèa esposa los cambiarà.

(Lo sennîore García compra los guantes rossos et èxe de la poteca.)

La sennîoreta: Cuestos hòmenes!

Lo sennîore García dona ad soa esposa los guantes que ha comprato por ella.

La sennîora los admira. Allora ella mira la mesura et dice:

"Què meravillâ! Havo uno esposo admiràbile.

Ello sape la mesura exacta de mèos guantes.

Sape que me placen sopre toto los guantes de seta.

Et de plus, sè lo colore exacto de mèo veste nòvo.

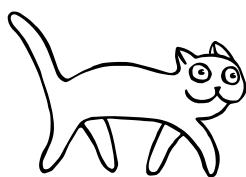
Uno milione de gratias per cuestos formosos guantes.

Què sorpresa! Cómo sè possibile?"

Lo sennîore García pènsa: "Cuessas fémenas!"

Ello dice ad soa esposa: "Ah, cuesso non sè necausa.

Èo so uno hòmene molto intelligènte."

Lo catto va mangiare.

Lo catto mangia.

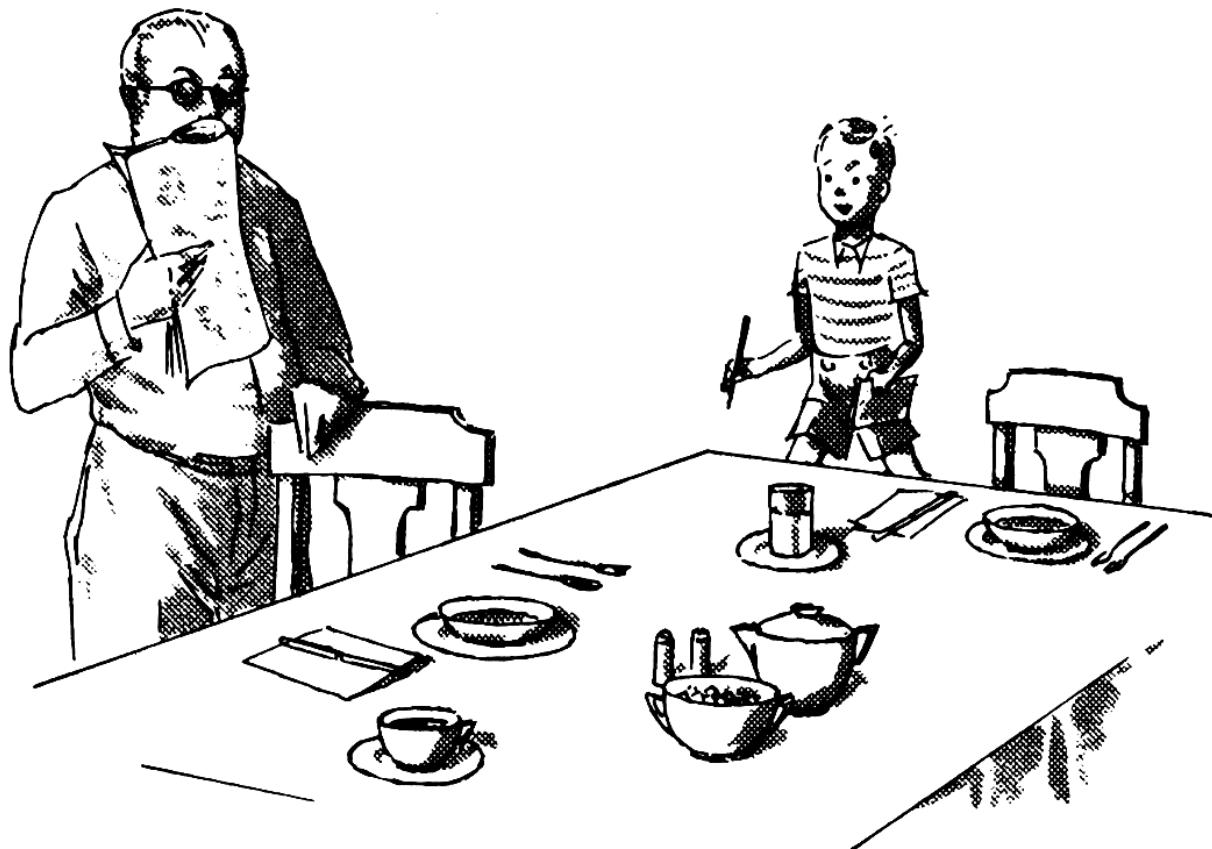
Lo catto è mangiando.

Lo catto ha mangiato.

Hère altrosí lo catto mangiau.

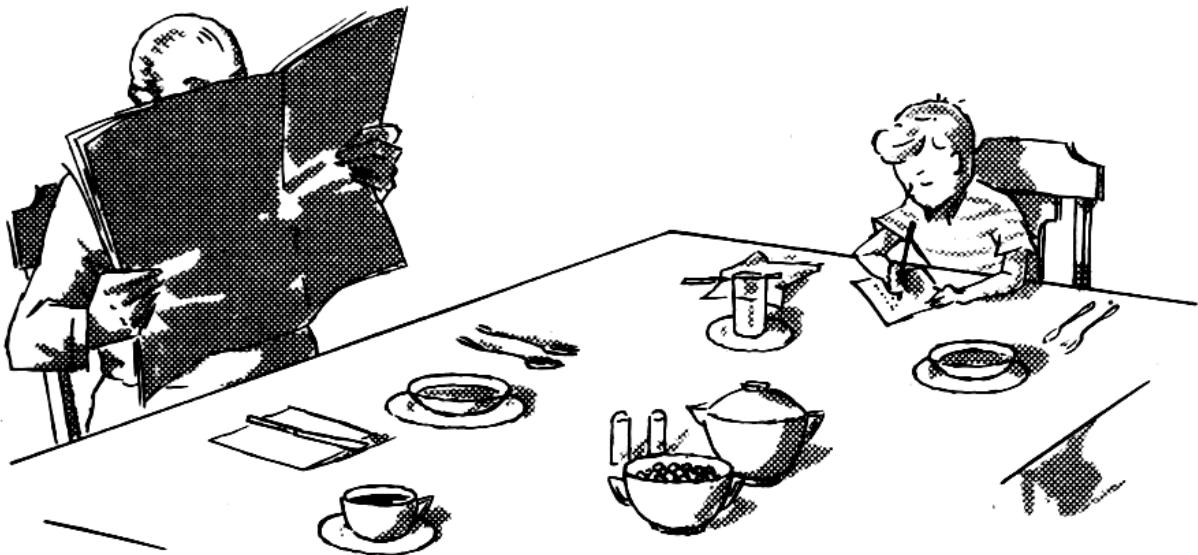
Mane lo catto mangiarà de nòvo.

Lo senniore Popescu et Joanne van prendere lo desjejuno.

Lo senniore Popescu va
leggere lo diario.

Joanne va scrivere una
léttera ad lo Papà Natale.

*Prènden
Estàn prendèndo* lo desjejuno lo senniore Popescu et Joanne?

Lo senniore Popescu *lege
està legèndo*
lo diario.

Joanne *escribe
està escrivèndo*
la lèttera ad Papà Natale.

Lo senniore Popescu et Joanne non han prenduto lo desjejuno.

Lo senniore Popescu ha
legìuto lo diario.

Joanne ha escrivuto la lèttera
ad Papà Natale.

Hère lo senniore Popescu et Joanne prenderon lo desjejuno.

Mane lo senniore Popescu et Joanne lo prenderàn de nòvo.

Hòjje, las electiones
municipales impòrtan plus
ad lo senniore Popescu.

Hòjje, la lèttera ad Papà
Natale impòrta plus ad
Joanne.

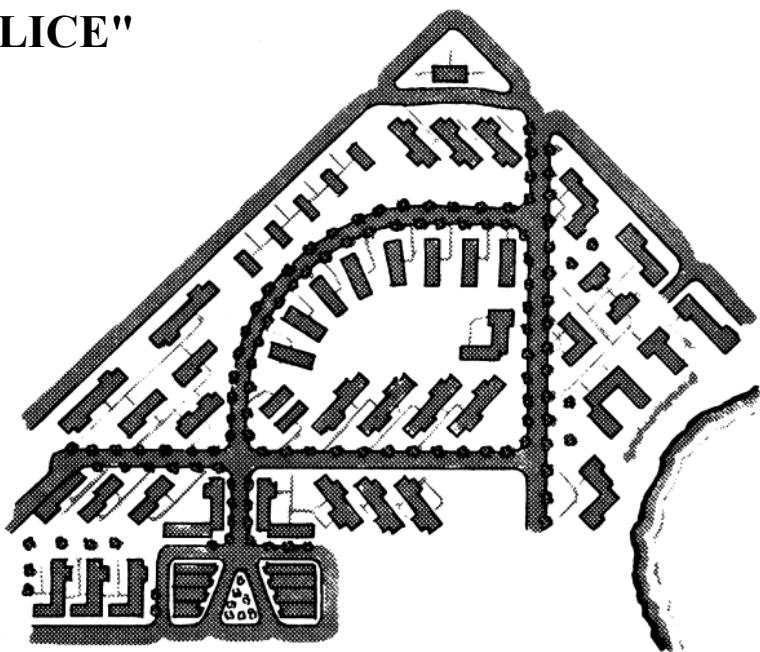
Ad lo catto, cata dia le impòrta mangiare.

La sennîora Fernandes non està contènta. Non està satisfaciûta con la casa en quale vive. - Lo Sennîore Fernandes cerca una altra habitatione. Elle pènsa que ha tropato una causa ideale. Quê ne pènsa la sennîora?

Colonia “SANITATE ET VITA FELICE”

Casas modèrnas
por
Familias modèrnas

[Prèttsos rattsonàbiles]

= Laco = Casa
● = Àrbore = Estrata

La sennîora Fernandes: Onde està la casa nòva?

Lo sennîore Fernandes: Non sè una casa. Sè uno appartamènto.

Ella: Està bène, mais onde està?

Ello: La veritate sè que non està en necuna parte. Exsiste solamente en uno plano, mais sè tanto formoso. Non hi ha né ferrovía né tramvía en la proximitate. Non hi ha moltas automòbiles, solamente una línea de autobus molto convenènte. Collí estamos lònge de lo tumulto de la civetate, en realitate estamos en la campannìa. Las estratas con moltos àrbores son tranquillas. Sè una colonia ad pauca distantia de uno laco. Lo laco...

Ella: Per qué non parlamos de lo appartamènto, aut mellìore dicîuto, de lo plano de "nòstro" appartamènto?

Ello: Molto bène! Mais lo laco sè formoso.

Ella: Quantas càmeras have?

Ello: Lo laco non have càmeras, mais...

Ella: Parlo de lo appartamènto.

Ello: Non sè uno appartamènto. Sè lo plano de uno appartamènto.

Ella: Uno plano, bène. Et quantas càmeras have lo appartamènto en cuesse plano?

Ello: Primeramente have una càmera de bannîo.

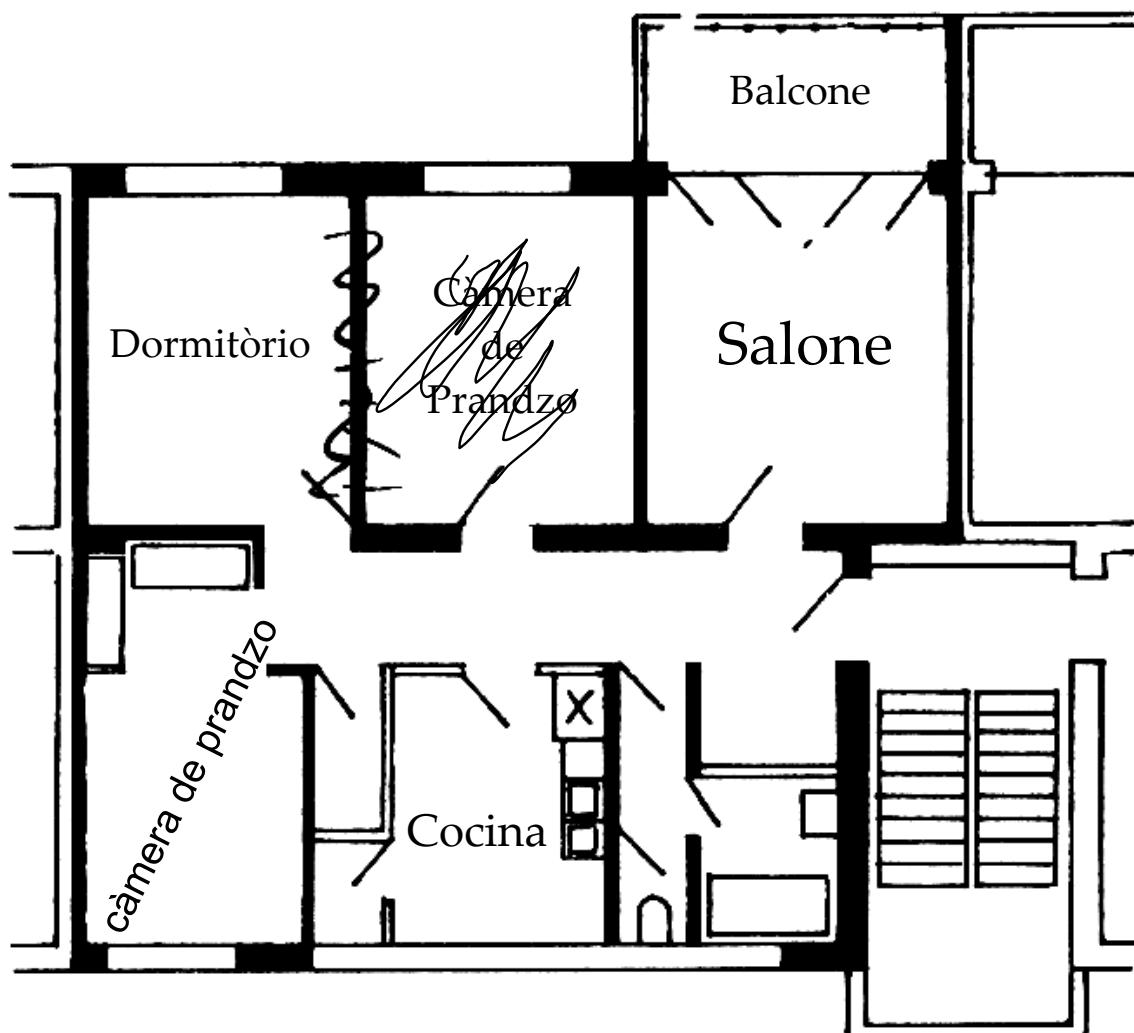
Ella: Per qué primeramente?

Ello: Non sapo, mais la càmera de bannîo sè formosa. Have una fenèstra grande...

Ella: Sí, mais non volò vivere en la càmera de bannîo.

Ello: Hi ha altrosí una cocina spatiosa... Mais non volemos vivere en la cocina.

Ella: Et las altras càmeras? Quantas hi ne ha?

= - Pòrta

- Fenèstra - Escalas

Ello: Quantas càmeras? - Quattro càmeras.

Ella: Non sè malo, mais... Lo dormitorio, en mèa opinione...

... sè tròppo pettitto.

Ello: Pettitto? [Lo senniore Fernandes pènsa.] Necausa plus facile! [Elle prende uno lape et supprime la parete entre lo dormitòrio et la càmera de prandzo.] Acora sè sufficièntemente grande.

Ella: Uno momènto! La càmera de prandzo! Volemos havere una càmera por mangiare.

Ello: Sí, sí. Acora havemos la càmera ad lato de la cocina como càmera de prandzo.

Ella: Vamos de malo en pejore. Sè impossibile. Uno dormitòrio con doas pòrtas non me place.

Ello: Per qué impossibile? Lo dormitòrio have doas fenèstras... Per qué non doas pòrtas?
...Mais allora se necessitan altrosí doos lèctos.

Ella: Per qué doos lèctos?

Ello: Por dormire.

Ella: Vòlo sapere per qué se necessitan *doos* lèctos. Nòstro dormitòrio cui non have plus que uno lècto.

Ello: Sí, sí. Mais cui havemos solamente una fenèstra et una pòrta en lo dormitòrio. Doas fenèstras, doas pòrtas, doos lèctos... sè molto modèrno.

Ella: Et los fillòs? Aut altrosí sè modèrno non havere dormitòrios por los fillòs?

Ello: Oh! \$%&#@! Los fillòs! Èst vero, non hi ha dormitòrio por los fillòs. Mais aparte de cuesso lo appartamènto sè ideale, nón?

Si uno hòmene have uno milione de dollares, ello sè uno milionario.
Si Joanne havesse uno milione de dollares, elleo sería uno milionario.

Joanne have novanta-et-sèpte centésimos.
Non sè uno milionario per que non have uno milione de dollares.

Por lo momènto Joanne non vòle sere uno milionario;
volería solamente completare soo primo dollare.

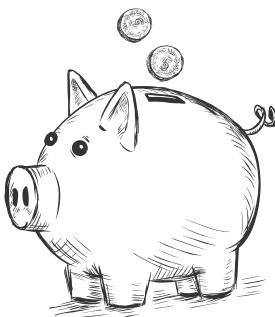

Maria vòle montare ad cavallo.
Maria have quelques centésimos mais non have uno cavallo.
Joanne sèrve de cavallo por soa sorore. Por cuesso recepe uno centésimo.
Acora Joanne have novante-et-òcto centésimos.

Súbito, Maria dice: Èo volería ire en automòbile. Por cuesso èo pacaría doos centésimos.
Joanne dice tristemente: Una automòbile have quattro ròtas. Uno triciclo have tres ròtas. Una bicicletta ne have doas. Mais èo, èo non ne havo necuna.

Si Joanne havesse quattro ròtas, ello sería una automòbile.
Si Joanne fosse una automòbile, ello recepería doos centésimos.
Si Joanne recepesse doos centésimos, ello havería completato soo primo dollare.

Et cueste dollare pòte sere lo primo de uno milione.

Ad revedere!

Flexiones Verbales

Prima flexione

"Parlare"

Gerundio Parlando

Part. Pres. Parlante

Part. Pass. Parlato

Indicativo - presènte

èo	parlo
tu	parlas
ellos/ella	parla
nós	parlamos
vós	parlates
ellos/ellas	parlan

Indicativo - presènte contínuo

èo	est <u>a</u> o parl <u>ando</u>
tu	est <u>a</u> s parl <u>ando</u>
ellos/ella	est <u>a</u> à parl <u>ando</u>
nós	est <u>a</u> mos parl <u>ando</u>
vós	est <u>a</u> t <u>e</u> s parl <u>ando</u>
ellos/ellas	est <u>a</u> n parl <u>ando</u>

Indicativo - futuro

èo	parl <u>ara</u> o
tu	parl <u>arà</u> s
ellos/ella	parl <u>arà</u>
nós	parl <u>arem</u> os
vós	parl <u>arete</u> s
ellos/ellas	parl <u>arà</u> n

Indicativo - futuro compòsto

èo	v <u>a</u> o parl <u>are</u>
tu	v <u>a</u> s parl <u>are</u>
ellos/ella	v <u>a</u> parl <u>are</u>
nós	v <u>a</u> mos parl <u>are</u>
vós	v <u>a</u> t <u>e</u> s parl <u>are</u>
ellos/ellas	v <u>a</u> n parl <u>are</u>

Indicativo - passato imperfècto

èo	parl <u>avo</u>
tu	parl <u>avas</u>
ellos/ella	parl <u>ava</u>
nós	parl <u>avam</u> os
vós	parl <u>avate</u> s
ellos/ellas	parl <u>avan</u>

Indicativo - passato contínuo

èo	est <u>a</u> vo parl <u>ando</u>
tu	est <u>a</u> vas parl <u>ando</u>
ellos/ella	est <u>a</u> va parl <u>ando</u>
nós	est <u>a</u> vam <u>os</u> parl <u>ando</u>
vós	est <u>a</u> vate <u>s</u> parl <u>ando</u>
ellos/ellas	est <u>a</u> v <u>an</u> parl <u>ando</u>

Indicativo - passato remoto

èo	parl <u>ai</u>
tu	parl <u>aste</u>
ellos/ella	parl <u>au</u>
nós	parl <u>ammo</u> s
vós	parl <u>astes</u>
ellos/ellas	parl <u>aron</u>

Indicativo - passato perfècto

èo	ha <u>o</u> parl <u>ato</u>
tu	ha <u>s</u> parl <u>ato</u>
ellos/ella	ha <u>u</u> parl <u>ato</u>
nós	ha <u>m</u> os parl <u>ato</u>
vós	ha <u>t</u> es parl <u>ato</u>
ellos/ellas	ha <u>n</u> parl <u>ato</u>

Subjunctivo - presentè

èo	parle
tu	parles
ello/ella	parle
nós	parlemos
vós	parletes
ellos/ellas	parlen

Subjunctivo - passato imperfècto

èo	parla <u>sse</u>
tu	parla <u>sses</u>
ello/ella	parla <u>sse</u>
nós	parla <u>ssemos</u>
vós	parla <u>ssetes</u>
ellos/ellas	parla <u>ssen</u>

Conditionale - presentè I

èo	parlarí <u>o</u>
tu	parlarí <u>as</u>
ello/ella	parlarí <u>a</u>
nós	parlarí <u>amos</u>
vós	parlarí <u>ates</u>
ellos/ellas	parlarí <u>an</u>

Conditionale - presènte II

èo	parlare <u>vo</u>
tu	parlare <u>vas</u>
ello/ella	parlare <u>va</u>
nós	parlare <u>vamos</u>
vós	parlare <u>vates</u>
ellos/ellas	parlare <u>van</u>

Imperativo

(èo)	-
(tu)	parla
(ello/ella)	parle
(nós)	parlemos
(vós)	parlate
(ellos/ellas)	parlen

Seconda flexione

"Audire"

Gerundio Audindo

Part. Pres. Audinte

Part. Pass. Audito

Indicativo - presènte

èo	aud <u>o</u>
tu	aud <u>es</u>
elло/ella	aud <u>e</u>
nós	aud <u>imos</u>
vós	aud <u>ites</u>
ellos/ellas	aud <u>en</u>

Indicativo - presènte continuo

èo	esta <u>o</u> aud <u>indo</u>
tu	esta <u>s</u> aud <u>indo</u>
elло/ella	esta <u>a</u> aud <u>indo</u>
nós	est <u>amos</u> aud <u>indo</u>
vós	est <u>ates</u> aud <u>indo</u>
ellos/ellas	est <u>an</u> aud <u>indo</u>

Indicativo - futuro

èo	aud <u>irao</u>
tu	aud <u>iràs</u>
elло/ella	aud <u>irà</u>
nós	aud <u>iremos</u>
vós	aud <u>iretes</u>
ellos/ellas	aud <u>iràn</u>

Indicativo - futuro composto

èo	v <u>ao</u> aud <u>ire</u>
tu	v <u>as</u> aud <u>ire</u>
elло/ella	v <u>a</u> aud <u>ire</u>
nós	v <u>amos</u> aud <u>ire</u>
vós	v <u>ates</u> aud <u>ire</u>
ellos/ellas	v <u>an</u> aud <u>ire</u>

Indicativo - passato imperfècto

èo	aud <u>ivo</u>
tu	aud <u>ivas</u>
elло/ella	aud <u>iva</u>
nós	aud <u>ivamos</u>
vós	aud <u>ivates</u>
ellos/ellas	aud <u>ivan</u>

Indicativo - passato continuo

èo	est <u>avo</u> aud <u>indo</u>
tu	est <u>avas</u> aud <u>indo</u>
elло/ella	est <u>ava</u> aud <u>indo</u>
nós	est <u>avamos</u> aud <u>indo</u>
vós	est <u>avates</u> aud <u>indo</u>
ellos/ellas	est <u>avan</u> aud <u>indo</u>

Indicativo - passato remoto

èo	aud <u>íi</u>
tu	aud <u>iste</u>
elло/ella	aud <u>iu</u>
nós	aud <u>immos</u>
vós	aud <u>istes</u>
ellos/ellas	aud <u>iron</u>

Indicativo - passato perfècto

èo	ha <u>o</u> aud <u>ito</u>
tu	ha <u>s</u> aud <u>ito</u>
elло/ella	ha <u>a</u> aud <u>ito</u>
nós	ha <u>emos</u> aud <u>ito</u>
vós	ha <u>etes</u> aud <u>ito</u>
ellos/ellas	ha <u>an</u> aud <u>ito</u>

Subjunctivo - présent

èo	aud<u>a</u>
tu	aud<u>as</u>
elло/ella	aud<u>a</u>
nós	aud<u>amos</u>
vós	aud<u>ates</u>
ellos/ellas	aud<u>an</u>

Subjunctivo - passato imperfècto

èo	aud<u>isse</u>
tu	aud<u>isses</u>
elло/ella	aud<u>isse</u>
nós	aud<u>issemos</u>
vós	aud<u>issetes</u>
ellos/ellas	aud<u>issen</u>

Conditionale - présent I

èo	aud<u>irío</u>
tu	aud<u>irías</u>
elло/ella	aud<u>iría</u>
nós	aud<u>iríamos</u>
vós	aud<u>iríates</u>
ellos/ellas	aud<u>irían</u>

Conditionale - présent II

èo	aud<u>irevo</u>
tu	aud<u>irevas</u>
elло/ella	aud<u>ireva</u>
nós	aud<u>irevamos</u>
vós	aud<u>irevates</u>
ellos/ellas	aud<u>irevan</u>

Imperativo

(èo)	-
(tu)	audi<u>i</u>
(elло/ella)	aud<u>a</u>
(nós)	aud<u>amos</u>
(vós)	aud<u>ite</u>
(ellos/ellas)	aud<u>an</u>

Tèrtsa flexione

"Vedere"

Gerundio Vedendo

Part. Pres. Vedente

Part. Pass. Veduto

Indicativo - presènte

èo	ved <u>o</u>
tu	ved <u>es</u>
elло/ella	ved <u>e</u>
nós	ved <u>emos</u>
vós	ved <u>etes</u>
ellos/ellas	ved <u>en</u>

Indicativo - presènte contínuo

èo	esta <u>o</u> ved <u>endo</u>
tu	est <u>as</u> ved <u>endo</u>
elло/ella	est <u>à</u> ved <u>endo</u>
nós	est <u>amos</u> ved <u>endo</u>
vós	est <u>ates</u> ved <u>endo</u>
ellos/ellas	est <u>àn</u> ved <u>endo</u>

Indicativo - futuro

èo	ved <u>erao</u>
tu	ved <u>eràs</u>
elло/ella	ved <u>erà</u>
nós	ved <u>eremos</u>
vós	ved <u>eretes</u>
ellos/ellas	ved <u>eràn</u>

Indicativo - futuro compòsto

èo	v <u>a</u> <u>o</u> ved <u>ere</u>
tu	v <u>a</u> <u>s</u> ved <u>ere</u>
elло/ella	v <u>a</u> ved <u>ere</u>
nós	v <u>a</u> <u>mos</u> ved <u>ere</u>
vós	v <u>a</u> <u>tes</u> ved <u>ere</u>
ellos/ellas	v <u>a</u> <u>n</u> ved <u>ere</u>

Indicativo - passato imperfècto

èo	ved <u>evo</u>
tu	ved <u>evas</u>
elло/ella	ved <u>eva</u>
nós	ved <u>eavamos</u>
vós	ved <u>eavates</u>
ellos/ellas	ved <u>eavan</u>

Indicativo - passato contínuo

èo	est <u>a</u> <u>vo</u> ved <u>endo</u>
tu	est <u>a</u> <u>vas</u> ved <u>endo</u>
elло/ella	est <u>a</u> <u>va</u> ved <u>endo</u>
nós	est <u>a</u> <u>vamos</u> ved <u>endo</u>
vós	est <u>a</u> <u>vates</u> ved <u>endo</u>
ellos/ellas	est <u>a</u> <u>van</u> ved <u>endo</u>

Indicativo - passato remoto

èo	ved <u>ei</u>
tu	ved <u>este</u>
elло/ella	ved <u>eue</u>
nós	ved <u>emmos</u>
vós	ved <u>estes</u>
ellos/ellas	ved <u>eron</u>

Indicativo - passato perfècto

èo	ha <u>o</u> ved <u>uto</u>
tu	ha <u>s</u> ved <u>uto</u>
elло/ella	ha <u>a</u> ved <u>uto</u>
nós	ha <u>m</u> <u>os</u> ved <u>uto</u>
vós	ha <u>t</u> <u>es</u> ved <u>uto</u>
ellos/ellas	ha <u>n</u> ved <u>uto</u>

Subjunctivo - presenté

èo	ved <u>a</u>
tu	ved <u>as</u>
elло/ella	ved <u>a</u>
nós	ved <u>amos</u>
vós	ved <u>ates</u>
ellos/ellas	ved <u>an</u>

Subjunctivo - passato imperfècto

èo	ved <u>esse</u>
tu	ved <u>esses</u>
elло/ella	ved <u>esse</u>
nós	ved <u>éssemos</u>
vós	ved <u>éssetes</u>
ellos/ellas	ved <u>essen</u>

Conditionale - presenté I

èo	ved <u>erío</u>
tu	ved <u>erías</u>
elло/ella	ved <u>ería</u>
nós	ved <u>eríamos</u>
vós	ved <u>eríates</u>
ellos/ellas	ved <u>erían</u>

Conditionale - presènte II

èo	ved <u>erevo</u>
tu	ved <u>erevas</u>
elло/ella	ved <u>ereva</u>
nós	ved <u>erevamos</u>
vós	ved <u>erevates</u>
ellos/ellas	ved <u>erevan</u>

Imperativo

(èo)	-
(tu)	ved <u>e</u>
(elло/ella)	ved <u>a</u>
(nós)	ved <u>amos</u>
(vós)	ved <u>ete</u>
(ellos/ellas)	ved <u>an</u>

Flexiones exceptionales

(*=*forma regularizzata*)
"Sere*" (èssere)

Gerundio Sèndo* (*essèndo*)

Part. Pres. Sènte* (*essènte*)

Part. Pass. Suto* (*essuto*)

Indicativo - presènte

èo	<u>so</u>
tu	<u>sès*</u> (<i>ès</i>)
elло/ella	<u>sè*</u> (<i>èst</i>)
nós	<u>sèmos*</u> (<i>somos</i>)
vós	<u>sètes*</u> (<i>èstes</i>)
ellos/ellas	<u>sèn*</u> (<i>son</i>)

Indicativo - presènte contínuo

èo	<u>estao sèndo*</u>
tu	<u>estàs sèndo*</u>
elло/ella	<u>està sèndo*</u>
nós	<u>estamos sèndo*</u>
vós	<u>estates sèndo*</u>
ellos/ellas	<u>estàn sèndo*</u>

Indicativo - futuro

èo	<u>serao</u>
tu	<u>seràs</u>
elло/ella	<u>serà</u>
nós	<u>seremos</u>
vós	<u>seretes</u>
ellos/ellas	<u>seràn</u>

Indicativo - futuro compòsto

èo	<u>vao sere*</u>
tu	<u>vas sere*</u>
elло/ella	<u>va sere*</u>
nós	<u>vamos sere*</u>
vós	<u>vates sere*</u>
ellos/ellas	<u>van sere*</u>

Indicativo - passato imperfècto

èo	<u>èro</u>
tu	<u>èras</u>
elло/ella	<u>èra</u>
nós	<u>èramos</u>
vós	<u>èrates</u>
ellos/ellas	<u>èran</u>

Indicativo - passato contínuo

èo	<u>estavo sèndo*</u>
tu	<u>estavas sèndo*</u>
elло/ella	<u>estava sèndo*</u>
nós	<u>estavamos sèndo*</u>
vós	<u>estavates sèndo*</u>
ellos/ellas	<u>estavan sèndo*</u>

Indicativo - passato remoto

èo	<u>foi*</u> (<i>fui</i>)
tu	<u>foste</u>
elло/ella	<u>fou</u>
nós	<u>fommos</u>
vós	<u>fostes</u>
ellos/ellas	<u>foron</u>

Indicativo - passato perfècto

èo	<u>hao suto*</u>
tu	<u>has suto*</u>
elло/ella	<u>ha suto*</u>
nós	<u>hemos suto*</u>
vós	<u>hetes suto*</u>
ellos/ellas	<u>han suto*</u>

Subjunctivo - presentè

èo	<u>sèa</u>
tu	<u>sèas</u>
ello/ella	<u>sèa</u>
nós	<u>seamos</u>
vós	<u>seates</u>
ellos/ellas	<u>sèan</u>

Subjunctivo - passato imperfècto

èo	<u>fosse</u>
tu	<u>fosses</u>
elle/ella	<u>fosse</u>
nós	<u>fossemos</u>
vós	<u>fossetes</u>
ellos/ellas	<u>fossen</u>

Conditionale - presentè I

èo	<u>serío</u>
tu	<u>serías</u>
ello/ella	<u>sería</u>
nós	<u>seríamos</u>
vós	<u>seríates</u>
ellos/ellas	<u>serían</u>

Conditionale - presènte II

èo	<u>serevo</u>
tu	<u>serevas</u>
elle/ella	<u>sereva</u>
nós	<u>serevamos</u>
vós	<u>serevates</u>
ellos/ellas	<u>serevan</u>

Imperativo

(èo)	-
(tu)	<u>sé</u>
(ello/ella)	<u>sèa</u>
(nós)	<u>seamos</u>
(vós)	<u>sete</u>
(ellos/ellas)	<u>sèan</u>

Flexiones exceptionales

"Ire - Vàdere"

Gerundio **Indo**

Part. Pres. Vadènte

Part. Pass. Ito

Indicativo - presènte

èo	<u>vao</u>
tu	<u>vas</u>
ello/ella	<u>va</u>
nós	<u>vamos</u>
vós	<u>ites / vates</u>
ellos/ellas	<u>van</u>

Indicativo - presènte contínuo

èo	<u>estao indo</u>
tu	<u>estas indo</u>
ello/ella	<u>està indo</u>
nós	<u>estamos indo</u>
vós	<u>estates indo</u>
ellos/ellas	<u>estàn indo</u>

Indicativo - futuro

èo	<u>irao</u>
tu	<u>iràs</u>
ello/ella	<u>irà</u>
nós	<u>iremos</u>
vós	<u>iretes</u>
ellos/ellas	<u>iràn</u>

Indicativo - futuro compòsto

èo	<u>vao ire</u>
tu	<u>vas ire</u>
ello/ella	<u>va ire</u>
nós	<u>vamos ire</u>
vós	<u>vates ire</u>
ellos/ellas	<u>van ire</u>

Indicativo - passato imperfècto

èo	<u>ivo</u>
tu	<u>ivas</u>
ello/ella	<u>iva</u>
nós	<u>ivamos</u>
vós	<u>ivates</u>
ellos/ellas	<u>ivan</u>

Indicativo - passato contínuo

èo	<u>estavo indo</u>
tu	<u>estavas indo</u>
ello/ella	<u>estava indo</u>
nós	<u>estavamos indo</u>
vós	<u>estavates indo</u>
ellos/ellas	<u>estavan indo</u>

Indicativo - passato remoto

èo	<u>ii</u>
tu	<u>iste</u>
ello/ella	<u>vadeu</u>
nós	<u>immos</u>
vós	<u>istes</u>
ellos/ellas	<u>vaderon</u>

Indicativo - passato perfècto

èo	<u>hao ito</u>
tu	<u>has ito</u>
ello/ella	<u>ha ito</u>
nós	<u>hemos ito</u>
vós	<u>hetes ito</u>
ellos/ellas	<u>han ito</u>

Subjunctivo - presentè

èo	vada
tu	vadas
ello/ella	vada
nós	vadamos
vós	vadates
ellos/ellas	vadan

Subjunctivo - passato imperfècto

èo	vadesse
tu	vadesses
ello/ella	vadesse
nós	vadessemos
vós	vadessetes
ellos/ellas	vadesSEN

Conditionale - presentè I

èo	<u>irío</u>
tu	<u>irías</u>
ello/ella	<u>iría</u>
nós	<u>iríAMOS</u>
vós	<u>iríATES</u>
ellos/ellas	<u>irían</u>

Conditionale - presènte II

èo	<u>irevo</u>
tu	<u>irevas</u>
ello/ella	<u>ireva</u>
nós	<u>irevAMOS</u>
vós	<u>irevATES</u>
ellos/ellas	<u>irevan</u>

Imperativo

(èo)	-
(tu)	vade <u>e</u>
(ello/ella)	vada <u>a</u>
(nós)	vadamo <u>s</u>
(vós)	ite
(ellos/ellas)	vad <u>an</u>

Glossario

PARAULA	tipo	PORTUGHESE	CASTELLANO	FRANCESE	ITALIANO	ROMENO	ANGLESE
abbandonare	v1	abandonar	abandonar	abandonner	abbandonare	a abandona	to abandon
absolutamente	adv.	absolutamente	absolutamente	absolument	assolutamente	absolut	absolutely
accòrdo	sm	acordo	acuerdo	accord	accordo	acord	agreement
accòrdo (de-)	adv.	concordar	de acuerdo	d'accord	d'accordo	de acord	in agreement
acora	adv.	agora	ahora	maintenant	adesso	acum	now
admiràble	adj.	admirável	admirable	admirable	ammirevole	admirabil	admirable
admirare	v1	admirar	admirar	admirer	ammirare	a admira	to admire
aeroplano	sm	aeroplano	aeroplano	avion	aeroplano	avion	airplane
agratàbile	adj.	agradável	agradable	agréable	piacevole	agreabil	pleasant
allò	-	Olá	Hola	Allô	Pronto	Alo	Hello
allora	adv.	então	entonces	alors	allora	atunci	then
alto/a	adj.	alto	alto	haut	alto	înalt	high, tall
altro/a	adj.	outro	otro	autre	altro	alt	other
altronón	adv.	tão-pouco	tampoco	non plus	nemmeno	nici	neither
altrosí	adv.	também	también	aussi	anche	de asemenea	also
amàbile	adj.	amigável	amable	aimable	gentile	prietenos	friendly
amare	v1	amar	amar	aimer	amare	a estima	to want
amatore	sm	amador	aficionado	amatuer	amatore	amator	amateur
ambodos/as	pron.	ambos	ambos	les deux	entrambi	ambii, amândoi	both
amico/a	smf	amigo	amigo	ami	amico	prieten	friend
ancora	adv.	ainda, de novo	aún, de nuevo	encore	ancora	încă	yet, again
àngelo	sm	anjo	ángel	ange	angelo	înger	angel
anglese	sm / adj.	inglês	inglés	anglais	inglese	englez	english
animale	sm	animal	animal	animal	animale	animal	animal
anno	sm	ano	año	année	anno	an	year
ante	prep./adv	diante	delante	devant	davanti	înâinte, în față	in front
antehère	adv.	antes de ontem	anteayer	avant-hier	l'altro ieri	alaltaieri	day before yesterday
appartamentò	sm	apartamento	apartamento	appartement	appartamento	apartament	apartment
appetito	sm	apetite	apetito	appétit	appetito	poftă	appetite
approximare	v1	acercar	acerca	approcher	avvicinare	a apropiă	to approach
approximatamente	adv.	aproximadamente	aproximadamente	approximativement	approssimativamente	aproximativ	approximately
aprire	v2	abrir	abrir	ouvrir	aprire	a deschide	to open
àrbore	sm	árvore	árbol	arbre	albero	copac	tree
arripare	v1	chegar	llegar	arriver	giungere	a ajunge	to arrive
arrogantia	sf	arrogância	arrogancia	arrogance	arroganza	aroganță	arrogance
articulo	sm	artigo	artículo	article	articolo	articol	article
artificiale	adj.	artificial	artificial	artifiel	artificiale	artificial	artificial
artístico/a	adj.	artístico	artístico	artistique	artistico	artistic	artistic
ascendere	v3	subir	subir	monter	salire	a urca	to climb
ascoltare	v1	escutar	escuchar	écouter	ascoltare	a asculta	to listen
assates	adj.	bastante	bastante	assez	assai	destul	enough
attentione	sf	atenção	escucho	attention	ascolto	atenție	attention
attractivo/a	adj.	atractivo	attractivo	attractif	attrattivo	attractiv	attractive
aucèllo	sm	pássaro	pájaro	oiseau	passero	pasăre	bird
audire	v2	ouvir	oír	entendre	ascoltare	a auzi	to hear
aurecla	sf	orelha	oreja	oreille	orecchio	ureche	ear
autobus	sm	ônibus	autobús	bus	autobus	autobuz	bus
avo	sm	avô	abuelo	grand-père	nonno	bunic	grandfather
avventura	sf	aventura	aventura	aventure	avventura	aventură	adventure
bannio	sm	banho	baño	bain	bagno	baie	bath
barrilo	sm	barril	barril	tonneau, baril	botte	butoi	barrel
basso/a	adj.	baixo	bajo	bas	basso	jos	low
bèllo/a	adj.	bonito	bonito	beau	bello	frumos	beautiful
bevere	v3	beber	beber	boire	bere	a bea	to drink
bicicletta	sf	bicicleta	bicicleta	vélo	bicicletta	bicicletă	bicycle
blanco/a	adj.	branco	blanco	blanc	bersaglio	alb	white
blavo/a	adj.	azul	azul	bleu, azur	azzurro	albastru	blue
bocca	sf	boca	boca	bouche	bocca	gură	mouth

bòno/a	adj.	bom	buen	bon	buono	bun	good
braccio	sm	braço	brazo	bras	braccio	braț	arm
caffè	sm	café	café	café	caffè	cafea	coffee
calcia	sf	meia	media	culotte	calza	ciorap	it shoes
calcio	sm	sapato	zapato	chaussure	scarpa	încălțăminte	shoe
caldo	adj.	cálido	caliente	chaleureux	caldo	cald	warm
calore	sm	calor	calor	chaleur	calore	căldură	heat
camba	sf	perna	pierna	jambe	gamba	gambă	leg
cambiare	v1	mudar	cambiar	changer	cambiare	a schimba	to capsized
càmera	sf	sala	cuarto	chambre	camera	cameră	room
camerero/a	sm/f	garçom	camarero, mesero	serveur	cameriere	chelner	waiter
cammino	sm	senda	camino	chemin	cammino	cărare	trail
campannia	sf	campanha	campaña	campagne	campagna	campanie	campaign
campo	sm	campo	campo	champ	campo	câmp	field
canario	sm	canário	canario	canari	canarino	canar	canary
cane	sm	cão	perro	chien	cane	câine	dog
cantare	v1	cantar	cantar	chanter	cantare	a cânta	to sing
cantzone	sf	canção	canción	chanson	canzone	cântec	song
capo	sm	cabeça	cabeza	tête	capo	cap	head
cappello	sm	chapéu	sombrero	chapeau	cappello	pălărie	hat
casa	sf	casa	casa	maison	casa	casă	home
caso	sm	caso	caso	cas	caso	caz	case
castellano/a	sm / adj.	castelhano	castellano	castillan	castigliano	castilian	castilian
cata	adj.	cada	cada	chaque	ogni	fiecare	each
catto	sm	gato	gato	chat	gatto	pisică	cat
causa	sf	coisa	cosa	chose	cosa	lucru	thing
cavallo	sm	cavalo	caballo	cheval	cavallo	cal	horse
cebo	sm	comer	comida	nourriture	cibo	mâncare	meal
célo	sm	céu	cielo	ciel	cielo	cer	sky
cenare	v1	jantar	cenar	dîner	cenare	a cina	to dine
centésimo	sm	centésimo	centavo	centième, centime	centesimo	o sutălea, un ban	hundredth
centrale	adj.	central	central	centrale	centrale	central	central
cercare	v1	procurar	buscar	chercher	cercare	a căuta	to seek
cigarretto	sm	cigarro	cigarrillo	cigarette	sigaretta	țigară	cigarette
cigarro	sm	charuto	cigarro	cigare	sigaro	trabuc	cigar
civetate	sf	cidade	ciudad	ville	città	oraș	city
clamare	v1	chamar	llamar	appeler	chiamaare	a chema	to cry
claro/a	adj.	claro	claro	clair	chiaro	clar	clear
classe	sf	classe	clase	classe	classe	clasă	class
claudere	v3	fechar	cerrar	fermer	chiudere	a închide	to shut
cocina	sf	cozinha	cocina	cuisine	cucina	bucătărie	cuisine
collaria	sf	colher	cuchara	cuillère	cucchiaio	lingură	spoon
colonia	sf	colónia	colonia	colonie	colonia	colonie	colony
colore	sm	cor	color	couleur	colore	culoare	colour
coltello	sm	faca	cuchillo	couteau	coltello	cutit	cutter
combinatione	sf	combinação	combinación	combinaison	combinazione	combinatie	combination
comentsare	v1	começar	comenzar	commencer	cominciare	a începe	to commence, to start
comfortàbilemente	adv.	confortavelmente	confortablemente	confortablement	confortevolmente	confortabil	comfortably
completamente	adv.	completamente	completamente	complètement	completamente	complet	entirely
completare	v1	completar	completar	compléter	completare	a completa	to complete
complicare	v1	complicar	complicar	compliquer	complicare	a complica	to complicate
comprare	v1	comprar	comprar	acheter	comprare	a cumpăra	to buy
comprendere	v3	entender	entender	comprendre	capire	a înțelege	to understand
con	conj.	com	con	avec	con	cu	with
conferèntia	sf	conferência	conferencia	assise	conferenza	conferință	conference
confidèntia	sf	confiança	confianza	confiance	confidenza	încredere	trust, confidence
cono	sm	cone	cono	cône	cono	con	cone
consequèntia	sf	consequência	consecuencia	conséquence	conseguenza	consecință	consequence
contènto/a	adj.	contente	contento	content	contento	mulțumit	content, happy

continènte	sm	continente	continent	continent	continente	continent	continent
continuare	v1	continuar	continuar	continuer	continuare	a continua	to continue
contrario	sm	contrário	contrario	contraire	contrario	contrar	opposite
convenire	v2	convir	convenir	convenir	convenire	a conveni	to be convenient
còrpo	sm	corpo	cuero	corps	corpo	corp	body
corrècto/a	adj.	corrigido	corregido	corrígé	correto	corect	correct
correre	v3	correr	correr	courir	correre	a alerga	to race
cortese	adj.	cortês	cortés	poli, courtois	cortese	politicos	courteous
corvatta	sf	gravata	corbata	cravate	cravatta	cravată	tie
cottone	sm	algodão	algodón	coton	cotone	bumbac	cotton
creatura	sf	criatura	criatura	créature	creatura	creatără	creature
credere	v3	crer	creer	croire	credere	a crede	to believe
criidare	v1	chamar	gritar	crier	gridare	a striga	to yell
cueste/a	art. dem.	isto	esto	ça	ciò	această	this
cui	adv.	aqui	aquí	ici	qui	aici	here
cuijo/a	adj.	cujo	cuyo	dont	di chi	a caror	whose
curiositate	sf	curiosidade	curiosidad	curiosité	curiosità	curiozitate	curiosity
curioso	adj.	curioso	curioso	curieux	curioso	curios	curious
decidere	v3	decidir	decidir	décider	decidere	a decide	to decide
defendere	v3	defender	defender	défendre	difendere	a apâra	to defend
dégeto	sm	dedo	dedo	doigt	dito	deget	finger
delicioso/a	adj.	delicioso	delicioso	délicieux	delizioso	delicios	delicious
demandare	v1	perguntar	preguntar	demander	domandare	a întreba	to ask
dèo/a	sm/f	deus	dios	dieu	dio	zeu	god
depòs	prep./adv	depois	después	après	dopo	după	next
depòs-mane	adv.	depois de amanhã	pasado mañana	après demain	dopodomani	poimâine	after tomorrow
descendere	v3	baixar	bajar	déscendre	abbassare	a coborâ	to come down
descriptione	sf	descrição	descripción	description	descrizione	descriere	description
desjejuno	sm	café da manhã	desayuno	petit-déjeuner	colazione	mic dejun	breakfast
desobto	prep.	abaixo	debajo	dessous	sotto	sub	underneath
detallio	sm	detalhe	detalle	détail	dettaglio	detaliu	detail
devere	v3	dever	deber	devoir	dovere	a datora / a trebui	to owe, to must
día	sm	dia	día	jour	giorno	zi	day
diàbolo	sm	diabo	diablo	diable	diavolo	diavol	devil
diario	sm	jornal	diario	journal	diario	ziar	newspaper
dicere	v3	dizer	decir	dire	dire	a zice	to say
difficile	adj.	difícil	difícil	difficile	difficile	dificil	difficult
difficultate	sf	dificuldade	dificultad	difficulté	difficultà	ananghie	difficulty
directione	sf	direcção	dirección	direction	direzione	direcție	address
disgusto	sm	desgosto	desgusto	dégoût	disgusto	dezgust	disgust
distantia	sf	distância	distancia	distance	distanza	distanță	distance
doctore	sm	doutor	doctor	docteur	dottore	doctor	doctor
dolce	sm	doce	dulce	sucrerie	dolce	dulce	sweet
dolce	adj.	doce	dulce	sucrerie	dolce	dulce	sweet
dòmna	sf	senhora	dama	Dame	signora	doamnă	lady
dòmno	sm	senhor	señor	Monsieur	signore	domn	gentleman
donare	v1	dar	dar	donner	dare	a da, a dona	to give
dormire	v2	dormir	dormir	dormir	dormire	a dormi	to sleep
dormitorio	sm	quarto	dormitorio	chambre à coucher	camera da letto	dormitor	bedroom
dubio	sm	dúvida	duda	doute	dubbio	îndoială	dubious
ecclesia	sf	igreja	iglesia	église	chiesa	biserică	church
ècco	adv.	eis	eso es	voilà	ecco	iată	lo
edificio	sm	prédio	edificio	bâtiment, édifice	edificio	clădire	building, edifice
electione	sf	eleição	elección	élection	elezione	alegere	election
elèctrico/a	adj.	eléctrico	eléctrico	électrique	elettrico	electric	electrical
elle/a	pron.	ele, ela	el, ella	il, elle	lui, lei	el, ea	he,she
enalto	adv.	acima	en alto, encima	en haut	in alto	sus	at the top
enbasso	adv.	abaixo	abajo	en bas	giù	jos	at the bottom
encontrare	v1	encontrar	encontrar	trouver	incontrare	a întâlni	to find, to meet

enorme	adj.	enorme	enorme	énorme	enorme	enorm	enormous
entendere	v3	entender	entender, escuchar	comprendre, entendre	capire, ascoltare	a înțelege, a auzi	to understand, hear
entrare	v1	entrar	entrar	entrer	entrare	a intra	to enter
entre	prep.	entre	entre	entrez	fra	intre	between
èo	pron.	eu	yo	je	io	eu	I
equipo	sm	equipa	equipo	équipe	team	echipă	squad
escala	sf	escada	escalera	échelle	scala	escală	scale
escriptório	sm	escrivaninha	escritorio	écratoire, bureau	scrivania	birou	desk
escrever	v3	escrever	escribir	écrire	scrivere	a scrie	to write
esposa	sf	esposa	esposa	épouse	sposa	soție	wife
esposo	sm	esposo	esposo	époux	sposo	soț	husband
estare	v1	estar	estar	être	stare	a fi, a sta	being
estatsone	sf	temporada	temporada	saison	stagione	sezon	season
estella	sf	estrela	estrella	étoile	stella	stea	star
estrata	sf	rua	calle	rue	strada	stradă	street
exacto/a	adj.	exacto	exacto	exact	esatto	exact	exact
exaggeratione	sf	exageração	exageración	exagération	esagerazione	exagerare	exaggeration
examinare	v1	examinar	examinar	examiner	esaminare	a examina	to examine
excusare	v1	desculpas	excusar	excuser	scusare	a scuza	to excuse
exire	v2	sair	salir	sortir	uscire	a ieși	to exit
existere	v3	existir	existir	exister	esistere	a exista	to exist
facere	v3	fazer	hacer	faire	fare	a face	to make
fácil	adj.	fácil	fácil	facile	facile	facil	easy
familia	sf	família	familia	famille	famiglia	familie	family
fatigare	v1	cansar	cansar	fatiguer	affaticare	a obosi	to tire
favore	sm	favor	favor	faveur	favore	favoare	favour
favorire	v2	favorecer	favorecer	avantager	favorire	a favoriza	to favour
favorito/a	adj.	favorito	favorito	favori	favorito	favorit	favorite
felice	adj.	feliz	feliz	heureux	felice	fericit	happy
fémema	sf	mulher	mujer	femme	donna	femeie	woman
fenêstra	sf	janela	ventana	fenêtre	finestra	fereastră	window
ferrovía	sf	caminho-de-ferro	ferrocarril	chemin de fer	ferrovia	cale ferată	railway
ferroviario/a	adj.	ferroviário	*ferroviario	ferroviaire	ferroviario	feroviar	rail
fertile	adj.	fertil	fértil	fertile	fertile	fertil	fertile
fillia	sf	filha	hija	fille	figlia	fiică	daughter
fillio	sm	filho	hijo	fils	figlio	fiu	son
finalemente	adv.	finalmente	finalmente	enfin	finalmente	până la urmă	finally
fine	sm	fim	fino	fin	fine	fin	fine
fine ad	adv.	até que	hasta	jusqu'à ce que	fino a	până	until
flore	sm	flor	flor	fleur	fiore	floare	flower
fóra	adv.	fora	fuera	dehors	fuori	afară	outside
forchetta	sf	garfo	tenedor	fourchette	forchetta	furculiță	fork
formoso/a	adj.	lindo	hermoso	beau	bello	frumos	beautiful
fòrse	adv.	quiçá	quizás	peut-être	forse	poate	perhaps
fôrtemente	adv.	fortemente	fuertemente	fortement	fortemente	tare	strongly
fratre	sm	irmão	hermano	frère	fratello	frate	brother
fregdo	sm/adj.	frio	frío	froid	freddo	frig	cold
frequêntemente	adv.	frequêntemente	frecuentemente	fréquemment	frequentemente	frecvent	frequently
fumare	v1	fumar	fumar	fumer	fumare	a fuma	to smoke
furioso	adj.	furioso	furioso	furieux	furioso	furios	furious, raging
fusilo	sm	fuzil	fusil	fusil	fucile	pușcă	rifle
futuro	sm	futuro	futuro	futur	futuro	viitor	future
gàlbeno/a	adj.	amarelo	amarillo	jaune	giallo	galben	yellow
gènte	sf	gente	gente	gens	gente	lume	persons
glaccia	sf	gelo	hielo	glace	ghiaccio	geață	ice
grande	adj.	grande	grande	grand	grande	mare	big
gratias	sf	obrigado	gracias	merci	grazie	mulțumesc	thank you
grave	adj.	grave	grave	grave	grave	grav	grave, serious
guadannâre	v1	ganhar	ganar	gagner	guadagnare	a câștiga	to win

guante	sm	luva	guante	gant	guanto	mănuşă	glove
habitatione	sf	habitação	habitación	chambre	abitazione	locuință	dwelling
harmonia	sf	harmonia	armonía	harmonie	armonia	armonie	harmony
havere	v3	haver	tener	avoir	avere	a avea	to have
hèrba	sf	erva	hierba	herbe	erba	iarbă	herb
hère	adv.	ontem	ayer	hier	ieri	ieri	yesterday
hi	adv.	--	--	y	ci	-	there (are)
hippopótamo	sm	hipopótamo	hipopótamo	hippopotame	ippopotamo	hipopotam	hippopotamus
història	sf	história	historia	histoire	storia	istorie	history
hòjje	adv.	hoje	hoy	aujourd'hui	oggi	azi	today
hòmene	sm	homem	hombre	homme	uomo	bărbat, om	man
honore	sm	honra	honor	honneur	onore	onoare	honour
hòra	sf	hora	hora	heure	ora	oră	hour
hòrologgió	sm	relógio	reloj	horloge, montre	orologio	ceas	clock, watch
horribile	adj.	horrível	horrible	horrible	orribile	oribil	horrible
hotele	sm	hotel	hotel	hôtel	hotel	hotel	hotel
humore	sm	humor	humor	humour	umore	umor	humour
idèa	sf	ideia	idea	idée	idea	idee	idea
ideale	adj.	ideal	ideal	idéal	ideale	ideal	ideal
importante	adj.	importante	importante	important	importante	important	important
importare	v1	importar	importar	importer	importare	a fi important	to import
impossibile	adj.	impossível	impossible	impossible	impossibile	imposibil	impossible
instante	sm	instante	instante	instant	istante	clipă	instant
intelligente	adj.	inteligente	inteligente	intelligent	intelligente	intelligent	intelligent
intentione	sf	intençao	intención	intention	intenzione	intenție	intent
interessante	adj.	interessante	interesante	intéressant	interessante	interesant	interesting
interessare	v1	interessar	interesar	intéresser	interessare	a interesa	to interest
interèsso	sm	interesse	interés	intéret	interesse	interes	interest
ire	v3	ir	ir	aller	andare	a merge	to go
ísola	sf	ilha	isla	île	isola	insulă	island
jocare	v1	jogar	jugar	jouer	giocare	a juca	to play
jòveme	sm / adj.	jovem	juven	jeune	giovane	tânăr	young
laco	sm	lago	lago	lac	lago	lac	lake
lacte	sm	leite	leche	lait	latte	lapte	lake
lamentare	v1	lamentar	quejar	regretter	lamentare	a regreta	to lament
làmpada	sf	lâmpada	lámpara	lumière	lampada	lampă	light
lape	sm	lápis	lápiz	crayon	lapis	creion	pencil
lato, ad	prep.	lado	lado	côté	lato	latură	side, beside
lavorare	v1	trabalhar	trabajar	travailler	lavorare	a munci	to work
lècto	sm	lido	cama	lit	letto	pat	bed
legere	v3	ler	leer	lire	leggere	a citi	to read
leone	sm	leão	león	lion	leone	leu	lion
léッtera	sf	letra	letra	lettre	lettera	literă	lyrics
libro	sm	livro	libro	livre	libro	carte	book
línea	sf	linha	línea	ligne	linea	linie	line
lònge	adj.	longe	lejos	loin	lontano	departe	far
luna	sf	lua	luna	lune	luna	lună	moon
mais	conj.	senão	sino	mais	bensi	ci	but
malato/a	adj.	doente	enfermo	malade	malato	bolnav	sick, ill
male	adv.	mal	mal	mal	male	prost	poorly
malo/a	adj.	mau	malo	mauvais	cattivo	rău	bad
mane	adv.	manhã	mañana	demain	domani	mâine	tomorrow
mangiare	v1	comer	comer	manger	mangiare	a mâncă	to eat
mano	sf	mão	mano	main	mano	mână	hand
mare	smf	mar	mar	mer	mare	mare	sea
marinèro	sm	marinheiro	marinero	marin	marinaio	marinar	marine
marito	sm	marido	marido	mari	marito	soț	husband
matre	sf	mãe	madre	mère	madre	mamă	mother
matrimònio	sm	casal	matrimonio	mariage	matrimonio	căsătorie	marriage

mattino	sm	manhã	mañana	matin	mattina	dimineață	morning
me	pron.	mim	me, a mí	me, moi	me	mă, îmi	me
mejjanòcte	sf	meia-noite	medianoché	minuit	mezzanotte	miezul noptii	midnight
mèjjo/a	adj.	meio	medio	moyen	medio	mediu	half
mejjodía	sm	meio-dia	mediodia	midi	mezzogiorno	amiază	noon
menore	adj.	menor	menor	plus petit, mineur	minore	mai mic, minor	minor, smaller
menos	adj.	menos	menos	moins	meno	mai puțin	less
mèo/a	poss.	meu	mío	à moi	mio	meu	my
meravillia	sf	maravilha	maravilla	merveille	meraviglia	minune	marvel
mesa	sf	mesa	mesa	table	tavola	masă	table
mese	sm	mês	mes	mois	mese	lună	month
mesmo/a	adj.	mesmo	*medesimo	même	medesimo	propriu, insuși	same, even
mesura	sf	medida	medida	mesure	misura	măsură	size
mèto	sm	medo	miedo	peur	paura	frică	fear
metropolitano	sm	metro	metro	métro	metro	metro	underground
milionario/a	sm/f	milionario	millionario	millionnaire	milionario	milionar	millionaire
minuto	sm	minuto	minuto	minute	minuto	minut	minute
mirare	v1	olhar	mirar	regarder	guardare	a privi	to look
mòda	sf	moda	moda	mode	moda	modă	style
modérno/a	adj.	moderno	moderno	moderne	moderno	modern	modern
molto	adj./adv.	muito	mucho	beaucoup	molto	mult	a lot, many
momènto	sm	momento	momento	moment	momento	moment	moment
mondo	sm	mundo	mundo	monde	mondo	lume	world
montannâ	sf	montanha	montaña	montagne	montagna	unte	mount
montare	v1	montar	montar	monter	montare	a monta	to mount
motore	sm	motor	motor	moteur	motore	motor	engine
multicolore	adj.	multicolorido	multicolor	multicolore	multicolore	multicolor	multicolored
municipale	adj.	municipal	municipal	municipal	municipale	municipal	municipal
nascere	v3	nascer	nacer	naître	nascere	a fi născut	to be born
naso	sm	nariz	nariz	nez	naso	nas	nose
naturale	adj.	natural	natural	naturel	naturale	natural	natural
naturalmente	adv.	naturalmente	naturalmente	naturellement	naturalmente	în mod natural	naturally
nave	sf	nave	barco	navire	nave	navă	nave
ne	pron.	-	-	en	ne	-	-
neausa	pron.	nada	nada	rien	nulla	nimic	nothing
necessario	adj.	necessário	necesario	nécessaire	necessario	necesar	necessary
necessitare	v1	precisar	necesitar	avoir besoin	necessitare	avea nevoie de	to need
necuna parte	-	nenhuma parte	ninguna parte	nulle part	nessuna parte	nicăieri	nowhere
negro/a	adj.	negro	negro	noir	negro	negru	black
nervoso/a	adj.	nervoso	nervioso	nerveux	nervoso	nervos	nervous
nève	sf	neve	nieve	neige	neve	zăpadă	snow
nòcte	sf	noite	noche	nuit	notte	noapte	night
nómene	sm	nome	nombre	nom	nome	nume	name
nón	adv.	não	no	ne	no	nu	no
nós	pron.	nós	nosotros	nous	noi	noi	we
notare	v1	notar	notar	remarquer	notare	a nota	to note
notitia	sf	notícia	noticia	dépêche	notizia	veste	news
nòvo	adj.	novo	nuevo	nouveau, neuf	nuovo	nou	new
nòvo, de	adv.	de novo	de nuevo	de nouveau	di nuovo	din nou	again
nuve	sf	nuvem	nube	nuage	nube	nor	cloud
objécto	sm	objecto	objeto	objet	oggetto	obiect	object
obscuro/a	adj.	escuro	oscuro	obscur	oscuro	obscur, întunecat	obscure
obstinatione	sf	obstinação	obstinación	obstination	ostinazione	obstinație	obstinacy
occidere	v3	matar	matar	tuer	uccidere	a ucide	to kill
occupare	v1	ocupar	ocupar	occuper	curare	a ocupa	to occupy
òclo	sm	olho	ojo	œil	occhio	ochi	eye
officina	sf	oficina	taller	atelier	officina	atelier	workshop
ombrèlla	sf	guarda-sol	sombrilla	ombrelle	ombrellone	parasol	umbrella (sun)
onde	adv.	onde	dónde	où	dove	unde	where

opinione	sf	opinião	opinión	opinion	opinione	opinie	opinion
ordinario/a	adj.	ordinário	ordinario	ordinaire	ordinario	ordinar	ordinary
orientale	adj.	oriental	oriental	oriental	orientale	oriental	oriental
òvo	sm	ovo	huevo	œuf	uovo	ou	egg
pacare	v1	pagar	pagar	payer	pagare	a plăti	to pay
pace	sf	paz	paz	paix	pace	pace	peace
pagese	sm	país	país	pays	paese	țără	country
panamà	sm	panamá	panamá	panama	panama	panama	panama
pane	sm	pão	pan	pain	pane	pâine	bread
papà	pron.	papai	papá	papa	papà	tată	dad
paradiso	sm	paraíso	paraíso	paradis	paradiso	paradis	paradise
paraplöjja	sm	guarda-chuva	paraguas	parapluie	ombrelllo	umbrelă	umbrella
pare	sm	par	par	pairé	paio	pereche	pair
parete	sf	parede	pared	paroi	parete	perete	wall
parlare	v1	falar	hablar	parler	parlare	a vorbi	to talk
parte	sf	parte	parte	partie	parte	parte	part
particulare	adj.	particular	particular	particulier	particolare	particular	particular
partire	v2	partir	partir	partir	partire	a pleca	to split
passare	v1	passar	pasar	passer	passare	a trece, a se întâmpla	to pass
passato	sm	passado	pasado	passé	passato	trecut	past
passejare	v1	passeio	pasear	se promener	passeggiare	a se plimba	to go for a walk
pathològico/a	adj.	patológico	patológico	pathologique	patologico	patologic	pathological
patre	sm	pai	padre	père	genitore	tată	father
pauco	sm	pouco	poco	peu	poco	puțin	little
pauco/a	adj.	pouco	poco	peu	poco	puțin	little
pàupero/a	adj.	pobre	pobre	pauvre	povero	sărac	poor
peccato	sm	pecado	pecado	péché	peccato	păcat	sin, waste
pède	sm	pé	pie	pied	piede	picioară	foot
pejjore	adj.	pior	peor	pire	peggio	mai rău	worse
pensare	v1	pensar	pensar	penser	pensare	a gândi	to think
per	prep.	por	por	par	di	de	by
per que	conj.	porque	porque	parce que	perché	pentru că	so that
per qué	adv.	porque	por qué	pourquoi	perché	de ce	because
perdere	v3	perder	perder	perdre	perdere	a pierde	to miss
perdonare	v1	perdoar	perdonar	pardonner	perdonare	a ierta	to forgive
periculoso/a	adj.	perigoso	peligroso	dangereux	pericoloso	periculos	dangerous
perla	sf	pérola	perla	perle	perla	perlă	pearl
persona	sf	pessoa	persona	personne	persona	persoană	person
pessimista	adj.	pessimista	pesimista	pessimiste	pessimista	pesimist	pessimistic
pettitto/a	adj.	pequeno	pequeño	petit	piccolo	mic	small
pèttsø	sm	pedaço	pedazo	pièce, morceau	pezzo	bucată	piece
pipa	sf	cano	pipa	pipe	pipa	pipă	pipe
placere	v3	prazer	gustar	plaire	piacere	a plăcea	to like
plajja	sf	praia	playa	plage	spiaggia	plajă	beach
plano	sm	plano	plano	plan	piano	plan	plan
plausibile	adj.	plausível	plausible	plausible	plausibile	plauzibil	plausible
plòjja	sf	chuva	lluvia	pluie	pioggia	ploaie	rain
plovere	v3	chover	llover	pleuvoir	piovere	a ploua	to rain
pluma	sf	pluma	pluma	plume, stylo	piuma	pană	pen
plus	adv.	mais	más	plus	più	mai	more
ponto	sm	ponto	punto	point	punto	punct	point
por	prep.	para	para	pour	per	pentru	for
portare	v1	trazer	traer	porter	indossare	a purta	to take
possibile	adj.	possível	posible	possible	possibile	posibil	possible
poteca	sf	loja	tienda	boutique	negozio	prăvălie	tent
potere	v3	poder	poder	pouvoir	potere	a putea	to be able to
prandzo	sm	almoço	almuerzo	déjeuner	pranzo	prânz	lunch
preferire	v2	preferir	preferir	préférer	preferire	a prefera	to prefer
prendere	v3	pegar	tomar	prendre	prendere	a lua	to take

présente	sm	presente	presente	présent	presente	prezent	present
primeramente	adv.	primeiramente	primeramente	premièrement	primamente	in primul rând	firstly
problème	sm	problema	cuestión	problème	problema	problemă	problem
profundo/a	adj.	profundo	profundo	profond	profondo	profund, adânc	deep
proprietario/a	sm/f	proprietário	propietario	propriétaire	proprietario	proprietar	owner
proximitate	sf	proximidade	proximidad	proximité	proximità	proximitate	proximity
pròximo/a	adj.	próximo	próximo	proche	prossimo	următor, aproape	next
prudènte	adj.	prudente	prudente	prudent	prudente	prudent	prudent
puèlla	sf	garota	chica	fille	ragazza	fată	girl
púero	sm	garoto	chico	garçon	ragazzo	băiat	boy
quadro	sm	gráfico	cuadro	peinture, cadre	quadro	tablou	painting, frame
qualcausa	pron.	algo	algo	quelque chose	qualcosa	ceva	something
qualcuno	pron.	algum	alguno	quelque	alcuno	cineva	someone
quale	pron.	qual	cuál	quel	quale	care	which
qualonque	adj.	qualquier	cualquiera	n'importe quel	qualunque	oricare	any one
qualque	adj.	algum	algún	quelque	qualche	vreun	some
quanto	adv./adj.	quanto	cuanto	combien	quanto	cât	how much
quanto	pron.	quanto	cuanto	combien	quanto	cât	how much
quarto	sm	quarto	cuarto	quart	quarto	sfert	quarter
que	conj.	que	que	quoi	che	ce	what
qui	pron.	quem	quién	qui est-ce qui	chi	cine	who
radio	sf	rádio	radio	radio	radio	radio	radio
raramente	adv.	raramente	raramente	rarement	raramente	rareori	seldom
rattsona	sf	razão	razón	raison	ragione	rațiune	reason
realitate	sf	realidade	realidad	réalité	realità	realitate	reality
recepere	v3	receiveber	recibir	recevoir	ricevere	a primi	to receive
recontare	v1	contar	contar	raconter	raccontare	a spune	to tell
repròba	sf	reprovação	reproche	reproche	rimprovero	reproș	reproach
resignatione	sf	resignação	resignación	résignation	rassegnazione	resignație	resignation
respondere	v3	responder	contestar	répondre	rispondere	a răspunde	to respond
restaurante	sm	restaurante	restaurante	restaurant	ristorante	restaurant	restaurant
revedere	v3	voltar a ver	volver a ver	revoir	rivedere	a revedea	to see again
ricco/a	adj.	rico	rico	riche	ricco	bogat	affluent
rosso/a	adj.	vermelho	rojo	rouge	rosso	roșu	red
ròta	sf	roda	rueda	roue	ruota	roată	wheel
ruinare	v1	estragar	arruinar	ruiner, gâcher	rovinare	a ruina	to ruin, spoil
sangue	sm	sangue	sangre	sang	sangue	sâng	blood
sanitate	sf	saúde	sanidad	santé	sanità	sănătate	health
sapere	v3	saber	saber	savoir	sapere	a ști	to know
satisfacere	v3	satisfazer	satisfacer	satisfaire	soddisfare	a satisface	to satisfy
scandalizzare	v1	escandalizar	escandalizar	faire scandale	scandalizzare	a scandaliza	to scandalise
scièntia	sf	ciência	ciencia	science	scienza	știință	science
se	pron.	se	se	se	si	se	oneself
seconda	sf	segunda	segunda	deuxième	seconda	doua	second
segundo	prep.	segundo	según	seconde	secondo	potrivit	according to
secretario/a	sm/f	secretário	secretario	secrétaire	secretario	secretar	secretary
segredo	sm	segredo	secreto	secret	segreto	secret	secret
segredo/a	adj.	segredo	secreto	secret	segreto	secret	secret
seguro/a	adj.	seguro	seguro	sûr	sicuro	sigur	sure
segnalare	v1	assinalar	señalar	signaler	segnalare	a semnală	to signal
sèlla	sf	cadeira	silla	chaise	sedia	scaun	chair
selvagge	adj.	selvagem	salvaje	sauvage	selvaggio	sălbatic	wild
semàforo	sm	semáforo	semáforo	sémaphore	semaforo	semafor	semaphore
semelare	v1	parecer	parecer	sembler	parere	a semăna	to seem
sèmpre	adv.	sempre	siempre	toujours	sempre	mereu	always
senñiora	sf	senhora	señora	madame	signora	cucoană	lady
Senniôra	sf	senhora	señora	madame	signora	cucoană	lady
senñiore	sm	senhor	señor	monsieur	signore	domn	gentleman
Senniore	sm	Senhor	Señor	Monsieur	Signor	Domnul	Mister

sennioretta	sf	senhora	señorita	demoiselle	signorina	domnișoară	miss
septemana	sf	semana	semana	semaine	settimana	săptămână	week
sera	sf	noite	noche	soir	sera	seară	evening
sere	v3	ser	ser	être	essere	a fi	to be
servire	v2	servir	hacer falta	servir	servire	a servi	to serve
seta	sf	seda	seda	soie	seta	mătase	silk
Sí	adv.	sim	sí	oui	sì	da	yes
silentio	sm	silêncio	silencio	silence	silenzio	tăcere	silence
sobto	prep./adv.	debaixo de	debajo de	sous	sotto	sub	below
solamente	adv.	apenas	solamente	seulement	solamente	numai	only
sole	sm	sol	sol	soleil	sole	soare	sun
solèmnemente	adv.	solenemente	solemnemente	solennellement	solennemente	solemn	solemnly
somma	sf	suma	suma	somme	somma	sumă	sum
sonare	v1	soar	tocar	sonner	suonare	a suna	to sound
soo/a	poss.	seu	suyo	son	suo	său	his
sobre	prep./adv.	em cima	encima	sur	su	deasupra	on
sorore	sf	irmã	hermana	sœur	sorella	soră	sister
sorpresa	sf	surpresa	sorpresa	surprise	sorpresa	surpriză	surprise
spatioso/a	adj.	espaçoso	espacioso	spacieux	spazioso	spătios	spacious
stabilimento	sm	estabelecimento	establecimiento	établissement	stabilimento	stabilire	establishment
statione	sf	estação	estación	station, gare	stazione	statie, gară	station
studiare	v1	estudar	estudiar	étudier	studiare	a studia	to study
súbito	adv./adj.	de repente	de repente	soudain	subito	deodată	suddenly
súccaro	sm	açúcar	azúcar	sucré	zucchero	zahăr	sugar
succedere	v3	suceder	suceder	succéder	succedere	a se întâmpla	to happen
succo	sm	suco	jugo	jus	succo	suc	juice
sufficièntemente	adv.	bastante	bastante	suffisamment	abbastanza	suficient	sufficiently
supportare	v1	suportar, sustentar	portar, sostener, sustent	supporter, soutenir	soportare	a suporta	to support, to bear
supprimere	v3	suprimir	suprimir	supprimer	supprimere	a suprima	to suppress
tabachería	sf	tabacaria	tabaquería	marchand de tabac	tabaccheria	magazin de tutun	tobacconist
tabacco	sm	tabaco	tabaco	tabac	tabacco	tutun	tobacco
tale	adj.	tal	tal	tel	tale	astfel de	such
talliare	v1	cortar	cortar	tailler	tagliare	a tăia	to hack
tanto	adv./adj.	tão	tan	aussi	talmente	atât	as
tanto ~ quanto	adv.	tão ~ como	tan ~ como	aussi ~ que	tanto ~ quanto	atât ~ cât	as ~ as
tarde	adj.	tarde	tarde	tard	tardi	târziu	late
tarde	sf	tarde	tarde	tard	tardi	târziu	late
tassa	sf	xícara	taza	tasse	tazza	taxă	cup
tauro	sm	touro	toro	taureau	toro	taur	bull
taxi	sm	táxi	taxi	taxi	taxi	taxi	taxi
té	sm	chá	té	thé	té	ceai	tea
telefono	sm	telefone	teléfono	téléphone	telefono	telefon	telephone
tèmpos	sm	tempo	tiempo	temps	tempo	timp	time
termòmetro	sm	termômetro	termómetro	thermomètre	termometro	termometru	thermometer
tèrra	sf	terra	tierra	terre	terra	sol	earth
terribile	adj.	terrível	terrible	terrible	terribile	teribil	terrible
testamento	sm	testamento	testamento	testament	testamento	testament	testament
tipo	sm	tipo	tipo	type	tipo	tip	type
tòno	sm	tom	tono	ton	tono	ton	tone
torta	sf	torta	tarta, pastel	gateau, tarte	torta	tort	cake, pie
toto	adj./adv.	tudo	todo	tout	tutto	tot	all
tramvíia	sf	bonde	tranvía	tramway	tramvia	tramvai	tram
tranquillo/a	adj.	tranquilo	tranquilo	tranquille	tranquillo	liniștit	calm
transformatione	sf	transformaçao	transformación	transformation	trasformazione	transformare	transformation
treno	sm	comboio	tren	train	treno	tren	train
triciclo	sm	triciclo	triciclo	tricycle	triciclo	triciclu	tricycle
tristemente	adv.	tristemente	tristemente	tristement	tristemente	trist	sadly
tropare	v1	encontrar	encontrar	trouver	trovare	a găsi	to find
tropare-se	v1	encontrar	encontrarse	se trouver	ritrovarsi	a se regăsi (a fi undeva)	to be located

tróppo	adv.	demais	demasiado	trop	troppo	prea	too much
tumulto	sm	tumulto	tumulto	tumulte	tumulto	frământări	uproar
último/a	adj.	último	último	dernier	ultimo	ultimul	last
unione	sf	união	unión	union	unione	unire	union
usare	v1	usar	usar	utiliser	usare	a folosi	to use
útile	adj.	útil	útil	utile	utile	util	useful
vacca	sf	vaca	vaca	vache	mucca	vacă	cow
vadere (ire)	v3	andar, ir	ir	aller	andare	a merge	to go
vece	sf	vez	vez	fois	volta	oară	time
vèclo/a	adj.	velho	viejo	vieux	vecchio	vechi	old
vedere	v3	ver	ver	voir	vedere	a vedea	to view, to see
vendecantia	sf	vingança	venganza	vengeance	vendetta	răzbunare	revenge
verde	adj.	verde	verde	vert	verde	verde	green
veritate	sf	verdade	verdad	vérité	verità	adevăr	truth
vero/a	adj.	verdadeiro	verdadero	véritable	vero	adevărat	true
vérso	prep.	para, na direção	hacia	vers	verso	către	towards
veste	sm	vestido	vestido	vêtement, robe	vestito	haină, rochie	clothes, dress
vetro	sm	copo	vaso	verre	bicchiere	pahar	glass
vía	sf	rua	vía	rue	via	stradă	street
villagge	sm	aldeia	pueblo	village	villaggio	sat	village
vino	sm	vinho	vino	vin	vino	vin	wine
violáceo/a	adj.	roxo	morado	violet	violetto	mov	purple
violentemente	adv.	violentamente	violentamente	violemment	violentemente	violent	violently
visita	sf	visita	reconocimiento	visite	visita	vizită	visit
vita	sf	vida	vida	vie	vita	viață	life
vivere	v3	viver	vivir	habiter	vivere	a trăi	to live
voce	sf		voz	voix	voce	voce	voice
volere	v3	querer	querer	vouloir	volere	a vrea	to want
Vós	pron.	Vocês, Vocês	Usted, Ustedes	vous	voi	Dumneavoastră	you
vós	pron.	vocês	vosotros	vous	voi	voi	you (plural)
vòstro/a	poss.	vooso	vuestro	vôtre	vostro	vostru	your

- v1: *vérbo, 1a flexione*
 v2: *vérbo, 2a flexione*
 v3: *vérbo, 3a flexione*
 sm: *substantivo masculino*
 sf: *substantivo feminino*
 adj.: *adjectivo*
 adv.: *advérbio*
 pron.: *pronómene*
 poss.: *possessivo*
 prep.: *prepositione*

Sopre lo romance neolatino

En lo contèxto de la crescènte communicatione internationale, lo romance neolatino sè lo latino modèrno necessario por complementare los stàndardes romànics que ja exsistèn en la communicatione nationale, mais conservando et desvelopando la hereditate latina commune, que forma parte de la meravilliosa, necessaria, mais fràgile diversitate linguística et culturale de la Humanitate.

Projèctos parallèlos exsistèn altrosí por altras familias linguísticas, como la slava (interslavo) et la germànica (intergermànic). Complementandose, offèren ad Euròpa particularemente, et ad lo mondo en generale, uno modèllo de política linguística alternativa, plus ricca, neutrale et respectuosa de la diversitate linguística, così como naturale et practicabile.

Vía Neolatina sè uno projècto collectivo, internationale et interdisciplinario, impulsato dès 2006 per lo doctore en linguística romànica Jordi Cassany-Bates (jcassany@neolatino.eu) onde collaboran linguistas et altros profesionales de divèrsos pageses neolatinos.

Contacta-nos et participa!

